

**ИЗБОРНИ ЗАКОН
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
(Технички пречишћени текст¹)**

**ПОГЛАВЉЕ 1
ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ**

Члан 1.1

Овим законом уређује се избор чланова и делегата Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине и чланова Предсједништва Босне и Херцеговине, те утврђују принципи који важе за изборе на свим нивоима власти у Босни и Херцеговини.

Члан 1.1а

Поједини изрази кориштени у овом Закону значе:

- 1) "Политички субјект" подразумијева политичку партију, независног кандидата, коалицију или листу независних кандидата, овјерену за учествовање на изборима у складу с овим Законом.

Овај технички пречишћени текст садржи основни текст Изборног закона Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 23/01), те Одлуку о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 7/02), Одлуку о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 9/02), Закон о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 20/02), Исправка закона о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 25/02), Закон о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 4/04), Закон о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 20/04), Закон о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 25/05), Закон о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 52/05), Исправка закона о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 65/05), Закон о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 77/05), Закон о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 11/06), Закон о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 24/06), Закон о усвајању закона о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 32/07), Закон о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 33/08), Закон о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 37/08), Закон о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 32/10), Закон о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 18/13); Закон о измјени и допуни Изборног закона Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ број 7/14), Закон о измјенама и допунама Изборног закона БиХ („Службени гласник БиХ број 31/16), Закон о измјенама Изборног закона БиХ („Службени гласник БиХ број 41/20) Одлуку којом се доноси Закон о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ број 38/22), Одлуку којом се доноси Закон о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ број 51/22) и Одлуку којом се доноси Закон о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ број 67/22), Одлуку којом се доноси Закон о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ број 24/24) и Исправку Одлуке којом се доноси Закон о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ број 24/24) и

У овом технички пречишћеном тексту **су прецртане** одредбе Изборног закона БиХ које су престале да важе и **означена подебљаним и косим словима** Рјешења Уставног суда БиХ на основу којих су престале да важе одредбе Изборног закона БиХ.

Технички пречишћени текст се користи само за интерну употребу, и у одлукама се може позивати само на одредбе Изборног закона БиХ, а не технички пречишћени текст Изборног закона Босне и Херцеговине

2) „Извршна функција“ подразумијева члана Предсједништва Босне и Херцеговине, члана Савјета министара Босне и Херцеговине и њихове замјенике, предсједника и потпредсједника Федерације Босне и Херцеговине, предсједника и потпредсједника Републике Српске, члана Владе Федерације Босне и Херцеговине, укључујући премијера, члана Владе Републике Српске, укључујући предсједника Владе, члана Владе Брчко Дистрикта БиХ, члана владе кантона, градоначелника, замјеника градоначелника, начелника општине и замјеника начелника општине

3) "Изборна јединица" подразумијева:

а) основну изборну која подразумијева општину, град Бању Луку, Брчко дистрикт БиХ, градску изборну јединицу Града Мостара и изборне јединице градског подручја Града Мостара у којој се бира и конституише укупан број представника за одређени ниво власти и које унутар себе немају вишечлане изборне јединице,

б) кантоналну изборну јединицу у којој се бира и конституише укупан број представника за одређени ниво власти и које унутар себе немају вишечлане изборне јединице,

ц) ентитетску изборну јединицу у којој се бира и конституише ентитетски ниво власти, које унутар себе имају вишечлане изборне јединице и

д) ентитетску изборну јединицу у којој се бира државни ниво власти.

4) "Вишечлана изборна јединица" подразумијева изборну јединицу у којој се бира више од једног а мање од укупног броја представника за одређени ниво власти.

5) "Изборни циклус" подразумијева мандатни период који се односи на одређени ниво власти.

6) "Изборни праг" подразумијева одређен проценат освојених гласова (важећих гласачких листића) који мора освојити политички субјект да би стекао право учествовања у расподјели мандата.

7) „Изборна кампања“ су радње и поступци у периоду који почиње 30 дана прије дана одржавања избора и завршава се наступањем почетка периода од двадесет четири (24) часа прије отварања бирачких мјеста, током којег политички субјект на законом утврђен начин упознаје бираче и јавност са својим програмима и кандидатима за предстојеће изборе.

8) „Преурањена изборна кампања“ је сваки облик радњи из кампање које предузимају политички субјекти у периоду од расписивања избора до периода званичног почетка изборне кампање.

9) „Пребивалиште“ је општина, град или дистрикт у којем се држављанин настани с намјером да тамо стално живи

10) „Компензациони мандат“ је мандат који служи за компензацију недовољне пропорционалности, а која настаје сабирањем резултата за поједине вишечлане изборне јединице;

11) „Кандидатска листа“ је листа коју подносе политички субјекти и коју овјерава Централна изборна комисија БиХ за учешће на изборима.

12) „Кандидатска листа за компензационе мандате“ је листа коју подносе политички субјекти с које се додјељује компензациони мандат према редослиједу кандидата на листи, а која се подноси након овјере редовне листе.

- 13) „Припадник националне мањине“ је држављанин Босне и Херцеговине који потпада под дефиницију садржану у Закону о заштити права националних мањина („Службени гласник БиХ“, бр. 12/03, 76/05 и 93/08).
- 14) "Расељено лице" подразумјева држављанина Босне и Херцеговине којем је статус расељеног лица утврдио надлежни орган управе за питања расељених лица у складу са законом.
- 15) "Избјегло лице" подразумјева држављанина Босне и Херцеговине који има бирачко право и борави у иностранству у статусу избјеглог лица из БиХ.
- 16) “Парламентарна партија” подразумјева политичку партију која је заступљена у представничким или законодавним органима власти.
- 17) "Изборни период" подразумијева период од дана расписивања избора до дана потврђивања резултата избора.
- 18) "Изборна година" је период који се поклапа с календарском годином у којој је предвиђено одржавање избора.
- 19) "Бирач" је, у смислу овог Закона, држављанин Босне и Херцеговине који је уписан у Централни бирачки списак.
- 20) "Гласач" је, у смислу овог Закона, држављанин Босне и Херцеговине који је уписан у Централни бирачки списак и који је остварио активно бирачко право
- 21) „Општинска изборна комисија” је изборна комисија која се односи на основну изборну јединицу из става (1), тачка 3), алинеја а) овог члана.
- 22) "Електронски медији", у смислу овог закона, су јавне и приватне телевизијске и радио станице са одговарајућом дозволом Регулаторне агенције за комуникације (РАК).
- 23) "Онлајн медији", у смислу овог закона, су интернет портали и друге интернетске платформе које представљају средства комуникације са циљем информисања од јавног интереса.
- 24) "Штампани медији", у смислу овог закона, су штампане публикације, попут нпр. новина, таблоида, часописа, књига, памфлета, а које представљају средства масовне комуникације са циљем информисања од јавног интереса.
- 25) "Друштвене мреже" су интернетске или мобилне платформе које омогућавају двосмјерну интеракцију путем садржаја и комуникације које генеришу корисници, односно медији доступни на одређеним платформама дизајнираним да корисницима омогуће креирање садржаја и интеракцију с информацијама и њиховим изворима.
- 26) "Говор мржње" је сваки облик јавног изражавања или говора који изазива или потиче мржњу, дискриминацију или насиље против било којег лица или групе лица, на основу расе, боје коже, националности, пола или вјере, етничког поријекла или било које друге личне карактеристике или оријентације која подстиче на дискриминацију, непријатељство и насиље.
- 27) "Злоупотреба јавних средстава и ресурса", у смислу овог закона, је било које незаконито кориштење средстава и ресурса државе БиХ, ентитета, кантона, Брчко дистрикта БиХ и других јединица локалне управе и самоуправе, којим кандидати на изборима и изборним листама, као јавни или државни званичници, или непосредно

изабрана лица, располагају за потребе обављања службене дужности. Под ресурсима се, у смислу ове дефиниције, подразумевају покретна и непокретна имовина, као и сви људски ресурси јавних институција који се користе у оквиру радног времена.

- 28) „Изборне технологије“ су скуп информационо-комуникационих програма, информационо комуникационих уређаја, метода и поступака, као и друга техничка опрема која се користи у изборном процесу, које могу укључивати, између осталог: опрему за електронско пребројавање гласачких листића, опрему за електронску идентификацију бирача, опрему за видео надзор и снимање надзорних видео снимака на бирачким мјестима и центрима за бројање, итд., али неће укључивати опрему за електронско гласање.
- 29) „Непотврђени гласачки листић“ је гласачки листић идентичног дизајна и садржаја као и обичан гласачки листић који се након гласања ставља у посебну коверту и који се не пребројава на редовном бирачком мјесту, већ се броји у центру за бројање након провјере бирачког права.
- 30) „Изборни материјал“ је материјал који се користи на бирачком мјесту и дијели се на осјетљиви и неосјетљиви материјал.
- 31) „Злоупотреба дјецe у политичке сврхе“ је укључивање дјетета у активности које могу бити повезане с политичким заговарањем или промоцијом“.
- 32) „Донације и прилози“ су повремене или редовне уплате или прилози којима физичка или правна лица дају новац политичком субјекту у износу већем од износа чланарине, као и пружање услуга или давање производа политичком субјекту без накнаде.
- 33) „Трошкови изборне кампање“ обухватају све трошкове настале у сврху јавног представљања учесника и њихових изборних програма на изборима и позивања бирача да гласају за њих, што укључује између осталог: организовање и одржавање скупова, промоцију, продукцију и дистрибуцију рекламног материјала, брошура и сличних материјала, политичко оглашавање, медије, маркетинг, односе с јавношћу и консултантске услуге, извођење обука за страначке активности као и друге активности чија је сврха недвосмислено повезана с изборном кампањом.“

Члан 1.2

(1) Средства за спровођење избора су средства за материјалне трошкове и средства за накнаде за рад органа за спровођење избора.

(2) Средства за материјалне трошкове су средства за обезбјеђење вршења овлашћења органа за спровођење избора из члана 2.9 и члана 2.13 овог Закона и Одлуке Централне изборне комисије Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Централна изборна комисија БиХ), којом се утврђује надлежност изборних комисија ентитета, а у складу с чланом 2.21 овог Закона.

(3) Средства за накнаде за рад органа за спровођење избора су средства утврђена у члану 2.12 став (9) и члана 2.19 став (16) и (17) овог Закона.

Члан 1.2а

(1) У буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Буџет БиХ) обезбјеђују се средства за обезбјеђење вршења овлашћења Централне изборне комисије БиХ из члана 2.9 и члана 2.19 став (17) овог Закона.

(2) У буџету ентитета и кантона обезбјеђују се средства за вршење овлашћења изборних органа из члана 2.21 овог Закона у складу са Одлуком Централне изборне комисије БиХ којом се утврђује надлежност ових изборних органа, као и недостајућа средства за финансирање обавеза из става (3) овог члана.

(3) У буџету општина и града обезбјеђују се средства за вршење овлашћења општинских изборних комисија из члана 2.13 и средства за накнаде из члана 2.12 став (9) и члана 2.19 став (16) овог Закона.

(4) У буџету Брчко дистрикта обезбјеђују се средства за вршење овлашћења изборне комисије Брчко дистрикта и средства за накнаде за рад изборне комисије и бирачких одбора Брчко дистрикта у складу са Изборним законом Брчко дистрикта.

(5) Средствима за вршење овлашћења и спровођење избора самостално располаже у оквиру одобреног буџета изборна комисија из става (1), (2), (3) и (4) овог члана, која је овлашћена одредити начин кориштења средстава и спроводити надзор над њиховом расподјелом и кориштењем.

(6) Буџетска средства неопходна за финансирање избора исплаћују се у вријеме и у износима које одреди орган надлежан за провођење избора. Укупан износ средстава за провођење избора предвиђен одговарајућим буџетима, институције из ст. (1), (2), (3) и (4) овог члана морају ставити на располагање најкасније у року од 15 дана од дана доношења одлуке Централне изборне комисије БиХ о расписивању избора.

(7) У случају да буџет за фискалну годину у којој се одржавају избори није усвојен, институције из става (9) овог члана обезбјеђују средства за вријеме привременог финансирања, било из пренесених средстава акумулираног вишка прихода преосталог након покрића расхода из претходних фискалних година, из средстава текућих резерви или средстава из било којег другог извора или категорије прихода.

(8) Ниједна одредба овог члана не смије се тумачити на начин на који се спречава расподјела средстава прије истека рока из става (6).

(9) За спровођење одредби овог члана надлежно је Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине и институције надлежне за извршење буџета на релевантном нивоу власти.

Члан 1.2.6

(1) Изузетно од одредбе члана 6. Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине, Централна изборна комисија БиХ може поднијети буџетски захтјев у складу с чланом 1.2. овог закона, који прелази износ горње границе расхода коју утврђује Министарство финансија и трезора БиХ, уколико је такав захтјев у складу с одобреним Правилником о унутрашњој организацији, потребним ангажовањем вањског особља и увођењем изборних технологија.

(2) Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине може дати своје мишљење о буџетском захтјеву Централне изборне комисије БиХ, без могућности његове измјене, осим у случају када је буџет Централне изборне комисије БиХ у супротности с преузетим обавезама о ограничењима расхода и/или потрошње по основу закључених међународних уговора, или када нацрт буџета доводи до буџетске неравнотеже чије би уравнотежење довело до умањења нацрта буџета било којег другог буџетског корисника, појединачно или линеарно на збирном нивоу.

Члан 1.2ц

Када начелнику општине, односно градоначелнику, који је непосредно изабран, престане мандат у складу са законом, средства за спровођење нових избора обезбиједиће се у буџету општине, односно града за које се спроводи избор за начелника општине, односно за градоначелника.

Члан 1.3

Избор чланова свих органа власти врши се на основу слободних и периодичних избора, општег и једнаког бирачког права директно од бирача тајним гласањем, осим ако овим Законом није другачије одређено.

Члан 1.3а

(1) Чланови представничких органа изабрани у складу с овим Законом, осим у случајевима утврђеним чланом 1.10 овог Закона, не могу се опозвати.

(2) Мандат чланова представничких органа изабраних на редовним изборима траје четири године и тече од дана објављивања резултата избора у Службеном гласнику БиХ.

(3) Изабрани носилац мандата, изабран на непосредним и посредним изборима, дужан је да потпише изјаву којом одбија или прихвата мандат на обрасцу који прописује Централна изборна комисија БиХ у року од седам дана од пријема изјаве.

Члан 1.4

(1) Сваки држављанин Босне и Херцеговине (у даљем тексту: држављанин БиХ) са навршених 18 година живота има право да гласа и да буде биран (у даљем тексту: бирачко право), у складу с одредбама овог Закона.

(2) Да би остварио своје бирачко право, држављанин БиХ мора бити уписан у Централни бирачки списак, у складу с овим Законом.

Члан 1.5

(1) Држављани БиХ, који имају бирачко право у складу с овим Законом, имају право да гласају лично у општини у којој имају пребивалиште.

(2) Држављанин БиХ који привремено живи у иностранству и има бирачко право, има право да гласа лично (доласком на одговарајуће бирачко мјесто у БиХ или у дипломатско-конзуларном представништву БиХ у иностранству) или поштом (слањем гласачког листића поштом) за општину у којој је имао пребивалиште прије одласка у иностранство, ако у тој општини има пријављено пребивалиште у тренутку подношења пријаве за гласање ван земље.

(4) Централна изборна комисија БиХ утврдит ће број и распоред бирачких мјеста у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ према критеријима из члана 5.2 овога Закона.

(5) Централна изборна комисија БиХ именоваће бирачке одборе за гласање у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ, тако да се у сваком бирачком одбору обезбједи заступљеност чланова из сваког конститутивног народа.

(6) Држављанин Босне и Херцеговине, који има двојно држављанство у складу са чланом I 7Д Устава Босне и Херцеговине, има право гласати, само ако је Босна и Херцеговина држава његовог пребивалишта.

Члан 1.6

(1) Ниједно лице које је на издржавању казне изречене од Међународног суда за ратне злочине за бившу Југославију, и ниједно лице које је под оптужницом Суда, а које се није повиновало наредби да се појави пред Судом, не може бити уписано у Централни бирачки списак, нити може бити кандидат (појам кандидата у смислу овог закона односи се на лица оба пола), нити имати било коју именовану, изборну ни другу јавну функцију на територији Босне и Херцеговине.

(2) Све док нека политичка партија или коалиција има на функцији или положају у политичкој партији лице из става (1) овог члана, сматраће се да не испуњава услове за учествовање на изборима.

Члан 1.7

Ниједно лице које је на издржавању казне коју је изрекао Суд Босне и Херцеговине, суд Републике Српске или суд Федерације Босне и Херцеговине и суд Брчко дистрикта Босне и Херцеговине или које се није повиновало наредби да се појави пред Судом Босне и Херцеговине, судом Републике Српске или судом Федерације Босне и Херцеговине и судом Брчко дистрикта Босне и Херцеговине због озбиљних повреда хуманитарног права, а Међународни суд за ратне злочине за бившу Југославију разматрао је његов досије прије хапшења и утврдио да задовољава међународне правне стандарде, не може бити уписано у Централни бирачки списак, нити може бити кандидат, нити имати било коју именовану, изборну ни другу јавну функцију на територији Босне и Херцеговине.

Члан 1.7а

Ниједно лице које је на издржавању казне коју је изрекао суд друге земље или лице које се није повиновало наредби да се појави пред судом друге земље због озбиљних повреда хуманитарног права, а Међународни суд за ратне злочине у бившој Југославији разматрао је његов досије прије хапшења и утврдио да задовољава међународне правне стандарде, не може бити уписано у Централни бирачки списак, нити може бити кандидат, нити имати било коју именовану, изборну ни другу јавну дужност на територији Босне и Херцеговине.

Члан 1.7б

Ниједно лице које је осуђено од стране било којег међународног или домаћег суда за злочин геноцида, злочине против човјечности или ратне злочине не може се кандидовати на изборима нити обављати било коју изборну, именовану или другу функцију.

Члан 1.8

(1) Судије редовних и уставних судова, тужиоци и њихови замјеници, правобраниоци и њихови замјеници, омбудсмени и њихови замјеници, нотари, полицијски службеници, државни службеници, генерални ревизори и замјеници генералног ревизора у институцијама у Босни и Херцеговини и гувернер и вицегувернери Централне банке Босне и Херцеговине, припадници Оружаних снага Босне и Херцеговине, припадници Обавјештајно-сигурносне агенције Босне и Херцеговине, као и дипломатски и конзуларни представници Босне и Херцеговине у иностранству, који имају дипломатски статус у складу с Бечком конвенцијом о дипломатским односима из 1961. године, могу се кандидовати за јавну изборну функцију само ако претходно поднесу оставку на свој положај или поступе у складу са законима којима се регулише њихов

статус. Ако Централна изборна комисија БиХ утврди да лице из овог става није поднијело оставку на положај или није поступило у складу са законом којим се регулише његов статус у периоду од овјере кандидатуре до штампања гласачких листића, уклониће се име овог лица с овјерених кандидатских листи, а ако се исто утврди након штампања гласачких листића, таквом лицу неће бити додијељен мандат ако га освоји. У поступку утврђивања ових чињеничних околности, институције су дужне доставити податке из евиденције кандидата на захтјев Централне изборне комисије БиХ, а кандидати су дужни доставити доказ да су ријешили свој статус.

(2) Ако делегат у Дому народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине истовремено има мандат члана Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, Парламента Федерације Босне и Херцеговине, Народне скупштине Републике Српске или кантоналне скупштине, дужан је у року од три дана у писаном облику обавијестити Централну изборну комисију БиХ за који се мандат одлучио, чиме му други мандати које има престају.

(3) Ако делегат у Дому народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине стекне право на мандат у Представничком дому Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, Представничком дому Парламента Федерације Босне и Херцеговине, Народној скупштини

Републике Српске или кантоналној скупштини у складу са чланом 9.10 овог Закона, а у писаном облику у року од три дана не обавијестити Централну изборну комисију БиХ о одрицању тог права, мандат му неће бити додјељен, већ ће бити додјељен сљедећем квалификованом кандидату с листе исте изборне јединице у складу са чланом 9.8 став (2) овог Закона. Ако се након упита Централне изборне комисије БиХ делегат одлучи за коришћење тог права, престаје му мандат делегата у Дому народа Парламентарне скупштине БиХ.

(4) Једно лице може обављати највише једну непосредно изабрану јавну функцију или највише једну непосредно и једну посредно изабрану функцију, осим ако овим Законом није другачије регулисано. Нespoјиво је истовремено вршење ових функција са вршењем функција у извршним органима власти. Такођер је неспојиво истовремено вршење више од једне функције у извршним органима власти.

(5) Једно лице не може истовремено вршити јавну изабрану функцију у Босни и Херцеговини и јавну изабрану или политички именовану функцију у другој држави. Носилац изборне или политички именоване функције у другој држави дужан је, у року од 48 сати након потврде његовог мандата у Босни и Херцеговини, вратити један од ова два мандата. Носилац јавне изборне функције у Босни и Херцеговини, који је изабран или именован на политички именовану функцију у другој држави, дужан је у року од 48 сати од избора или именовања у другој држави, вратити мандат у Босни и Херцеговини.

Члан 1.8а

(1) Лице које је изабрано у законодавни орган било којег нивоа власти у Босни и Херцеговини може обављати извршну функцију за вријеме трајања његовог мандата. За вријеме обављања његове извршне функције мандат лица у законодавном органу остаје у мировању.

(2) Лице које је изабрано у законодавни орган на било којем нивоу власти у Босни и Херцеговини, а на основу претходног мандата обавља извршну функцију и одлучи да је настави, дужно је да свој мандат у законодавном органу стави у мировање прије конституирајуће сједнице законодавног органа у који је изабрано док се друго лице не именује на исту извршну функцију или док не поднесе оставку.

(3) У периоду у којем мандат мирује, мандат се додјељује сљедећем кандидату са исте листе са које је изабрано лице с мандатом у мировању.

(4) Мандат лица у Дому народа Федерације Босне и Херцеговине ће, према одредбама овог члана, такође остати у мировању у случају када његов мандат у кантоналној скупштини остаје у мировању.

(5) Сва права и дужности у вези с положајем који се ставља у мировање у складу с овим чланом обустављају се за вријеме у којем мандат мирује. Кандидат који замјењује лице чији је мандат стављен у мировање уживаће сва права и дужности везане за положај током периода у којем мандат мирује.

(6) У року од десет дана од усвајања овог закона, Централна изборна комисија БиХ ће подзаконским актом уредити питања из ставова (1) и (2) овог члана.

Члан 1.8б

(1) По престанку обављања извршне функције, у складу с чланом 1.8а ставовима (1) и (2) овог закона, изабрани члан законодавног органа који је свој мандат ставио у мировање може поново обављати свој мандат, под условом да поднесе писани захтјев Централној изборној комисији БиХ најкасније у року од осам дана од дана престанка обављања извршне функције.

(2) Мировање мандата ступа на снагу петог дана од дана подношења писменог захтјева.

Члан 1.8с

(1) Лице које је изабрано у законодавни орган за вријеме трајања свог мандата може свој мандат ставити у мировање највише једанпут. Захтјев за стављање мандата у мировање подноси се у писаној форми Централној изборној комисији БиХ.

(2) Изузетно од става (1) овог члана, лице које је изабрано у законодавни орган које је ставило свој мандат у мировање, у складу с одредбама члана 1.8а став (2) овог закона, не може ставити свој мандат у мировање више од два пута.

(3) Мировање мандата не може трајати краће од шест мјесеци, осим на основу члана 1.8а, став (2) овог закона, када мировање мандата траје до именовања другог лица на исту извршну функцију или до подношења оставке.

Члан 1.9

(1) Мандат припада изабраном носиоцу мандата, а не политичкој партији, коалицији или листи независних кандидата која га је предложила на кандидатској листи. Мандат не може престати осим у законом предвиђеним случајевима.

(2) Уколико изабрани носилац мандата, у току трајања мандата, иступи из политичке партије, коалиције или листе независних кандидата која је учествовала на изборима и на чијој је кандидатској листи био изабрани носилац мандата, постаје самостални вијећник/одборник, односно посланик/заступник.

Члан 1.10

(1) Изабраном члану органа власти на свим нивоима престаје мандат прије истека времена на које је изабран:

1. даном подношења оставке;
2. ако је опозван у складу са законом;
3. даном смрти;
4. даном правоснажности судске пресуде којом је осуђен на казну затвора у трајању од шест мјесеци или дуже;

5. даном правоснажности судске пресуде којом му је изречена мјера безбједности забране обављања одређеног занимања, дјелатности или дужности која представља функцију изабраног члана у органу власти;
6. даном правоснажности судске пресуде којом му је изречена казна која за правну последицу осуде има престанак те службене дужности и престанак тог радног односа.
7. даном правоснажности судске одлуке којом је лишен пословне способности;
8. даном када је изабран или именован на функцију чије је вршење неспојиво са функцијом изабраног члана одређеног органа, као што је предвиђено законом;
9. ако одјави пребивалиште са подручја изборне јединице у којој је уписан у Централни бирачки списак да гласа и у којој је изабран, истеком рока од шест мјесеци од дана одјаве пребивалишта, или
10. ако из разлога утврђених законом изгуби право да буде биран.
11. даном правоснажности одлуке Централне изборне комисије БиХ којом је утврђено да изабрани званичник није поступио у складу с одредбама чланова 1.8а, 1.8б или 1.8с Изборног закона БиХ

(2) Изабраном члану органа власти на било ком нивоу престаје мандат даном наступања неког од разлога за престанак мандата утврђених законом. Централна изборна комисија БиХ доноси одлуку о престанку мандата изабраном члану органа власти у року који не може бити дужи од 15 дана од дана када су наступили разлози за престанак мандата, односно од сазнања о разлогу за престанак мандата и о томе обавјештава орган власти у којем је изабрани члан имао мандат.

(3) Ако изабрани члан органа власти поднесе оставку, дужан је да је поднесе на обрасцу који утврди Централна изборна комисија БиХ.

Члан 1.11

Сви органи власти на свим нивоима и званичници у Босни и Херцеговини и у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ обавезни су помагати органима надлежним за провођење избора.

Члан 1.12

Надлежни органи на свим нивоима власти не смију дискриминирати лица због припадности некој политичкој партији или коалицији, или због давања подршке независном кандидату или листи независних кандидата.

Члан 1.13

Пријава за овјеру за учешће на изборима укључује изјаву потписану од предсједника политичке партије, коалиције, независног кандидата, представника листе независних кандидата, регистрованог удружења, или другог регистрованог организованог облика дјеловања националних мањина и групе од најмање 40 грађана који имају бирачко право, да ће се та политичка партија, коалиција, независни кандидати, регистрована удружења, други организовани облици дјеловања националних мањина у својим активностима придржавати Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини.

Члан 1.14

(1) Избори на свим нивоима власти у Босни и Херцеговини одржавају се прве недјеље у октобру, осим ако се овај датум не подудара с обиљежавањем вјерског празника једног од конститутивних народа Босне и Херцеговине. Изборе које није могуће одржати прве недјеље у октобру, због подударања с вјерским празником, Централна изборна комисија БиХ заказује за недјељу након прве недјеље у октобру која се не подудара са вјерским празником.

(2) Централна изборна комисија БиХ расписује изборе у складу с овим Законом, обавјештава све надлежне органе на свим нивоима власти и јавност о датуму одржавања избора најмање 150 дана прије одржавања избора, осим ако одредбама Поглавља 14 овог Закона није другачије одређено.

(3) Централна изборна комисија БиХ објављује датуме избора за све нивое власти у „Службеном гласнику БиХ”, у службеним гласилима ентитета и “Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ” и средствима јавног информисања.

ПОГЛАВЉЕ 2

ОРГАНИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ИЗБОРА

Члан 2.1

(1) Органи надлежни за спровођење избора су изборне комисије и бирачки одбори.

(2) Изборне комисије и бирачки одбори независни су и непристрасни у свом раду. Члан изборне комисије или бирачког одбора неће учествовати у доношењу одлуке када тај члан или члан његове уже породице има лични или финансијски интерес, или ако постоји други сукоб интереса, који може довести у сумњу његову способност да дјелује непристрасно. Члановима уже породице сматрају се чланови породице у смислу члана 15.7 став (2) овог Закона.

(3) Прије ступања на дужност, сваки појединачни члан изборне комисије и бирачког одбора дужан је потписати заклетву чији текст гласи: “Овим се заклињем да ћу вјерно, савјесно и непристрасно обављати додијелене ми дужности и проводити и поштовати Устав и законе Босне и Херцеговине.

Члан 2.2

(1) Члан изборне комисије и бирачког одбора је лице са правом гласа.

(2) Члан изборне комисије је лице са одговарајућом стручном спремом и искуством у спровођењу избора, а члан бирачког одбора је лице са одговарајућом стручном спремом.

(3) Централна изборна комисија БиХ утврђује које су квалификације потребне за члана изборне комисије и бирачког одбора у смислу из става (2) овог члана.

(4) Чланови органа за спровођење избора су обавезни стално се обучавати током обављања мандата у складу са планом и програмом едукације који доноси Централна изборна комисија БиХ.

(5) Уколико члан изборне комисије и бирачког одбора у току мандата не присуствује обуци из става (4) овог члана, биће разријешен дужности.

(6) У сврху обучавања чланова органа надлежних за спровођење избора, Централна изборна комисија БиХ успоставља Центар за едукацију

Члан 2.3

(1) За члана бирачког одбора или изборне комисије, осим Централне изборне комисије БиХ, не може бити именовано лице:

1. које се не може кандидовати у смислу одредби чланова 1.6, 1.7 и 1.7а овог Закона;

2. које је члан највишег извршно-политичког органа политичке партије или коалиције (предсједник, потпредсједник, генерални секретар, секретар или члан извршног одбора или главног одбора);
3. које је носилац изабраног мандата или је члан извршног органа власти, осим у случајевима предвиђеним чланом 2.12 став (4) овог Закона;
4. које је актуелни кандидат или је било кандидат за било који ниво власти на посљедњим општим и посљедњим локалним изборима; и
5. којем је изречена казна за радњу која представља тежу повреду изборних закона или прописа за коју је лично одговорно, у посљедње четири године, рачунајући од дана правоснажности одлуке.

(2) Централна изборна комисија БиХ одлучиће да ли тежина повреде и лична одговорност у смислу тачке 5. овог члана чине лице неподобним да буде члан изборне комисије или бирачког одбора.

Члан 2.4

(1) Члан изборне комисије именује се на седам (7) година.

(2) Члан бирачког одбора именује се за сваке изборе.

Члан 2.5

(1) Централна изборна комисија БиХ има седам чланова: два Хрвата, два Бошњака, два Србина и једног из реда осталих. У Централној изборној комисији БиХ ће се осигурати равноправна заступљеност полова у складу са Законом о равноправности полова у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 16/03, 102/09 и 32/10).

(2) Кандидате за Централну изборну комисију БиХ заједнички предлажу чланови Комисије за избор и именовање, која се формира као стална комисија Представничког дома у складу с Пословником о раду Представничког дома.

(3) Комисија за избор и именовање има седам чланова, од којих два члана именује предсједник Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине из реда чланова Савјета, три члана именује Заједничка комисија за административне послове Парламентарне скупштине БиХ из реда чланова те заједничке комисије из Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ и два члана именује предсједник Централне изборне комисије БиХ из реда чланова Централне изборне комисије БиХ.

(4) У Комисији за избор и именовање морају бити заступљени конститутивни народи, два Бошњака, два Србина и два Хрвата и један из реда осталих.

(5) Најкасније 180 дана прије истека мандата члана Централне изборне комисије БиХ, Централна изборна комисија БиХ обавјештава Колегијум Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ. Најкасније 150 дана прије истека мандата чланова Централне изборне комисије БиХ, Комисија за избор и именовање расписује јавни конкурс за попуњавање једне или више наведених позиција. Средства за трошкове јавног конкурса бит ће обезбијеђена из буџета Централне изборне комисије БиХ.

(6) Кандидати за чланове Централне изборне комисије БиХ морају испуњавати сљедеће орште и посебне услове:

1) да је држављанин БиХ,

- 2) да има пријављено пребивалиште у БиХ,
- 3) да има универзитетску диплому,
- 4) да је здравствено способан за обављање послова предвиђених положајем,
- 5) да није отпуштен из државне службе као резултат дисциплинске мјере на било којем нивоу власти у Босни и Херцеговини у року од три године прије дана објављивања упражњеног мјеста,
- 6) да против њега није потврђена оптужница,
- 7) да није осуђиван за кривична дјела,
- 8) да није обухваћен одредбом члана 1.6, члана 1.7 и члана 1.7.а овог закона;
- 9) да је стручњак с најмање пет година релевантног искуства у областима директно везаним за провођење избора,
- 10) да не обавља нити је у посљедњих десет година прије кандидовања обављао дужност у органима политичке партије, удружења или фондације организационо или финансијски повезаним с политичким партијама, те да није био укључен у било какве активности политичке партије,
- 11) да није носилац изабраног мандата или члан извршног органа власти, осим у случајевима предвиђеним чланом 2.12 став (4) овог закона,
- 12) да није кандидат нити да је био кандидат за изборе за било који ниво власти на посљедњим општим и посљедњим локалним изборима, и
- 13) да му није изречена казна за радњу која представља тежу повреду изборних закона или прописа према члану 2.3, став (2) овог закона, за коју је лично одговоран, у посљедње четири године, рачунајући од дана правоснажности одлуке

(7) Најкасније 90 дана прије истека мандата члана Централне изборне комисије БиХ, Комисија за избор и именовање утврђује ранг-листу кандидата за Централну изборну комисију БиХ, двотрећинском већином гласова, на основу услова и критеријума прописаних ставом (6) овог члана, те ће ужу листу од најмање три рангирана кандидата доставити Представничком дому Парламентарне скупштине БиХ.

(8) Комисија за избор и именовање дужна је усвојити пословник којим ће уредити поступак оглашавања јавног конкурса, одржавање састанака и доношење одлуке о ранг-листи кандидата.

(9) У складу са својим процедурама, Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ именује чланове Централне изборне комисије БиХ с листе кандидата.

(10) Ако се листа кандидата за члана Централне изборне комисије БиХ не достави Представничком дому Парламентарне скупштине БиХ у року од 60 дана прије истека мандата чланова Централне изборне комисије БиХ, Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ предлаже и именује чланове Централне изборне комисије БиХ с листе кандидата који су се пријавили на јавни конкурс, на основу критеријума наведених у ставу (6) овог члана, најкасније 15 дана прије истека мандата чланова Централне изборне комисије БиХ. Ако Комисија за избор и именовање није расписала јавни конкурс из става (5) овог члана, одлуку о расписивању јавног конкурса доноси Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ.

(11) Дотадашњи чланови Централне изборне комисије БиХ наставиће обављати своју дужност до именовања нових чланова Централне изборне комисије БиХ.

Члан 2.5а

(1) У случају да члан Централне изборне комисије БиХ добровољно поднесе оставку, умре, буде трајно спријечен да обавља функцију или испуни услове за одлазак у старосну пензију, Централна изборна комисија БиХ ће обавијестити Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ. Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ ће именовати новог члана Централне изборне комисије БиХ, у складу с процедуром прописаном у члану 2.5 овог закона.

(2) Уколико члану Централне изборне комисије истекне мандат или уколико добровољно поднесе оставку или испуни услове за старосну пензију током изборне године, мандат ће му се

продужити до истека изборног периода и нови члан Централне изборне комисије се након тога именује по поступку предвиђеном овим законом.

(3) Члан Централне изборне комисије БиХ ће поднијети оставку која ступа на снагу одмах или бити смијењен, укључујући и током изборне године, уколико више нису испуњени услови предвиђени чланом 2.5, став (6) овог закона.

(4) Члан Централне изборне комисије БиХ може бити смијењен искључиво у складу с одредбама става (3) овог члана.

(5) Одлуку о смјени члана Централне изборне комисије БиХ доноси двотрећинском већином Комисија за избор и именовање, а одлука постаје правоснажна након што је потврди Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ. Против одлуке о смјени коју донесе Комисија за избор и именовање може се уложити жалба Суду Босне и Херцеговине.

Члан 2.6

Предсједник Централне изборне комисије БиХ бира се из реда чланова Централне изборне комисије БиХ. По један члан Централне изборне комисије БиХ из реда Хрвата, Бошњака, Срба, и члан из реда осталих обављаће функцију предсједника Централне изборне комисије БиХ по принципу ротације и то једанпут у седам година у трајању од 21 мјесец.

Члан 2.6а

(1) Члан Централне изборне комисије БиХ права из радног односа остварује у Централној изборној комисији БиХ у складу са законом.

(2) Акт о избору и ступању на функцију и престанку функције члана Централне изборне комисије БиХ доноси Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ.

(3) Члан Централне изборне комисије БиХ има право на плату и друга примања која произилазе из статуса радног односа у висини која је утврђена Законом о платама и накнадама у институцијама БиХ.

Члан 2.7

Централна изборна комисија БиХ доноси прописе којима уређује свој начин рада, укључујући и избор предсједника.

Члан 2.8

(1) За поступке извршене у оквиру дужности и обавеза, а које су утврђене овим и другим законима, чланови Централне изборне комисије БиХ неће бити кривично и грађански одговорни.

(2) На имунитет из става (1) овог члана, чланови Централне изборне комисије БиХ могу се позвати у било које вријеме за поступке извршене у оквиру њихових дужности и обавеза у Централној изборној комисији БиХ, али се он не може сматрати општом препреком за кривично гоњење или покретање парничног поступка.

Члан 2.9

Централна изборна комисија БиХ је независан орган који подноси извјештај непосредно Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине и чије овласти из ње произилазе. Централна изборна комисија БиХ:

1. координира, надгледа и регулише законитост рада свих изборних комисија и бирачких одбора у складу с овим Законом;
2. доноси административне прописе за спровођење овог Закона;
- 2.a доноси одлуку о одржавању непосредних избора у Босни и Херцеговини, прописаних овим Законом;
3. предлаже буџет за Централну изборну комисију БиХ, и подноси извјештај о извршењу буџета;
4. одговорна је за тачност, ажурност и укупни интегритет Централног бирачког списка за територију Босне и Херцеговине;
- 4.a обезбјеђује статистичке евиденције разврстане по полу, старости, разврстани по изборним јединицама за сваки дио изборног процеса;
5. овјерава политичке партије, коалиције, листе независних кандидата и независне кандидате за учествовање на свим нивоима непосредних избора у Босни и Херцеговини;
6. потврђује и овјерава кандидатске листе и кандидате за све нивое непосредних и посредних избора у Босни и Херцеговини обухваћених овим Законом;
7. одговорна је за благовремено штампање, дистрибуцију и безбједност гласачких листића и образаца за непосредне изборе на свим нивоима у Босни и Херцеговини;
8. доноси ближе прописе и одговорна је за благовремену набавку, дистрибуцију и безбједност изборних технологија, те друге одговарајуће техничке опреме за непосредне изборе на свим нивоима власти у БиХ и доноси подзаконске акте у вези с инсталацијом и кориштењем изборних технологија;
9. врши селекцију и именовање, евиденцију, едукацију, сертификацију и оцјењивање предсједника и замјеника предсједника бирачких одбора, према критеријумима утврђеним овим законом и прописима Централне изборне комисије БиХ
10. утврђује садржај и форму гласачких листића за све нивое непосредних избора у Босни и Херцеговини;
11. утврђује и потврђује резултате свих непосредних и посредних избора обухваћених овим Законом, овјерава да су ти избори проведени у складу са овим Законом и објављује резултате свих непосредних и посредних избора обухваћених овим Законом;
12. издаје увјерење лицима која су добила мандат на свим нивоима непосредних и посредних избора у Босни и Херцеговини обухваћених овим Законом;
13. обавјештава изборну комисију или бирачки одбор или било који други орган надлежан за спровођење избора да не поступају у складу с одредбама овог Закона, или да их крше, и надлежном органу налаже подузимање одговарајућих мјера;
14. објављује у службеним гласилима и средствима јавног информисања у Босни и Херцеговини и ван ње, пословнике, прописе и изборне резултате непосредних и посредних избора у Босни и Херцеговини обухваћених овим Законом, информације за бираче, те остале информације неопходне за спровођење овог закона и свих изборних закона;
15. обавља све изборне активности за избор чланова Предсједништва Босне и Херцеговине и чланова Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине;
16. доноси одлуку о престанку мандата изабраног званичника на свим нивоима непосредних и посредних избора у Босни и Херцеговини обухваћених овим Законом, а води и претходни поступак, гдје је потребно, о утврђивању чињеничног стања (у случају када је изабрани званичник поднио оставку, да је то учинио својом вољом);
17. провјерава одлуку надлежног органа о престанку мандата изабраног званичника опозивом, како би се обезбиједило да је мандат изабраног званичника престао у складу с овим Законом,;
18. подноси годишњи извјештај Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине о спровођењу избора у Босни и Херцеговини, провођењу овог Закона и иницира измене овог Закона; и
19. обавља све друге послове утврђене законом.

Члан 2.10

Централна изборна комисија Босне и Херцеговине ће поништити изборе у изборној јединици или на неком бирачком мјесту, уколико установи да је за вријеме гласања, ручног бројања и/или електронског бројања гласачких листића дошло до неправилности које могу утицати на расподјелу мандата или на коначно позиционирање кандидата на кандидатској листи или које на други начин могу утицати на резултате избора.

Члан 2.11

(1) Административно-техничке и стручне послове за Централну изборну комисију БиХ обавља Секретаријат Централне изборне комисије БиХ којег оснива Централна изборна комисија БиХ.

(2) Секретаријат Централне изборне комисије БиХ има генералног секретара којег именује Централна изборна комисија БиХ по поступку и на начин утврђен законом.

(3) Централна изборна комисија БиХ доноси Правилник о унутрашњој организацији Секретаријата Централне изборне комисије БиХ на приједлог генералног секретара, уз претходну сагласност Савјета министара БиХ.

Члан 2.12

(1) Општинска изборна комисија састоји се од од три, пет или седам чланова. Општинска изборна комисија може имати секретара општинске изборне комисије за обављање административно-техничких послова.

(2) Централна изборна комисија БиХ утврђује број чланова општинске изборне комисије према броју бирача регистрованих у Централни бирачки списак и величини општине.

(3) Централна изборна комисија БиХ може користити друге критерије при утврђивању броја чланова општинске изборне комисије.

(4) Члан општинске изборне комисије може бити предсједник или судија редовног суда, правобранилац, секретар општинског вијећа, односно скупштине општине и градског вијећа, лица професионално запослена у општинским органима управе и друга лица, ако испуњавају услове одређене чланом 2.2 овог Закона, а немају сметњи из члана 2.3 овог Закона.

(5) Чланове општинске изборне комисије именује општинско вијеће, односно скупштина општине, уз сагласност Централне изборне комисије БиХ, на основу јавног огласа по процедури коју утврђује Централна изборна комисија БиХ посебним прописом.

(6) Чланове општинске изборне комисије разрјешава општинско вијеће, односно скупштина општине, уз сагласност Централне изборне комисије БиХ.

(7) Члан општинске изборне комисије не може бити заступник, односно пуномоћник политичког субјекта који учествује на изборима, нити лице које је правоснажном судском пресудом осуђено на казну затвора у трајању од шест мјесеци или дуже.

(8) Општинско вијеће, односно скупштина општине именује предсједника из реда чланова општинске изборне комисије из става (5) овог члана, уз сагласност Централне изборне комисије БиХ.

(9) Чланови изборних комисија основне изборне јединице имају право на сталну мјесечну накнаду за свој рад. Висину накнаде утврђује Централна изборна комисија БиХ својим прописом, тако да се у изборном периоду она исплаћује највише у висини исплаћеног паушала одборника, односно вијећника у тој основној изборној јединици, а изван изборног периода 30% од тог износа.

Члан 2.13

Општинска изборна комисија:

1. надгледа и контролише рад Центра за бирачки списак из члана 3.8 овог Закона;
2. одређује бирачка мјеста на подручју општине за гласање на свим нивоима власти у Босни и Херцеговини;
3. ако овим законом није друкчије утврђено проводи поступак именовања, именује и обучава чланове бирачког одбора;
4. именује и обучава контролоре изборних резултата
5. брине о безбједности и достави бирачким одборима изборног материјала за гласање на свим нивоима избора у Босни и Херцеговини;
6. обавјештава бираче о свим информацијама неопходним за спровођење избора, у складу са прописима Централне изборне комисије БиХ;
7. одговорна је за безбједност изборног материјала и изборних технологија од дана њиховог пријема;
8. одговорна је за уређење бирачког мјеста и друге техничке припреме за изборе, укључујући и обезбјеђење услова за примјену изборних технологија на бирачком мјесту;
9. ако друкчије не одреди Централна изборна комисија БиХ у складу с овим Законом, одговорна је за правилно бројање гласачких листића на бирачким мјестима, правилно обједињавање изборних резултата с бирачких мјеста и за унос изборних резултата у релевантну софтверску апликацију
10. одговорна је за уређење бирачког мјеста и друге техничке припреме за изборе;
11. одговорна је за правилно бројање гласачких листића на бирачким мјестима и у општинским центрима за бројање;
12. обједињује резултате избора са свих бирачких мјеста у општини, посебно за сваки орган за који је вршен избор, и доставља их Централној изборној комисији БиХ и
13. обавља друге послове у складу са законом и прописима Централне изборне комисије БиХ.

Члан 2.14

(1) Састав изборне комисије је мултиетничан, тако да одражава заступљеност конститутивних народа, укључујући и остале, у изборној јединици за коју се орган надлежан за спровођење избора оснива, водећи рачуна о посљедњем попису становништва проведеном на државном нивоу. Састав изборних комисија обезбјеђује заступљеност полова у складу са Законом о равноправности полова у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“ бр. 16/03, 102/09 и 32/10), осим ако се изборна комисија састоји од три члана када равноправна заступљеност постоји у случају када је један од полова заступљен с 1/3 од укупног броја чланова.

(2) Ако састав изборне комисије не буде у складу са ставом (1) овог члана, Централна изборна комисија БиХ поништиће именовање чланова и о томе извјестити орган надлежан за именовање. Орган надлежан за именовање ће у року од 15 дана од дана доношења одлуке Централне изборне комисије БиХ извршити поновно именовање органа, у складу са критеријем из става (1) овог члана.

(3) Ако изборна комисија поново не буде одговарајућег састава, Централна изборна комисија БиХ именује чланове изборне комисије у складу са ставом (1) овог члана.

Члан 2.15

(1) У случају да члан општинске изборне комисије поднесе оставку, умре, буде спријечен обављати функцију, буде смијењен са функције члана комисије или не може бити члан изборне комисије или бирачког одбора у смислу члана 2.3 овог Закона, нови члан тог органа именује се на начин и поступком како је прописано чланом 2.12 став (5) овог Закона.

(2) Именовање новог члана општинске изборне комисије врши се у року који не може бити дужи од 30 дана од дана престанка мандата претходног члана, а у изборном периоду општинско вијеће, односно скупштина општине именује замјенског члана општинске изборне комисије, без спровођења поступка избора прописаног у члану 2.12 став (5) овог Закона, најкасније у року од седам дана од дана престанка мандата из става (1) овог члана. Ако се не изврши именовање новог члана општинске изборне комисије у року од 30 дана, Централна изборна комисија БиХ може извршити именовање новог члана општинске изборне комисије. Ако се не изврши именовање новог или замјенског члана општинске изборне комисије у законском року, Централна изборна комисија БиХ може извршити њихово именовање.

(3) Мандат замјенског члана из става (2) овог члана траје до повратка редовног члана, односно до избора новог члана по поступку прописаном чланом 2.12 став (5) овог Закона.

(4) Уколико члану општинске изборне комисије мандат истиче у изборном периоду, мандат му се продужава до истека изборног периода, односно до потврђивања резултата избора, након чега ће се извршити именовање новог члана изборне комисије по поступку прописаном у овом Закону.

Члан 2.16

(1) Ако је члан општинске изборне комисије дуже одсутан из неоправданих разлога, онемогућава рад комисије или крши одредбе овог Закона или друге прописе, општинско вијеће/скупштина општине уз претходно прибављену сагласност Централне изборне комисије БиХ односно Централна изборна комисија БиХ може смијенити тог члана. У складу с чланом 2.12 став (5) овог Закона, именоваће се нови члан општинске изборне комисије.

(2) Ако је члан општинске изборне комисије дуже одсутан из оправданих разлога, у складу с чланом 2.12 став (5) овог Закона, именоваће се нови члан општинске изборне комисије који ће за вријеме одсуства замјењивати именованог члана општинске изборне комисије.

(3) Као оправдани разлози одсуства из претходног става подразумјевају се болест, школовање, стручно усавршавање као и други разлози које цијени орган надлежан за именовање општинске изборне комисије.

Члан 2.17

Сједнице изборних комисија су јавне, осим ако није другачије одређено прописима Централне изборне комисије БиХ. Изборна комисија дужна је обезбиједити да јавност буде благовремено обавјештена о одржавању њених сједница.

Члан 2.18

(1) Изборне комисије и бирачки одбори, осим Централне изборне комисије БиХ, доносе одлуке натполовичном већином од укупног броја чланова, осим ако овим Законом није другачије одређено.

(2) Централна изборна комисија БиХ доноси одлуке двотрећинском (2/3) већином од укупног броја чланова, осим ако овим Законом није другачије одређено. Ако се одлука не може донијети двотрећинском (2/3) већином од укупног броја чланова на првом састанку, на другом састанку одлука се доноси већином гласова.

Члан 2.19

(1) Бирачки одбор састоји се од три или пет чланова од којих је један предсједник.

(2) Предсједник и остали чланови бирачког одбора имају замјенике. Да би били именовани, предсједник, остали чланови бирачког одбора и њихови замјеници, морају испуњавати услове из члана 2.2 и 2.3 овог закона. Предсједник бирачког одбора и његов замјеник не смију бити чланови политичке партије нити обављати дужност у органима политичке партије, удружења или фондације организационо или финансијски повезаним с политичком партијом, нити смију бити укључени у било какве активности политичке партије и морају бити у могућности да обављају своје дужности на политички непристрасан начин.

(3) Предсједника и његовог замјеника именује и разрјешава дужности Централна изборна комисија БиХ, која уједно води њихову евиденцију, едукацију, сертификарање и оцјењивање.

(4) Предсједник бирачког одбора и његов замјеник именују се након проведене јавне процедуре и према критеријумима утврђеним законом и додатним критеријумима утврђеним подзаконским прописима Централне изборне комисије БиХ. Листу кандидата за именовање на мјесто предсједника и замјеника предсједника бирачког одбора сачињава Централна изборна комисија БиХ уз консултације са општинским изборним комисијама у периоду између два изборна циклуса путем једног или више јавних позива, а она ће бити ажурирана сваких шест мјесеци.

(5) Остале чланове бирачког одбора и њихове замјенике именује општинска изборна комисија најкасније 45 дана прије дана одржавања избора.

(6) На одлуку о именовању предсједника бирачког одбора и његовог замјеника може се уложити приговор Централној изборној комисији БиХ. Одлука Централне изборне комисије БиХ којом је одлучено о приговору је правоснажна и против ње се не може уложити жалба. На одлуку општинске изборне комисије о именовању чланова бирачких одбора и њихових замјеника из става (5) овог члана може се уложити приговор општинској изборној комисији. На одлуку општинске изборне комисије којом је одлучено о приговору може се уложити жалба Централној изборној комисији БиХ. Одлука Централне изборне комисије је правоснажна и против ње се не може уложити жалба.

(7) За циклус Општих избора мјеста чланова и замјеника чланова бирачких одбора из става (5) овог члана биће попуњена на приједлог политичких субјеката заступљених у Парламентарној скупштини БиХ, Парламенту Федерације БиХ и Народној скупштини Републике Српске, у претходном изборном циклусу. За изборни циклус локалних избора, мјеста чланова и замјеника чланова бирачких одбора из става (5) овог члана за сваку од основних изборних јединица биће попуњена на приједлог политичких субјеката заступљених у директно изабраним тијелима јединица локалне самоуправе из те релевантне основне изборне јединице у претходном изборном циклусу.

(8) Политички субјекти из става (7) овог члана имају право да учествују у поступку жријебања за додјелу позиција чланова односно замјеника чланова бирачког одбора под условом да имају овјерену листу за тај ниво власти.

(9) Уколико општинска изборна комисија не буде именовала чланове бирачког одбора и њихове замјенике у складу са ставом (5) овог члана, чланове бирачког одбора и њихове замјенике ће именovati Централна изборна комисија БиХ.

(10) Поступак жријебања из става (7) овог члана обавља општинска изборна комисија у року који не смије бити краћи од 60 дана прије дана одржавања избора.

(11) Након извршеног жријебања, а најкасније у року од седам дана, политички субјект који је учествовао у жријебању ће доставити релевантној општинској изборној комисији листу с именима кандидата за чланове и замјенике чланова бирачког одбора у којем су освојили мјесто путем жријеба.

(12) Ако политички субјект не достави имена кандидата за чланове и замјенике чланова бирачког одбора у року из става (11) овог члана, или ако је доставио број кандидата за мјеста чланова и замјеника чланова бирачког одбора мањи од потребног броја чланова и замјеника чланова бирачког одбора, то ће се сматрати одустајањем од додијеленог мјеста у бирачком одбору. У том случају општинска изборна комисија ће именовати недостајуће чланове бирачког одбора и њихове замјенике с властите резервне листе едукованих кандидата за чланство у бирачком одбору, водећи рачуна о мултиетничком саставу бирачког одбора, гдје је то могуће.

(13) У саставу бирачког одбора настојат ће се обезбиједити заступљеност полова у складу са Законом о равноправности полова у Босни и Херцеговини (Службени гласник БиХ, бр. 16/03, 102/09, и 32/10), осим ако се бирачки одбор састоји од три члана при чему се равноправна заступљеност сматра постигнутом у случају када је један од полова заступљен са 1/3 од укупног броја чланова.

(14) Забрањена је злоупотреба законског права на учешће у раду бирачког одбора фиктивним представљањем, како је прописано чланом 7.3 став (2) овог закона.

(15) Поступак жријебања проводи се јавно и снима се аудио и видео записом у складу с обавезним упутством које доноси Централна изборна комисија БиХ.

(16) Само један члан и један његов замјеник једног политичког субјекта може бити у саставу једног бирачког одбора.

(17) Кандидат који је именован на мјесто предсједника и кандидат именован на мјесто замјеника предсједника бирачког одбора обавезан је похађати посебну континуирану обуку за рад у бирачком одбору, коју организује Централна изборна комисија БиХ. Након извршене провјере знања, Централна изборна комисија БиХ ће успјешним предсједницима и њиховим замјеницима додијелити сертификате.

(18) Предсједници и замјеници предсједника бирачког одбора који су добили сертификат дужни су учествовати у обуци осталих чланова бирачких одбора, коју организује општинска изборна комисија. Након извршене провјере знања, општинска изборна комисија ће успјешним члановима бирачких одбора и њиховим замјеницима додијелити сертификате.

(19) Чланови бирачких одбора имају право на накнаду за свој рад. Одлуку о висини накнаде за рад који обављају чланови бирачких одбора доноси Централна изборна комисија БиХ.

Члан 2.20

(1) Бирачки одбор непосредно руководи радом бирачког мјеста, обезбјеђује правилност и тајност гласања и евидентира резултате гласања на бирачком мјесту.

(2) Предсједник бирачког одбора обезбјеђује да се процес гласања на бирачком мјесту одвија несметано, у складу с одредбама Поглавља 5. и 7. овог Закона.

Члан 2.21

(1) Изборне комисије ентитета формирају се према закону ентитета, а у складу с овим законом. Њихову надлежност утврђује Централна изборна комисија БиХ у складу с овим Законом.

(2) Начин избора и састав свих других изборних комисија утврђује се законом ентитета, а у складу с одредбама овог Закона.

ПОГЛАВЉЕ 3 БИРАЧКИ СПИСАК

Члан 3.1

(1) Централни бирачки списак је евиденција о држављанима БиХ који имају бирачко право у складу са овим законом и формира се, води и користи за потребе организације и спровођење избора у складу са законом, за спровођење референдума, за спровођење опозива изабраног званичника и изборе органа локалне самоуправе у складу са законом.

(2) Централни бирачки списак и изводи из Централног бирачког списка су јавни, што се обезбјеђује у складу са одредбама овог закона и одредбама подзаконских аката Централне изборне комисије БиХ, а све с циљем обезбјеђења тачности и укупног интегритета Централног бирачког списка.

(3) Право увида у извод из Централног бирачког списка остварује се у складу с овим законом и Законом о заштити личних података („Службени гласник БиХ“, бр. 49/06, 76/11 и 89/11).

(4) Бирач остварује право увида у своје личне податке евидентиране у изводу из Централног бирачког списка непосредним увидом на интернетској страници Централне изборне комисије БиХ путем уношења релевантних личних података и/или на други адекватан начин који подзаконским актом утврди Централна изборна комисија БиХ.

(5) Јавност остварује право увида у изводе из Централног бирачког списка излагањем привремених извода из Централног бирачког списка путем интернетске странице Централне изборне комисије БиХ или на други адекватан начин који подзаконским актом утврди Централна изборна комисија БиХ, водећи рачуна о принципима заштите личних података.

(6) Политичким субјектима који су овјерени за учешће на изборима и којима је овјерена кандидатска листа за учешће на изборима у складу с овим законом обезбиједиће се, на њихов захтјев, извод из Централног бирачког списка за ниво власти односно изборну јединицу у којој учествују на изборима, у електронској форми или у испису. Извод из Централног бирачког списка садржи презиме и име бирача, датум рођења, име једног родитеља бирача, назив општине односно изборне јединице за коју бирач има право гласа, назив и број бирачког мјеста.

Члан 3.2

(1) Централни бирачки списак је јединствен, сталан и редовно се ажурира.

(2) Изводи из Централног бирачког списка, с циљем ажурирања, објављују се два пута годишње у неизборној години. Надлежни органи дужни су податке за расељена лица доставити у изборној години најкасније до 31. марта.

(3) У Централни бирачки списак, ро службеној дужности, уписују се држављани БиХ с пријављеним пребивалиштем у БиХ, који:

а) су навршили 18 година;

- б) ће на дан одржавања избора навршити 18 година;
- ц) имају бирачко право у складу с овим законом, а живе привремено у иностранству; и
- д) имају бирачко право у складу са чланом 20.8 став (б) овог закона.

(4) Централни бирачки списак не садржи имена држављана БиХ који су правоснажном одлуком надлежног органа лишени потпуне пословне способности. Ако је овакво лице већ уписано, брисаће се из Централног бирачког списка, а ако се лицу правоснажном одлуком надлежног органа врати пословна способност у цијелости, биће уписано у Централни бирачки списак.

Члан 3.3

Централни бирачки списак сачињава се и води на основу података из службених евиденција о пребивалишту и боравишту држављана Босне и Херцеговине које води надлежни државни орган, других јавних исправа и службених евиденција о држављанима БиХ које воде Централна изборна комисија БиХ и други надлежни органи и на основу јавних исправа и података који се добију непосредно од грађана.

Члан 3.4

(1) Централни бирачки списак води се и обрађује у електронској форми.

(2) Евиденцији Централног бирачког списка или његовим изводима приступа се и подаци се обрађују истом методологијом и употребом истог компјутерског програма, на свим мјестима на којима се обављају послови обраде и прибављају подаци за потребе вођења Централног бирачког списка.

(3) Евиденција Централног бирачког списка обрађује се и води употребом компјутерске обраде података, по јединственој методологији и програму чији се садржај и начин коришћења утврђује између надлежних органа Босне и Херцеговине и Централне изборне комисије БиХ.

Члан 3.5

(1) Централни бирачки списак води се по службеној дужности.

(2) Централна изборна комисија БиХ води Централни бирачки списак за територију Босне и Херцеговине на основу евиденције надлежног државног органа који води регистар грађана Босне и Херцеговине у складу са Законом о централној евиденцији и размјени података, осим ако овим Законом није другачије одређено.

(3) Надлежни државни орган из става (2) овог члана одржава и одговоран је за цјелокупну техничку обраду свих података значајних за евиденцију Централног бирачког списка (у даљем тексту: орган који технички одржава евиденцију Централног бирачког списка).

(4) Надлежном органу који води евиденције о држављанима БиХ у складу с одредбама Закона о јединственом матичном броју, Закона о пребивалишту и боравишту држављана БиХ и Закона о личној карти држављана БиХ податке достављају:

а) надлежни матични уред о смрти грађана старијих од 18 година и

б) надлежно министарство Босне и Херцеговине о испису из држављанства БиХ.

(5) Органу који технички одржава евиденцију Централног бирачког списка податке у складу с Законом о централној евиденцији и размјени података као и одредбама Закона о јединственом матичном броју, Закона о пребивалишту и боравишту држављана БиХ и Закона о личној карти

држављана БиХ доставља надлежни орган који води евиденције о промјенама пребивалишта и боравишта.

(6) Органу који технички одржава евиденцију Централног бирачког списка податке достављају:

- а) општинске изборне комисије о бирачким мјестима и
- б) Централна изборна комисија БиХ и општинске изборне комисије о промјенама бирачке опције.

(7) За тачност и ажурност података потребних за израду Централног бирачког списка одговоран је орган надлежан за вођење службених евиденција о тим подацима.

(8) Надлежни матични уреди дужни су да надлежном органу који води службене евиденције о јединственом матичном броју, пребивалишту и боравишту држављана БиХ достави све промјене које утичу на ажурност Централног бирачког списка у писаној форми најкасније у року од седам дана од дана када је промјена настала.

(9) Надлежни органи који воде службене евиденције о јединственом матичном броју, пребивалишту и боравишту држављана БиХ одговорни су за ажурност и исправност наведене евиденције, те су дужни да чувају досјее докумената, јавних исправа и захтјева грађана на основу којих се води и ажурира Централни бирачки списак и да на захтјев Централне изборне комисије БиХ, обезбиједи приступ и увид у ове документе.

Члан 3.6

(1) Централна изборна комисија БиХ одговорна је за тачност, ажурност и укупни интегритет Централног бирачког списка.

(2) Централна изборна комисија БиХ у вођењу Централног бирачког списка:

- а) обавјештава надлежне органе о уоченим недостацима и предузима одговарајуће мјере и радње ради отклањање неправилности и успостављања тачности и ажурности Централног бирачког списка;
- б) израђује изводе из Централног бирачког списка за расељена лица Босне и Херцеговине;
- ц) израђује изводе из Централног бирачког списка за бираче који гласају ван Босне и Херцеговине;
- д) води посебне евиденције о лицима којима је по основу закона одузето право да гласају и
- е) закључује и потврђује коначне изводе из Централног бирачког списка који се користи за изборе.
- ф) води посебне упоредне евиденције о пребивалишту и адреси боравишта држављана БиХ с бирачким правом уписаних у Централни бирачки списак бирача који гласају изван Босне и Херцеговине.

(3) Израда извода из Централног бирачког списка за бираче из става (2) тачка б) овог члана врши се на основу података које достављају надлежни државни органи и података које достављају грађани у складу са овим Законом.

(4) Изводи из Централног бирачког списка за бираче из става (2), тачка ц) овог члана, израђују се на основу података:

- а) које сачињавају и Централној изборној комисији БиХ достављају дипломатско-конзуларна представништва Босне и Херцеговине;
- б) које достављају бирачи који гласају изван Босне и Херцеговине;
- ц) које посједује Централна изборна комисија БиХ;
- д) података других надлежних државних органа у складу са законом

(5) Израда извода из Централног бирачког списка за бираче из става (2) тачка ц) овог члана врши се на основу података које има Централна изборна комисија БиХ и података које достављају грађани који гласају ван Босне и Херцеговине.

(6) Надлежни органи из става (3) и (5) овог члана одговорни су за тачност, ажурност и благовремено достављање података који су потребни Централној изборној комисији БиХ за израду извода из Централног бирачког списка.

(7) Централна изборна комисија БиХ својим прописима утврдиће:

- а) рокове и начин за закључивање и потврђивање коначног Централног бирачког списка и
- б) рокове за достављање података о промјенама у евиденцијама расељених лица и евиденцији држављана који гласају ван Босне и Херцеговине.

Члан 3.7

(1) На основу података садржаних у евиденцији Централног бирачког списка, Централна изборна комисија БиХ за сваку основну изборну јединицу израђује извод из Централног бирачког списка који садржи податке о свим бирачима са правом гласа за ту основну изборну јединицу, који се општинској изборној комисији доставља најкасније у року од 20 дана прије дана одржавања избора.

(2) Извод из Централног бирачког списка води се према задњем мјесту пребивалишта држављана Босне и Херцеговине и то по бирачким мјестима, а за бираче из члана 3.6, став (2), тачке б) и ц) овог закона води се уз напомену о тачној адреси боравишта.

(3) Централна изборна комисија БиХ може утврдити извод из Централног бирачког списка и за друге изборне јединице за које се спроводе одређени избори, за потребе спровођење поступка опозива изабраног званичника и за спровођење референдума, на основу података садржаних у Централном бирачком списку.

(4) Држављанин Босне и Херцеговине налази се у једном изводу из Централног бирачког списка, за једну основну изборну јединицу и на једном бирачком мјесту.

Члан 3.8

(1) У свакој општини надлежни општински орган успоставља Центар за бирачки списак.

(2) Надлежни општински орган обучава особље Центра за бирачки списак, у сарадњи са општинском изборном комисијом.

(3) Центар за бирачки списак:

- а) пружа техничку помоћ општинској изборној комисији у одређивању бирачких мјеста на територији општине и распоређивању бирача по бирачким мјестима;

- б) ажурира податке из тачке а) овог става у складу са промјеном броја бирача и прописима Централне изборне комисије БиХ;
- ц) обезбјеђује увид у извод из Централног бирачког списка на територији своје општине;
- д) обезбјеђује податке за Централни бирачки списак који су утврђени прописима Централне изборне комисије БиХ;
- е) пружа техничку помоћ општинској изборној комисији у вези са захтјевима и приговорима бирача који се односе на извод из Централног бирачког списка и
- ф) обавља и друге послове које му одреди Централна изборна комисија БиХ и општинска изборна комисија, у складу са прописима Централне изборне комисије БиХ.

(4) Центар за бирачки списак води евиденцију поднесених захтјева и приговора из става (2) тачке д) и е) овог члана и дужан је да чува документацију приложену уз те захтјеве и приговоре.

(5) Централна изборна комисија БиХ ће својим прописима ближе утврдити начин, одговорност за рад, рок за успостављање и сва друга питања значајна за рад Центра за бирачки списак.

Члан 3.9

(1) Држављанин Босне и Херцеговине који има бирачко право уписује се у Централни бирачки списак за основну изборну јединицу гдје има пријављено пребивалиште у Босни и Херцеговини, осим ако овим Законом није другачије одређено.

(2) Држављанин Босне и Херцеговине који има бирачко право у складу с овим Законом и привремено живи у иностранство уписује се у Централни бирачки списак за основну изборну јединицу гдје је имао пријављено пребивалиште у Босни и Херцеговини прије одласка у иностранство.

(3) Држављанин Босне и Херцеговине који има бирачко право у складу с овим Законом и који има статус избјеглог лица из БиХ уписује се у Централни бирачки списак за основну изборну јединицу у којој је имао пребивалиште у складу са одредбама члана 20.8 овог Закона.

(4) Држављанин Босне и Херцеговине који има бирачко право у складу с овим Законом и који има статус расељеног лица уписује се у Централни бирачки списак за основну изборну јединицу на основу изражене бирачке опције, у складу са одредбама члана 20.8 овог Закона.

(5) Захтјев за одређивање или промјену бирачке опције у смислу става (4) овог члана подноси лично подносилац захтјева у року и на обрасцима које одређује и прописује Централна изборна комисија БиХ.

(6) Ако држављанин Босне и Херцеговине не поднесе захтјев за одређивање или промјену бирачке опције у смислу става (5) овог члана биће уписан у Централни бирачки списак за основну изборну јединицу у којој је био уписан на посљедњим изборима, ако није уопште био уписан у Централни бирачки списак, биће уписан у Централни бирачки списак за основну изборну јединицу у којој је имао пребивалиште према посљедњем попису становништва у Босни и Херцеговини.

Члан 3.10

(1) Евиденција Централног бирачког списка садржи сљедеће податке о држављанима Босне и Херцеговине који имају бирачко право:

- а) презиме и име и име једног родитеља,
- б) датум рођења,
- ц) јединствени матични број,
- д) пол,
- е) назив општине гдје бирач има пребивалиште, односно назив општине гдје бирач има боравиште,
- ф) адреса пребивалишта или боравишта (мјесто, улица, кућни број)
- г) назив општине односно изборне јединице за коју лице има право гласа,
- х) бирачка опција,
- и) бирачко мјесто,
- ј) датум пријаве пребивалишта или боравишта и
- к) рубрика "напомена".

(2) На основу електронске евиденције Централног бирачког списка, сачињавају се изводи из Централног бирачког списка.

(3) Форму и садржај извода из Централног бирачког списка који се користе за спровођење избора утврђује Централна изборна комисија БиХ, водећи рачуна о Закону о заштити личних података.

Члан 3.11

С циљем обезбјеђења тачности, ажурности и укупног интегритета, Централна изборна комисија БиХ дужна је изводе из Централног бирачког списка учинити доступним јавности, у складу с чланом 3.1, став (5) овог закона.

Члан 3.12

(1) Бирач који промијени пребивалиште у периоду од 45 дана прије одржавања избора до дана одржавања избора наће се на изводу из Централног бирачког списка на редовном бирачком мјесту у општини у којој је имао пребивалиште до дана промјене пребивалишта.

(2) Надлежни орган који води евиденцију о промјенама пребивалишта и боравишта врши провјеру тачности података о промјени пребивалишта и боравишта, о чему се сачињава службени извјештај.

Члан 3.13

(1) Упис у Централни бирачки списак врше надлежни органи у складу са одредбама члана 3.5 овог Закона.

(2) Сваки држављанин БиХ има право извршити увид у извод из Централног бирачког списка и захтијевати његове исправке ако је ријеч о исправци његових личних података. Сваки држављанин с правом гласа који се не налази на Централном бирачком списку има право да затражи упис својих личних података у Централни бирачки списак. Захтјев се подноси у писаном облику органу из става (4) овог члана.

(3) Лични подаци у смислу става (2) овог члана су подаци из члана 3.10 став (1) тачке а), ц), д), ф) и к) овог Закона.

(4) Исправке личних података у Централном бирачком списку врше се код надлежног органа који је одговоран за вођење евиденција о тим подацима.

Члан 3.14

Централна изборна комисија БиХ доноси прописе којима утврђује начин и поступак израде извода из Централног бирачког списка за бираче који су:

- а) везани за своје домове због старости, болести или инвалидитета и
- б) на издржавању затворске казне у затворским установама или везани за такву установу а имају право да гласају.

Члан 3.15

(1) Држављанин БиХ који привремено живи у иностранству, а који има бирачко право у складу с овим законом и уписан је у Централни бирачки списак, да би се нашао у изводу из Централног бирачког списка за гласање ван Босне и Херцеговине, дужан је да за сваке изборе поднесе електронску пријаву Централној изборној комисији БиХ која, између осталог, обавезно садржи податке о тачној адреси боравка у иностранству.

(2) Уз електронску пријаву из става (1) овог члана, подносилац пријаве обавезно доставља:

- а) доказ о идентитету подносиоца пријаве предвиђен овим законом,
- б) доказ издат од надлежног органа земље у којој привремено борави о тачној адреси боравишта у тој земљи.

(3) Након подношења електронске пријаве, у смислу ставова (1) и (2) овог члана, подносилац пријаве дужан је штампану верзију електронске пријаве потписати идентично потпису на идентификационом документу који прилаже уз пријаву и доставити је Централној изборној комисији БиХ у року и на начин на који то подзаконским актом одреди Централна изборна комисија БиХ.

(4) Држављанин БиХ који има статус избјеглог лица из Босне и Херцеговине, а који има бирачко право у складу с овим законом и уписан је у Централни бирачки списак, да би се налазио у изводу из Централног бирачког списка за гласање ван Босне и Херцеговине, дужан је да за сваке изборе поднесе електронску пријаву Централној изборној комисији БиХ.

(5) Уз електронску пријаву из става (4) овог члана подносилац пријаве обавезно доставља:

- а) доказ о идентитету подносиоца пријаве;
- б) ако мијења бирачку опцију под којом је уписан у Централни бирачки списак, у складу с чланом 20.8 овог закона, подноси и доказ о промјени пребивалишта у Босни и Херцеговини;
- ц) доказ о тачној адреси боравишта у иностранству.

(6) Након подношења електронске пријаве, у смислу ставова (4) и (5) овог члана, подносилац пријаве дужан је штампану верзију електронске пријаве потписати идентично потпису на идентификационом документу који прилаже уз пријаву и доставити је Централној изборној комисији БиХ у року и на начин на који то подзаконским актом одреди Централна изборна комисија БиХ.

(7) Избјегло лице из БиХ које се не налази у Централном бирачком списку, да би се налазило у изводу из Централног бирачког списка за гласање ван Босне и Херцеговине, дужно је да поднесе електронску пријаву Централној изборној комисији БиХ.

(8) Уз електронску пријаву из става (7) овог члана подносилац пријаве обавезно доставља:

- а) доказ о идентитету подносиоца пријаве;
- б) доказ о држављанству Босне и Херцеговине;
- ц) доказ о пребивалишту у Босни и Херцеговини, у складу с чланом 20.8 овог закона; и
- д) доказ о тачној адреси боравишта у иностранству.

(9) Доказ о идентитету подносиоца пријаве, у смислу става (8) тачка а) овог члана, један је од сљедећих важећих докумената:

а) пасош;

б) важећа лична исправа издата од земље домаћина; и

ц) избјеглички картон издат од владе земље домаћина или друге међународне организације.

(10) Попуњену и потписану пријаву и потребне документе подносилац пријаве доставља е-маилом, поштом или лично. Поступак и начин слања, примања, обраде, архивирања и заштите електронских пријава и докумената утврђује Централна изборна комисија БиХ посебним прописом.

(11) Ако испуни прописане услове из овог члана, подносилац пријаве налазиће се у изводу из Централног бирачког списка за гласање ван Босне и Херцеговине путем поште или у дипломатскоконзуларном представништву БиХ у иностранству.

(12) Подносилац пријаве из ставова (1), (4) и (7) овог члана одговоран је за тачност података које наводи у пријави и вјеродостојност доказа које прилаже уз пријаву.

(13) Централна изборна комисија БиХ утврђује облик и садржај обрасца пријаве из ставова (1), (4) и (7) овог члана, начин и поступак којим се провјерава тачност података наведених у пријави и вјеродостојност доказа приложених уз пријаву.

(14) Централна изборна комисија БиХ доноси одговарајућа упутства у вези с поступком уписа бирача у извод из Централног бирачког списка за гласање ван Босне и Херцеговине путем поште или у дипломатско-конзуларном представништву.

(15) Упис у Централни бирачки списак држављана Босне и Херцеговине је континуирани процес.

Члан 3.16

(1) Држављанин БиХ из члана 3.15, ставова (1), (4) и (7) овог закона дужан је доставити све измјене које се односе на податке које је претходно доставио у Централну изборну комисију БиХ и на основу којих се налази у изводу из Централног бирачког списка за гласање ван Босне и Херцеговине путем поште или у дипломатско-конзуларном представништву у иностранству. Иzmјене о подацима достављају се најкасније до истека рока утврђеног за подношење пријаве за гласање ван Босне и Херцеговине за наредне изборе.

(2) Ако држављанин БиХ из члана 3.15 став (1) овог закона не поднесе пријаву прије истека рока утврђеног за подношење пријаве за гласање ван Босне и Херцеговине путем поште или у дипломатско-конзуларном представништву у иностранству на наредним изборима, налазиће се у изводу из Централног бирачког списка за гласање на одговарајућем бирачком мјесту у основној изборној јединици у којој има пребивалиште.

(3) Ако држављанин БиХ из члана 3.15 став (2) овог закона не достави доказе о пребивалишту у Босни и Херцеговини, у складу с чланом 20.8 овог закона, биће уписан у извод из Централног бирачког списка за гласање ван Босне и Херцеговине путем поште или у дипломатско-конзуларном представништву у иностранству, са правом гласа за основну изборну јединицу у којој има пребивалиште.

(4) Ако се држављанин БиХ који је уписан у извод из Централног бирачког списка за гласање ван земље вратио у Босну и Херцеговину прије рока утврђеног за закључење извода из коначног Централног бирачког списка за наредне изборе, моћи ће остварити своје бирачко право гласањем непотврђеним/ковертираним гласачким листићем.

(5) Центар за бирачки списак путем општинске изборне комисије доставља податке о држављанима БиХ из става (4) овог члана Централној изборној комисији БиХ ради евидентирања насталих промјена на изводу из Централног бирачког списка за гласање ван Босне и Херцеговине путем поште или у дипломатско-конзуларном представништву БиХ.

(6) Ако се држављанин БиХ који је уписан у извод из Централног бирачког списка за гласање ван земље путем поште или у дипломатско-конзуларном представништву вратио у Босну и Херцеговину након истека рока утврђеног за закључење извода из коначног Централног бирачког списка за наредне изборе, биће му дозвољено да гласа непотврђеним/ковертираним гласачким листићем на бирачком мјесту у основној изборној јединици за коју има право да гласа.

Члан 3.17

(1) Држављанин Босне и Херцеговине који има бирачко право, а не налази се у закљученом изводу из Централног бирачког списка, може гласати ако предочи важећи идентификациони документ из члана 5.12 овог Закона и потврду о мјесту пребивалишта.

(2) Бирач из става (1) овог члана ће гласати на бирачком мјесту према његовом пребивалишту.

(3) Право из става (1) овог члана може остварити бирач који је након закључења Централног бирачког списка напунио 18 година, а није уписан у Централни бирачки списак и бирач који је уписан у Извод за гласање ван Босне и Херцеговине, а на дан избора се вратио у Босну и Херцеговину.

(4) Централна изборна комисија БиХ утврђује прописима начин и поступак гласања бирача из става (1) овог члана и начин провјере бирачког права ових бирача.

Члан 3.18.

Централна изборна комисија БиХ доноси ближе прописе о условима и процедури примјене овог Поглавља.

ПОГЛАВЉЕ 4 ОВЈЕРА И КАНДИДОВАЊЕ ЗА ИЗБОРЕ

Члан 4.1

Да би учествовали на изборима, политичке партије, независни кандидати, коалиције и листе независних кандидата овјеравају се код Централне изборне комисије БиХ.

Члан 4.2

Да би се овјерио за изборе за све органе на свим нивоима власти у Босни и Херцеговини, независни кандидат или кандидат на кандидатској листи политичке партије, независних кандидата или кандидатској листи коалиције мора испуњавати сљедеће услове:

1. кандидат мора бити уписан у Централни бирачки списак у општини у којој се кандидује, или у општини унутар граница изборне јединице ако се кандидује за виши ниво власти, најкасније до дана расписивања избора; и

2. кандидат се може кандидовати само за функцију у једној изборној јединици, на било којем нивоу власти, и појавити се на само једној листи политичке партије, коалиције или листи независних кандидата.
3. да је Централној изборној комисији БиХ доставио доказ да је ријешио свој статус ако обавља неку од функција из члана 1.8 став (1) овог закона.

Члан 4.3

Да би учествовала на изборима, политичка партија мора бити регистрирана код надлежног органа, у складу са законом. Уз пријаву за овјеру мора бити приложен доказ који није старији од 60 дана да је политичка партија регистрована код надлежног органа, који није старији од 60 дана. Политичка странка мора поднијети пријаву за овјеру под истим називом под којим се регистровала код надлежног органа.

Члан 4.4

(1) Пријава за овјеру политичке партије или независног кандидата састоји се од списка који садржи име и презиме, оригиналан потпис, број важеће личне карте и јединствени матични број сваког бирача уписаног у Централни бирачки списак који подржава пријаву политичке партије или независног кандидата. Пријава садржи број рачуна за финансирање изборне кампање.

(2) Пријава се подноси електронски. Након подношења електронске пријаве, у смислу става (1) овог члана, подносилац пријаве дужан је штампану верзију електронске пријаве доставити Централној изборној комисији БиХ у року и на начин на који за то подзаконским актом одреди Централна изборна комисија БиХ.

(3) Политичке партије или независни кандидати, дужни су потписе прикупљати само на обрасцима које им додјели Централна изборна комисија БиХ. Остали обрасци, које достави политичка партија или независни кандидат, не узимају се у обзир.

(4) Образац за потписе такођер садржи име и презиме, број важеће личне карте, оригинални потпис и јединствени матични број лица које је одговорно за прикупљање потписа подршке, а која ће бити одговорна за вјеродостојност прикупљених потписа подршке.

(5) Да би се овјерили за учествовање на изборима, политичка партија или независни кандидат морају поднијети Централној изборној комисији БиХ пријаву за учествовање на изборима, која садржи најмање:

1. пет хиљада (5.000) потписа бирача уписаних у Централни бирачки списак за изборе за чланове Предсједништва Босне и Херцеговине;
2. пет хиљада (5.000) потписа бирача уписаних у Централни бирачки списак за изборе за посланике Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине;
3. три хиљаде (3.000) потписа бирача уписаних у Централни бирачки списак за изборе посланика Представничког дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине, или за изборе народних посланика Народне скупштине Републике Српске, или за избор предсједника и потпредсједника Републике Српске;
4. пет стотина (500) потписа бирача уписаних у Централни бирачки списак за изборе посланика у кантоналне скупштине Федерације Босне и Херцеговине у кантону у којем број бирача уписаних у Централни бирачки списак на дан расписивања избора није био већи од 100.000 бирача, или хиљаду (1000) потписа за изборе у кантону у којем је овај број био већи од 100.000 бирача уписаних у Централни бирачки списак;

5. стотину потписа бирача уписаних у Централни бирачки списак за изборе за општинско вијеће, односно скупштину општине и за начелника општине, у општини у којој број бирача уписаних у Централни бирачки списак на дан расписивања избора није био већи од 10.000 бирача, или 200 потписа за изборе у општини у којој је овај број био већи од 10.000 бирача уписаних у Централни бирачки списак;
6. пет % потписа бирача уписаних у Централни бирачки списак за изборе за општинско вијеће, односно скупштину општине и за начелника општине, у општини у којој број бирача уписаних у Централни бирачки списак на дан расписивања избора није био већи од 1000 бирача уписаних у Централни бирачки списак и
7. потписи подршке поднесени за изборе за виши ниво власти важе и за нижи ниво власти који је укључен у тај ниво власти.

Члан 4.5

- (1) Политичка партија чији члан је носилац мандата у истом органу за који политичка партија подноси пријаву за овјеру кандидатуре ослобођена је обавезе прикупљања потписа из члана 4.4 овог Закона, осим за изборе за чланове Предсједништва Босне и Херцеговине.
- (2) Политичка партија ослобођена је обавезе прикупљања потписа из члана 4.4 овог Закона и у случају када се подноси пријава за овјеру кандидатуре за орган који је на истом или нижем нивоу од органа у којем члан политичке партије има мандат. Потписи подршке који су прикупљени за одређени ниво власти могу се користити и на пријевременим изборима у истом изборном циклусу.
- (3) У случајевима из ставова (1) и (2) овог члана, политичка партија доставља потписану изјаву изабраног званичника којом потврђује да је био члан те политичке партије у вријеме када је добио мандат и да је још увијек члан те политичке партије.

Члан 4.6

- (1) Политичка партија подноси пријаву за овјеру Централној изборној комисији БиХ најкасније 135 дана прије дана избора.
- (2) Централна изборна комисија БиХ овјерава пријаву политичке партије за учествовање на изборима, ако су испуњени услови утврђени овим Законом, најкасније у року од 15 дана од дана пријема пријаве.
- (3) Ако су подаци из пријаве нетачни или пријава садржи неки други недостатак у смислу овог закона или подзаконског акта Централне изборне комисије БиХ, Централна изборна комисија БиХ о томе обавјештава подносиоца пријаве, који је дужан отклонити недостатке у року од два дана од дана пријема обавјештења. Ако политичка партија у овом року не отклони недостатак из овог става, Централна изборна комисија БиХ неће овјерити пријаву политичке партије за учешће на изборима.
- (4) Централна изборна комисија БиХ одлучује да ли ће потврдити или одбити пријаву за учешће на изборима.

Члан 4.7

Ако двије политичке партије или коалиције или двије листе независних кандидата имају идентичне називе или називе који су слични у толикој мјери да би могли збунити бирача или га довести у заблуду, Централна изборна комисија БиХ утврђује која политичка партија има право

да користи тај назив у изборне сврхе, узимајући у обзир датум када се свака политичка партија регистровала код надлежног органа.

Члан 4.9

Када се независни кандидат с мандатом у својству независног кандидата кандидује за орган који је на истом или нижем нивоу од органа у којем има мандат, ослобођен је обавезе прикупљања потписа из члана 4.4 овог Закона, осим обавезе прикупљања потписа за избор члана Предсједништва Босне и Херцеговине, предсједника и потпредсједника Републике Српске.

Члан 4.10

(1) Независни кандидат подноси пријаву за кандидатуру најкасније 135 дана прије избора. Пријава садржи име и презиме, националност, адресу, јединствени матични број, датум и потпис независног кандидата.

(2) Централна изборна комисија БиХ потврђује пријаву независног кандидата за учествовање на изборима, ако су испуњени услови утврђени овим законом најкасније у року од 15 дана од дана пријема пријаве.

(3) Централна изборна комисија БиХ провјерава да ли је пријава поднесена у складу с овим Законом, те овјерава, одбија пријаву или захтјева од кандидата да отклони неправилности у пријави.

(4) Ако Централна изборна комисија БиХ установи да су подаци из пријаве нетачни или непотпуни или да пријава садржи неки други недостатак или неправилности у смислу овог Закона или акта Централне изборне комисије БиХ, о томе обавјештава подносиоца пријаве, који је дужан исправити неправилности у року од два дана од дана пријема обавјештења. Након истека овог рока ако независни кандидат не отклони недостатак или неправилност из овог става, Централна изборна комисија БиХ неће овјерити пријаву независног кандидата за учествовање на изборима.

(5) Независни кандидат не може се истовремено кандидовати као независни кандидат у више од једне изборне јединице, нити се може истовремено кандидовати на листи политичке партије, листи независних кандидата или кандидатској листи коалиције.

(6) Након овјере, независни кандидат не може повући кандидатуру.

Члан 4.11

Да би се политичка партија или независни кандидат овјерили за изборе дужни су поднијети потписе подршке у складу са чланом 4.4 овог Закона. Један бирач може на обрасцу за потпис подршке свој глас дати само једној политичкој партији или независном кандидату у једном ентитету. Централна изборна комисија БиХ регулише начин на који се потписи подршке провјеравају и потврђују.

Члан 4.12

(1) Двије или више овјерених политичких партија које желе формирати коалицију морају Централној изборној комисији БиХ поднијети пријаву за овјеру под једним називом коалиције и акт о одређивању овлаштеног представника коалиције потписан од свих предсједника политичких партија чланица коалиције и податке о сједишту коалиције, односно адресу на коју ће бити достављана сва писмена.

- (2) Ако коалиције имају идентичне називе или називе који су слични називу политичке партије или коалицији у толикој мјери да би могли збунити бирача или га довести у заблуду, Централна изборна комисија БиХ утврђује ко има право да користи тај назив у изборне сврхе.
- (3) Коалиција подноси пријаву за овјеру најкасније 110 дана прије дана избора.
- (4) Ако су испуњени услови утврђени овим Законом, Централна изборна комисија БиХ овјерава пријаву коалиције за учествовање на изборима најкасније у року од седам дана од дана пријема пријаве.
- (5) Ако Централна изборна комисија БиХ установи да су подаци из пријаве нетачни или непотпуни или да пријава садржи неки други недостатак или неправилности у смислу овог Закона или акта Централне изборне комисије БиХ, о томе обавјештава подносиоца пријаве, који отклања неправилности у року од два дана од дана пријема обавјештења. Након истека овог рока ако коалиција не отклони недостатак или неправилност из овог става, Централна изборна комисија БиХ неће овјерити пријаву коалиције за учествовање на изборима

Члан 4.13

- (1) Политичка партија која је члан коалиције не може за исти орган власти учествовати на изборима као члан друге коалиције или као посебна политичка партија.
- (2) Коалиција има статус политичке партије у изборном процесу од дана овјере за учествовање на изборима коалиције, до дана овјере изборних резултата. Политичка партија се, као члан коалиције, не може повући из овјерене коалиције све до овјере изборних резултата.

Члан 4.14

Коалиција може задржати назив под којим је била овјерена за претходне изборе само ако је сачињавају исте политичке партије које су биле овјерене као коалиција на претходним изборима.

Члан 4.15

- (1) За изборе на свим нивоима власти, два или више овјерених независних кандидата могу се удружити и поднијети једну листу независних кандидата, под једним именом и акт о одређивању лица овлашћеног за заступање пред Централном изборном комисијом БиХ. Листа независних кандидата подноси свој захтјев за овјеру најкасније 110 дана прије дана избора.
- (2) Централна изборна комисија БиХ овјерава пријаву листе независних кандидата за учествовање на изборима ако су испуњени услови утврђени овим Законом најкасније у року од седам дана од дана пријема пријаве.
- (3) Ако Централна изборна комисија БиХ установи да су подаци из пријаве нетачни или непотпуни или да пријава садржи неки други недостатак или неправилности у смислу овог Закона или акта Централне изборне комисије БиХ, о томе обавјештава подносиоца пријаве листе независних кандидата, који је дужан отклонити неправилности у року од два дана од дана пријема обавјештења. Након истека овог рока ако подносилац пријаве листе независних кандидата не отклони недостатак или неправилност из овог става, Централна изборна комисија БиХ неће овјерити пријаву листе независних кандидата за учествовање на изборима.

Члан 4.16

(1) Уз пријаву за овјеру, политичка партија или независни кандидат прилажу доказ о уплаћеној такси који је одредила Централна изборна комисија БиХ за те изборе. Уплаћени новчани износ таксе за овјеру се враћа ако политичка партија или независни кандидат освоји:

1. за чланове Предсједништва БиХ 1/3 гласова од укупног броја гласова које је освојио изабрани члан Предсједништва БиХ на изборима,
2. за предсједника и потпредсједника Републике Српске 1/3 гласова од укупног броја гласова које је освојио изабрани предсједник и потпредсједници Републике Српске на изборима, из одговарајућег конститутивног народа,
3. за Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине, за Народну скупштину Републике Српске и за скупштине кантона у Федерацији Босне и Херцеговине више од 3% од укупног броја важећих гласова у тој изборној јединици,
4. за начелнике/градоначелнике општина 1/3 гласова од укупног броја гласова које је освојио изабрани начелник/градоначелник,
5. за одборнике/вијећнике општина више од 3% од укупног броја важећих гласова у тој изборној јединици.

(2) Ако је коалиција или листа независних кандидата освојила број гласова из става (1) овог члана, сматраће се да је свака политичка партија у коалицији или сваки независни кандидат на листи независних кандидата испунио услов за поврат таксе.

Члан 4.17

Да би политичка партија, коалиција, независни кандидат или листа независних кандидата била овјерена за учествовање на изборима, дужни су уз сваку пријаву приложити сву потребну документацију и податке предвиђене овим Законом.

Члан 4.18

(1) Овјерена политичка партија, коалиција или листа независних кандидата доставља Централној изборној комисији БиХ кандидатску листу на овјеру. Име и презиме кандидата на кандидатској листи овјереног политичког субјекта мора бити идентично имену и презимену кандидата у Централном бирачком списку.

(2) Након овјере кандидатске листе, Централна изборна комисија БиХ неће прихватити измјене имена и презимена кандидата, осим у случају установљења постојања техничке грешке у имену и презимену.

Члан 4.19

(1) Овјерена политичка партија или коалиција подносе посебну кандидатску листу за сваку изборну јединицу.

(2) Број кандидата на кандидатској листи може бити већи за 5 кандидата од броја мандата који се додјељују.

(3) Свака кандидатска листа укључује кандидате мушког и женског пола, који су равноправно заступљени. Равноправна заступљеност полова постоји у случају када је један од полова

заступљен с најмање 40% од укупног броја кандидата на листи. Кандидати пола који је мање заступљен распоређују се на кандидатској листи на слиједећи начин: најмање један кандидат мање заступљеног пола међу прва два кандидата, два кандидата мање заступљеног пола међу првих пет кандидата и три кандидата мање заступљеног пола међу првих осам кандидата, итд.

(4) Кандидатска листа садржи име и презиме сваког кандидата на листи, јединствени матични број, адресу пребивалишта, изјашњење о припадности конститутивном народу или групи осталих, потпис предсједника политичке партије, односно потпис овлаштеног лица коалиције за заступање пред Централном изборном комисијом БиХ. Уз приједлог листе доставља се изјашњење сваког од кандидата на листи о прихватању кандидатуре и изјава да нема сметњи из члана 1.8 став (1) и 1.10 став (1) тачка 5. овог Закона. Изјашњење и изјаве морају бити овјерене на начин прописан законом или код надлежне општинске изборне комисије.

(5) Изјашњење о припадности конститутивном народу или групи осталих из става (4) овог члана користиће се као основ за остваривање права на изабрану односно именовану функцију за коју је услов изјашњење о припадности конститутивном народу или групи осталих у изборном циклусу за који је кандидатска листа поднесена.

(6) Кандидат има право да се не изјасни о својој припадности конститутивном народу или групи осталих на кандидатској листи, али неизјашњавање ће се сматрати као одустајање од права на изабрану, односно именовану функцију за коју је услов изјашњење о припадности конститутивном народу или групи осталих.

(7) Ако се на кандидатским листама налази већи број кандидата од броја прописаног ставом (2) овог члана или кандидатска листа не испуњава услове из става (3) овог члана, Централна изборна комисија БиХ овјериће кандидатску листу до броја на листи који испуњава услове прописане овим Законом.

Члан 4.20

Име кандидата на листи политичке партије, коалиције или на листи независних кандидата не може се повући након што кандидатску листу овјери Централна изборна комисија БиХ. Ако је кандидат у потпуности лишен пословне способности, или одбије мандат након овјере изборних резултата од Централне изборне комисије БиХ, име тог кандидата брише се са кандидатске листе и мандат се додјељује у складу с чланом 9.10, осим за листе у кантонима и општинама гдје се мандати додјељују у складу с чланом 13.5 овог закона. Кандидат или његов законски заступник, у случају када је кандидат у потпуности лишен пословне способности, мора Централној изборној комисији БиХ поднијети изјаву о одбијању мандата у писаној форми.

Члан 4.21

(1) Кандидатске листе политичких партија, листе независних кандидата и коалиција подносе се електронски, а штампани примјерак електронски поднесених кандидатских листа подносилац мора доставити Централној изборној комисији БиХ најкасније 90 дана прије дана одржавања избора.

(2) Централна изборна комисија БиХ прегледа кандидатску листу и овјерава или одбија кандидате на листи најкасније 25 дана након што јој је кандидатска листа поднесена. Централна изборна комисија БиХ обавјештава политичку партију, коалицију или листу независних кандидата о кандидатима који су одбијени. Политичка партија, коалиција или листа независних кандидата дужна је у року од пет дана од дана пријема обавјештења отклонити неправилности на кандидатској листи, замјењивањем кандидата или обезбјеђењем додатне документације, ако

Централна изборна комисија БиХ упути такав захтјев. Овјеравање, односно одбијање кандидата на листама се мора завршити најкасније 65 дана прије дана одржавања избора.

(3) Након овјере кандидатских листи, све до истека мандата органа, политичка партија, коалиција или листа независних кандидата не могу мијењати кандидатску листу, нити кандидат може повући кандидатуру.

(4) Након овјере кандидатских листи, па до почетка штампања гласачких листића, политичка партија, коалиција и листа независних кандидата има право да замијени кандидата на листи само у случају смрти кандидата, или ако су у том времену наступили разлози из члана 1.10 став (1) тачка 5. овог Закона.

Члан 4.22

(1) Централна изборна комисија БиХ води евиденцију о пријавама за овјеру учествовање на изборима.

(2) Све измјене података које се воде у евиденцији о пријавама за овјеру учествовање на изборима, политичка партија, коалиција, независни кандидат и листа независних кандидата дужни су, у року од десет дана од дана измјене, доставити Централној изборној комисији БиХ.

Члан 4.23

(1) Након овјеравања поднесених кандидатских листи, Централна изборна комисија БиХ објављује кандидатску листу са називима овјерених политичких партија, коалиција, независних кандидата и листи независних кандидата, за сваке изборе, према редослиједу који се добије жријебањем, у складу са чланом 5.15 овог Закона. Кандидатске листе објављују се у службеним гласилима најкасније 45 дана прије дана избора. Кандидатске листе се такође излажу на бирачким мјестима и објављују у средствима јавног информисања.

(2) Централна изборна комисија БиХ уклониће с кандидатске листе кандидата из члана 4.21 став (4) овог Закона и наложити политичкој партији, коалицији или листи независних кандидата да у року од 48 сати изврши замјену кандидата на кандидатској листи и такав кандидат подлијеже провјерама у складу с одредбама овог Закона.

(3) Ако политичка партија, коалиција и листа независних кандидата не изврши замјену кандидата у року из става (2) овог члана, кандидатска листа без имена кандидата из члана 4.21 став (4) овог Закона сматраће се потпуном и овјереном.

Члан 4.24

(1) Свака политичка партија или коалиција, која је овјерена да предложи кандидате за Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине или за Народну скупштину Републике Српске подноси Централној изборној комисији БиХ кандидатску листу за компензацијске мандате. Та листа доставља се за сваки од наведених органа за који је политичка партија или коалиција овјерена, у року од пет дана од дана овјере листи кандидата у складу с чланом 4.21 овог Закона.

(2) Кандидатска листа за компензацијске мандате садржи само имена кандидата који се већ налазе на редовним кандидатским листама које је поднијела политичка партија или коалиција за једну или више вишечланих изборних јединица. Кандидати који се налазе на кандидатској листи за компензацијске мандате могу бити са листе било које вишечлане изборне јединице једног ентитета и за исти изборни ниво.

Свака кандидатска листа за компензационе мандате укључује кандидате мушког и женског пола који су равноправно заступљени. Равноправна заступљеност полова постоји у случају када је један од полова заступљен с најмање 40% од укупног броја кандидата на листи. Кандидати мање заступљеног пола распоређују се на кандидатској листи за компензационе мандате на сљедећи начин: најмање један кандидат мање заступљеног пола међу прва два кандидата, два кандидата мање заступљеног пола међу првих пет кандидата, три кандидата мање заступљеног пола међу првих осам кандидата итд.

(3) Кандидатска листа за компензацијске мандате може садржати максимално онолико имена кандидата колико је политичкој партији или коалицији већ овјерено на свим редовним кандидатским листама за све вишечлане изборне јединице једног ентитета и за исти изборни ниво.

(4) Кандидатска листа за компензацијске мандате неће се штампати на гласачком листићу и користи се само у сврху додјеле компензацијских мандата на основу чланова 9.7, 10.6 и 11.6 овог Закона. Листе објављује у “Службеном гласнику БиХ“ и средствима јавног информисања Централна изборна комисија БиХ.

Члан 4.25

(1) У смислу овог Поглавља, сваки документ или писмено које политичка партија, коалиција, независни кандидат или листа независних кандидата поднесе Централној изборној комисији БиХ сматраће се важећим само ако су га потписала лица која су у пријави за овјеру за учествовање на изборима наведена као лица овлаштена за заступање и чији је потпис депонован код Централне изборне комисије БиХ.

(2) У смислу овог Поглавља, Централна изборна комисија БиХ ће све односе са политичком партијом, коалицијом, независним кандидатом и листом независних кандидата обављати искључиво преко сједишта политичке партије, коалиције, независног кандидата или листе независних кандидата или преко лица овлашћеног за заступање пред Централном изборном комисијом БиХ.

ПОГЛАВЉЕ 5 СПРОВОЂЕЊЕ ИЗБОРА

Члан 5.1

(1) Гласање се проводи на бирачким мјестима, осим ако овим законом није другачије одређено.

(2) Бирачка мјеста одређује општинска изборна комисија најкасније 65 дана прије дана одржавања избора, узимајући у обзир приступачност бирачких мјеста за бираче с инвалидитетом и техничке предуслове неопходне за функционисање изборних технологија потребних током провођења избора. Општинска изборна комисија, непосредно након одређивања бирачких мјеста, подноси списак локација бирачких мјеста Централној изборној комисији БиХ. Централна изборна комисија БиХ може промијенити локацију бирачког мјеста ако утврди да није погодна за гласање.

(3) Бирачко мјесто не може се налазити у вјерском објекту, згради органа власти, згради која је власништво политичке партије или у којој је сједиште политичке партије, згради која је кориштена као мјесто за мучења или злостављања, или мјесту гдје се служи или конзумира алкохол.

(4) Свако бирачко мјесто означава се редним бројем.

(5) Општинска изборна комисија, најкасније 15 дана прије дана избора, објављује која су бирачка мјеста одређена за гласање и гдје бирачи могу гласати.

Члан 5.2

(1) Бирачко мјесто одређује се узимајући у обзир удаљеност бирача од бирачког мјеста и у складу с бројем бирача, који у правилу треба бити између три стотине (300) и хиљаду (1000), осим у оправданим случајевима утврђеним у прописима Централне изборне комисије Босне и Херцеговине.

(2) У просторији одређеној за гласање уређује се посебан простор у којем је обезбјеђена тајност гласања.

(3) Општинска изборна комисија дужна је благовремено обезбиједити да простор одређен за бирачко мјесто буде припремљен и отворен за вријеме гласања.

(4) Под бирачким мјестом и његовом околином, у смислу овог закона, сматра се бирачко мјесто као и простор у кругу од 50 метара од улаза у зграду у којој се налази бирачко мјесто.

Члан 5.2а

(1) Бирачка мјеста која је посебно одредила Централна изборна комисија БиХ након консултација с општинском изборном комисијом, укључујући и просторију предвиђену за гласање и/или бројање гласачких листића, могу бити покривена опремом за видео надзор на начин на који се не угрожава тајност гласања.

(2) Централна изборна комисија БиХ донијеће обавезујуће Упутство о инсталацији, кориштењу опреме за видео надзор, преносу и чувању надзорних видео снимака те о одговорностима надлежних органа који су у том смислу задужени за провођење избора, као и о прекршајима због кршења тих правила.

Члан 5.3

(1) Општинска изборна комисија, у складу с упутством Централне изборне комисије БиХ, а најкасније 12 сати прије отварања бирачких мјеста на дан избора, доставља бирачком одбору на бирачком мјесту изборни материјал, укључујући одговарајући број гласачких кутија, гласачких листића и кандидатских листи, извод из Централног бирачког списка за одређено бирачко мјесто и образац записника о раду бирачког одбора о чему се сачињава записник који потписују сви чланови бирачког одбора. Изборни материјал се у ноћи прије отварања бирачког мјеста чува у закључаним просторијама на локацији бирачког мјеста.

(2) У случају да изборни материјал из става (1) овог члана није достављен потпун и у исправном стању, бирачки одбор одмах о томе обавјештава општинску изборну комисију која је обавезна да отклони све уочене недостатке одмах, а најкасније до отварања бирачког мјеста.

(3) Бирачки одбор дужан је изборни материјал из става (1) овог члана одмах након преузимања закључати на бирачком мјесту у присуству полиције и одговоран је за безбједност изборног материјала од тренутка пријема тог материјала до завршетка свих својих дужности након затварања бирачког мјеста и уручења материјала општинској изборној комисији, у складу с одредбама овог Закона.

(4) Полиција асистира у обезбјеђењу изборног материјала из става (1) овог члана.

Члан 5.3а

- (1) У складу са упутством Централне изборне комисије БиХ, општинска изборна комисија доставља на бирачким мјестима релевантне изборне технологије за свако од бирачких мјеста најкасније 48 часова прије отварања бирачких мјеста на дан одржавања избора.
- (2) Бирачки одбор дужан је изборне технологије из става (1) овог члана одмах након преузимања закључати на бирачком мјесту у присуству полиције и одговоран је за њихову сигурност од тренутка њиховог пријема до завршетка свих својих дужности.

Члан 5.4

- (1) Централна изборна комисија БиХ обезбјеђује бирачком одбору довољан број гласачких листића, укључујући један број додатних гласачких листића у односу на број гласачких листића који су према изводу из Централног бирачког списка потребни за то бирачко мјесто. Централна изборна комисија БиХ доноси прописе којима се утврђује начин задуживања гласачких листића издатих поједином бирачком мјесту.
- (2) Надлежна општинска изборна комисија, у складу с упутствима Централне изборне комисије БиХ, потврђује број примљених гласачких листића, као и број гласачких листића достављених бирачким мјестима.
- (3) Централна изборна комисија БиХ доноси прописе о изгледу, садржају, својствима и карактеристикама папира, штампи и контроли задужених гласачких листића.

Члан 5.5

- (1) Предсједник и сви чланови бирачког одбора морају бити присутни током цијелог процеса гласања и бројања гласачких листића.
- (2) Предсједника и чланове бирачког одбора у случају њиховог одсуства приликом процеса гласања или бројања гласачких листића замјењују њихови замјеници.
- (3) На бирачком мјесту на којем је гласало више од 350 бирача, замјеници предсједника и замјеници чланова бирачког одбора дужни су учествовати током цијелог процеса бројања гласачких листића.
- (4) Предсједник бирачког одбора може овластити замјеника предсједника и замјенике чланова бирачког одбора да присуствују током цијелог поступка пребројавања гласачких листића на бирачком мјесту на којем је гласало мање од 350 бирача.

Члан 5.6

- (1) Предсједник бирачког одбора, заједно са осталим члановима бирачког одбора, одржава ред на бирачком мјесту и његовој околини. Ако се ред на бирачком мјесту наруши, предсједник бирачког одбора ће тражити помоћ полиције. Гласање се прекида док се на бирачком мјесту налазе припадници полиције.
- (2) Предсједник бирачког одбора, приликом отварања бирачког мјеста, дужан је у складу с прописом Централне изборне комисије БиХ одредити дужности сваком члану бирачког одбора и евидентирати их у дијелу записника о раду бирачког одбора предвиђеном за уношење наведених података.

(3) Предсједник бирачког одбора може са бирачког мјеста и његове околине удаљити свако лице које нарушава ред. Свако удаљавање са бирачког мјеста биће забиљежено у записник о раду бирачког одбора. Бирачки одбор одлучује о удаљавању са бирачког мјеста посматрача акредитираног у складу с одредбама Поглавља 17 овог Закона.

(4) На бирачком мјесту и у његовој околини није дозвољено ношење оружја или опасних предмета, осим за припаднике полиције у случајевима наведеним у ставу (1) овог члана.

(5) Није дозвољено доношење обиљежја и симбола са политичком конотацијом на бирачко мјесто и у његову околину.

Члан 5.7

(1) Током процеса гласања води се записник о раду бирачког одбора. Записник о раду бирачког одбора води се континуирано, детаљно и читко. Записник о раду бирачког одбора је писани документ у који се уписују информације у вези са гласањем, као и други догађаји који се дешавају на бирачком мјесту и у његовој околини, од отварања бирачког мјеста до утврђивања изборних резултата. Форму записника о раду бирачког одбора прописује Централна изборна комисија БиХ. У записник се уносе сљедећи подаци:

1. списак и количина изборног материјала, достављена бирачком мјесту;
2. списак свих акредитираних посматрача на бирачком мјесту;
3. запажања о свим важним догађајима до којих дође на бирачком мјесту и
4. сви подаци који се, у складу с одредбама овог Закона, уносе у записник о раду бирачког одбора.

(2) Члан бирачког одбора, бирач или акредитирани посматрач има право да у записник о раду бирачког одбора унесе своје мишљење или примједбе на процес гласања, или их предати у писаној форми, о чему предсједник бирачког одбора издаје потврду о предаји примједби, а о чему може обавијестити и општинску изборну комисију. Ако ово лице лично не потпише записник о раду бирачког одбора, његово мишљење или примједба неће бити разматрани.

(3) Ако се члану бирачког одбора, бирачу или акредитираном посматрачу онемогући да унесе своје мишљење или примједбе у записник, оне се могу доставити општинској изборној комисији.

Члан 5.8

Прије почетка гласања, бирачки одбор, у саставу предвиђеном чланом 5.5 овог Закона, у присуству акредитираних посматрача ће:

1. изложити празне гласачке кутије и запечатити их;
2. пребројати и уписати у одговарајуће обрасце укупан број бирача за бирачко мјесто на основу извода из Централног бирачког списка;
3. пребројати и уписати у одговарајуће обрасце укупан број свих гласачких листића који су примљени за то бирачко мјесто;
4. провјерити функционалност и исправност изборних технологија;
5. на видљивом мјесту изложити списак чланова бирачког одбора с називом политичког субјекта који их је номиновао

Члан 5.9

(1) Гласање траје непрекидно у току дана, са почетком у 7.00 часова и завршетком у 19.00 часова. Ако дође до нарушавања реда, предсједник бирачког одбора може прекинути гласање док се не успостави ред. Разлози и узроци прекида гласања уносе се у записник о раду бирачког одбора.

(2) Бирачко мјесто затвара се у 19.00 часова. Бирачима који чекају у реду на бирачком мјесту у вријеме његовог затварања дозвољено је да гласају.

(3) Ако је гласање прекинуто због нарушавања јавног реда или због техничке неисправности изборне технологије краће од три часа, гласање ће се продужити за период у дужини трајања тог прекида, о чему одлучује предсједник бирачког одбора. Ако је прекид трајао дуже од три часа, о дужини периода за који се гласање продужава одлучује општинска изборна комисија.

(4) Ако бирачко мјесто није отворено на вријеме, а кашњење је трајало до три часа или краће, гласање на том бирачком мјесту може се продужити за временски период у дужини трајања кашњења. Ако је кашњење трајало дуже од три часа, о дужини периода за који се гласање продужава одлучује општинска изборна комисија.

Члан 5.10

Централна изборна комисија БиХ и надлежни органи за спровођење избора обезбјеђују да гласање буде тајно и да се обавља лично, гласачким листићем.

Члан 5.11

(1) Чланови бирачког одбора дужни су објаснити бирачу начин гласања и обезбиједити тајност гласања.

(2) Чланови бирачког одбора не смију утицати на одлуку бирача.

Члан 5.12

(1) Бирач гласа на бирачком мјесту у којем је уписан у извод из Централног бирачког списка.

(2) Бирач који, у складу с овим Законом, има право гласати за општину у којој је имао пребивалиште 1991. године, може гласати на бирачком мјесту за гласање у одсуству.

(3) Члан бирачког одбора утврђује идентитет бирача на основу важеће личне исправе и на основу електронске идентификације бирача која подразумијева кориштење релевантних биометријских података бирача који се преносе безбједним електронским преносом података између бирачких одбора, ИДДЕЕА-е и Централне изборне комисије БиХ, узимајући у обзир Закон о заштити личних података.

(4) Идентитет лица који се због инвалидитета или било којег другог оправданог разлога предвиђеног подзаконским актом којег доноси Централна изборна комисија БиХ не може утврдити путем електронске идентификације бирача утврђује се искључиво на основу важеће личне исправе.

(5) Важећа лична исправа, са фотографијом, у смислу става (3) овог члана, један је од сљедећих докумената:

1. лична карта,
2. пасош и
3. возачка дозвола.

(6) Ако је бирач промијенио име, обавезан је, уз једну од наведених личних исправа, дати на увид и рјешење о промјени имена издато од надлежног органа.

Члан 5.13

(1) Члан бирачког одбора дужан је утврдити идентитет бирача у складу с чланом 5.12 овог закона.

(2) Члан бирачког одбора дужан је означити име и презиме бирача на изводу из Централног бирачког списка, након чега се бирач потписује на изводу из Централног бирачког списка, а потом члан бирачког одбора издаје одговарајући гласачки листић или листиће.

(3) Члан бирачког одбора има одговорност и дужност упозорити сваког бирача да његов потпис на изводу из Централног бирачког списка мора одговарати потпису на идентификационом документу који предочава члану бирачког одбора ради идентификације из става (1) овог члана.

(4) Члан бирачког одбора има одговорност и дужност упозорити сваког бирача да ће се електронска идентификација бирача потврдити само ако одговара подацима које води надлежни државни орган.

Члан 5.13а

(1) Централна изборна комисија БиХ ће донијети обавезујуће упутство о начину и процедури идентификације бирача предвиђене чланом 5.12 и чланом 5.13 овог закона.

(2) Централна изборна комисија БиХ доноси прописе за обезбјеђивање сигурног електронског преноса података између бирачких одбора, ИДДЕЕА-е и Централне изборне комисије БиХ, с циљем вођења електронских система за размјену података о идентификацији бирача, водећи рачуна о Закону о заштити личних података.

Члан 5.14

(1) Централна изборна комисија БиХ утврђује изглед, садржај, својства и карактеристике гласачког листића за све нивое непосредних избора у Босни и Херцеговини.

(2) Гласачки листић омогућава бирачу да гласа само за једну од сљедећих опција:

1. независног кандидата; или
2. политичку партију, коалицију или листу независних кандидата; или
3. могућност да, у оквиру кандидатске листе једне политичке партије, коалиције или листе независних кандидата, значи једног или највише три кандидата на једној листи коју је бирач одабрао. Ако је бирач валидно означио више од три кандидата на једној листи, сматра се да је та листа добила један важећи глас у сврху расподеле мандата, док се преференцијални гласови с листе сматрају неважећим.

(3) Бирач може гласати само на начин који је утврђен у овом члану, а што ће бити ближе уређено подзаконским актом Централне изборне комисије БиХ.

Члан 5.15

(1) Гласачки листић садржи само сљедеће податке:

1. датум избора;

2. назив органа за који се врши избор;
3. називе политичких партија, коалиција, листи независних кандидата и имена независних кандидата с ознаком «независни кандидат», по редослиједу утврђеном на збирној листи жријебањем проведеним како би се одредио њихов редослијед на гласачком листићу, као и имена свих кандидата на листама и
4. упутство о начину испуњавања гласачког листића.
5. упутство гласачу за кориштење изборних технологија које утичу на начин гласања.

(2) За сваку политичку партију, коалицију, листу независних кандидата и независног кандидата, жријебањем се извлачи број, како би се одредио њихов редослијед на гласачком листићу. Број добијен жријебањем користи се за одређену политичку партију или коалицију за сваки ниво избора за који се та политичка партија или коалиција појављује на гласачком листићу. Централна изборна комисија БиХ објављује мјесто, датум и вријеме одржавања жријебања за редослијед на гласачком листићу. Представници политичких партија, коалиција, листи независних кандидата, независних кандидата и други акредитирани посматрачи могу присуствовати жријебању.

Члан 5.16

Бирач гласа у посебном простору у којем је обезбијеђена тајност гласања.

Члан 5.17

Гласачки листић је неважећи:

1. ако није испуњен, или је испуњен тако да није могуће са сигурношћу утврдити којој је политичкој партији, коалицији, независном кандидату или листи независних кандидата бирач дао свој глас;
2. ако су дописана имена кандидата; или
3. ако је означено више од једне политичке партије, коалиције, независног кандидата или листе независних кандидата; или
4. ако се на основу ознака, које је бирач дописао на гласачки листић, као што је потпис, може утврдити његов идентитет; или
5. ако бирач означи гласачки листић на начин другачији од оног који је утврђен у члану 5.14 овог Закона.
6. ако не садржи отисак печата, или
7. ако га није потписао члан бирачког одбора.

Члан 5.18

(1) Ако се име бирача не налази на изводу из Централног бирачког списка зато што се бирач регистровао у Централни бирачки списак да гласа изван земље, а вратио се да гласа лично у Босни и Херцеговини, његово име додаје се на посебан образац који садржи све податке као и извод из Централног бирачког списка. Бирач се потписује на извод и има право гласати непотврђеним-ковертираним гласачким листићем, у складу с одредбама овог Закона.

(2) Личне исправе бирача задржавају се док бирач не врати непотврђени-ковертирани гласачки листић у запечаћеној коверти. Бирач ставља свој гласачки листић у посебну коверту, на којој ће се назначити подаци на основу којих се може провјерити његово бирачко право. Коверта ће бити запечаћена прије него што је бирач убаци у гласачку кутију. Послије затварања бирачког мјеста и последије отварања гласачких кутија, у складу с одредбама овог

Закона, бирачки одбор броји непотврђене-ковертиране гласачке листиће из гласачке кутије и записује добијени број у записник о раду бирачког одбора, те пакује и доставља све запечаћене коверте општинској изборној комисији. Општинска изборна комисија просљеђује Централној изборној комисији БиХ пакете запечаћених коверти са свих бирачких мјеста у тој општини. Централна изборна комисија БиХ потврђује да је тај бирач регистрован у Централни бирачки списак да гласа изван земље, као и бирачко право тог бирача прије него што се отвори коверта и прије него што гласачки листић буде пребројан. Ако не може бити потврђено да је тај бирач регистрован у Централни бирачки списак за гласање ван земље и да има бирачко право, коверта се не отвара, нити се броји.

Члан 5.19

(1) На захтјев бирача који је слијеп, неписмен или је лице с инвалидитетом, предсједник бирачког одбора одобрава примјену поступка по којем друго лице, које изабере бирач који није у могућности да гласа, помаже том бирачу при потписивању извода из Централног бирачког списка и гласању.

(2) Лице које помаже при гласању не може бити члан бирачког одбора, акредитирани посматрач или посматрач политичке партије, коалиције, листе независних кандидата или независног кандидата.

(3) Лице које помаже бирачу да гласа написаће своје име штампаним словима и навести свој јединствени матични број (ЈМБ) на извод из Централног бирачког списка до имена бирача којем је помагало и потписати се. Лице које помаже том бирачу не мора бити регистрован бирач.

(4) Једно лице може, у смислу става (1) и (2) овог члана, помагати само једном бирачу на дан избора.

(5) У случају да је бирачко мјесто опремљено изборним технологијама помоћу којих се лицу с инвалидитетом омогућава да гласа самостално, помоћ другог лица ће бити искључена ради заштите тајности гласања.

(6) Централна изборна комисија БиХ ће подзаконским актом регулисати начин примјене овог члана.

Члан 5.20

У случају оштећења гласачког листића у току гласања, бирачки одбор дужан је бирачу издати нови гласачки листић и одложити оштећени листић у посебну коверту са знаком “оштећени гласачки листићи“.

Члан 5.21

(1) Држављанин БиХ који има бирачко право, а који је у иностранству, има право гласати поштом. Централна изборна комисија БиХ утврђује начин и процедуру гласања држављана БиХ поштом.

(2) Централна изборна комисија БиХ доноси прописе за гласање држављана БиХ који имају бирачко право, а који су везани за домове због старости, болести или инвалидитета, који су затвореници или су везани за установе.

Члан 5.22

(1) Централна изборна комисија БиХ доноси прописе за ручно и електронско бројање гласачких листића и утврђивање резултата гласања бирача који су гласали непотврђеним гласачким листићима, бирача који су гласали гласачким листићима за гласање у одсуству, бирача затвореника и притвореника или бирача који су везани за установе, бирача који су везани за домове и нису у могућности да дођу на бирачко мјесто због старости, болести или инвалидитета, као и бирача који су гласали поштом.

(2) Сви гласачки листићи броје се на бирачким мјестима, осим ако Централна изборна комисија БиХ утврди да ће се гласачки листићи бројати у једном или више главних центара за бројање. Централна изборна комисија БиХ доноси прописе за бројање гласова гласачких листића у једном или више главних центара за бројање. Централна изборна комисија БиХ доноси прописе за ручно и електронско бројање гласова и утврђивање резултата гласања у главном центру за бројање, укључујући и случајеве када се изборни резултати не могу утврдити на одређеном бирачком мјесту због неисправности изборне технологије. Резултати гласања у главном центру за бројање биће јавно изложени у центру за бројање како би јавност могла имати увида у њих, а копије резултата гласања биће уручене акредитованим посматрачима рада главног центра за бројање на њихов захтјев.

(3) Централна изборна комисија БиХ именује директора Главног центра за бројање, као и три замјеника. Директор и његови замјеници именују се из редова различитих конститутивних народа, односно један из реда осталих. Директор и његови замјеници су лица са најмање три године искуства у спровођењу избора и не могу бити чланови политичке партије.

(4) Гласачки листићи броје се тако да се не наруши тајност гласања.

Члан 5.23

(1) Ако се бројање гласачких листића врши на бирачком мјесту, бирачки одбор почиње пребројавање гласова након завршетка процеса гласања и затварања бирачког мјеста.

(2) У случају да се пребројавање врши употребом изборне технологије којом се гласачки листићи броје аутоматски, аутоматско пребројавање резултата и пренос резултата гласања врши се одмах по затварању бирачког мјеста. Након завршетка наведеног поступка бирачки одбор врши ручно пребројавање.

(3) Бирачки одбор прво броји неискориштене и упропаштене гласачке листиће и ставља их у одвојене пакете који се након тога запечате.

(4) Бирачки одбор након тога одвојено броји бираче који су потписали изводе из Централног бирачког списка, бираче који су потписали посебан извод из члана 5.18 овог Закона, те утврђује укупан број бирача, који су гласали на бирачком мјесту, и уписује ове податке у одговарајуће обрасце. Бирачки одбор затим отвара једну по једну гласачку кутију и броји коверте са непотврђеним гласачким листићима, ако их има, као и гласачке листиће који се налазе у гласачкој кутији. Након тога, бирачки одбор броји важеће гласачке листиће којима је гласано за сваку поједину политичку партију, коалицију, листу независних кандидата и независног кандидата, као и број гласова за сваког кандидата на кандидатској листи, те утврђује број неважећих гласачких листића.

(5) Сви чланови бирачког одбора заједнички, једни пред другима, врше ручно пребројавање бирача, гласачких листића, коверти с непотврђеним гласачким листићима и гласова из ставова (3) и (4) овог члана, и неће одсуствовати током наведеног поступка пребројавања, осим у оправданим случајевима утврђеним прописима Централне изборне

комисије БиХ. Поступак ручног пребројавања обуставља се за вријеме одсутности члана бирачког одбора.

Члан 5.24

Након затварања бирачког мјеста на којем су гласали бирачи у одсуству, бирачки одбор разврстава гласачке листиће по општинама за које су бирачи гласали и доставља их надлежним општинским изборним комисијама. Централна изборна комисија БиХ утврђује начин и поступак разврставања гласачких листића по општинама и њихову доставу надлежним изборним комисијама.

Члан 5.25

(1) Осим у случају кад Централна изборна комисија БиХ утврди да ће се ручно и/или електронско бројање дјелимично или у потпуности обавити у центрима за бројање, у складу са чланом 5.22 став (2) овог Закона, након затварања бирачког мјеста и завршетка поступка бројања, бирачки одбор у одговарајуће обрасце уноси сљедеће податке:

- 1) укупан број гласова;
- 2) укупан број важећих гласова за сваку политичку партију, коалицију, листу независних кандидата и независног кандидата;
- 3) укупан број гласова за сваког појединачног кандидата на кандидатској листи;
- 4) укупан број неважећих гласачких листића, посебно наводећи број гласачких листића који су неважећи јер нису испуњени, а посебно број гласачких листића који су неважећи јер су погрешно испуњени;
- 5) укупан број упропаштених гласачких листића;
- 6) укупан број непотврђених гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији, ако их и има и
- 7) укупан број неискориштених гласачких листића.

(2) Записник о раду бирачког одбора и одговарајуће обрасце потписују сви чланови бирачког одбора. Ако неки члан одбије да се потпише, предсједник или један од чланова који се потписују то ће евидентирати заједно са разлозима непотписивања.

Члан 5.26

(1) Након завршетка процеса бројања, бирачки одбор одмах, а најкасније 12 сати након затварања бирачког мјеста, доставља надлежној општинској изборној комисији записник о раду бирачког одбора, извод из Централног бирачког списка, све посебне обрасце из члана 5.18 овог Закона, све непотврђене гласачке листиће, важеће гласачке листиће, неважеће гласачке листиће, те одвојено неискориштене и упропаштене гласачке листиће, као и све друге обрасце које захтијева Централна изборна комисија БиХ. Предсједник бирачког одбора задржава примјерак извјештаја о резултатима гласања.

(2) Предсједник бирачког одбора јавно излаже детаљни табеларни приказ резултате гласања на бирачком мјесту по политичким субјектима и кандидатима како би јавност могла имати увид у њих, а копије резултата гласања биће уручене акредитираним посматрачима рада бирачког одбора на њихов захтјев.

(3) Бирачки одбор испоручује сав преостали изборни материјал општинској изборној комисији.

(4) Централна изборна комисија БиХ ће донијети прописе о обезбјеђивању сигурног електронског преноса релевантних статистичких информација у стварном времену прије и

послије затварања бирачких мјеста и преноса изборних резултата након затварања бирачких мјеста према општинској изборној комисији и Централној изборној комисији БиХ

Члан 5.27

(1) Након што од бирачких одбора добије сву документацију и материјале за изборе, општинска изборна комисија утврђује обједињене збирне резултате гласањаведеног на територији те општине за органе на свим нивоима власти за које су проведени избори и о томе саставља записник, који се подноси Централној изборној комисији БиХ одмах, а најкасније у року од 24 часа након затварања бирачких мјеста. Обједињени збирни резултати гласања за општину садрже исте податке према члану 5.25 овог Закона. Контролори изборних резултата обавезни су уносити изборне резултате са образаца изборних резултата са бирачких мјеста, као и са образаца за правилно обједињавање утврђених изборних резултата. Општинска изборна комисија задржава примјерак обједињених збирних резултата гласања и дистрибуира га другим изборним органима, у складу са прописима Централне изборне комисије БиХ.

(2) Општинска изборна комисија јавно ће изложити детаљни табеларни приказ за обједињене збирне резултате избора по политичким субјектима и кандидатима како би јавност могла имати увид у њих, а копије обједињених резултата гласања биће уручене акредитираним посматрачима рада општинске изборне комисије на њихов захтјев.

(3) Уколико се унос резултата врши на бирачком мјесту, контролори ће провјерити тачност унесених резултата

Члан 5.28

(1) Да би била прихватљива, свака појединачна коверта с гласачким листићем мора имати поштански жиг земље из које се гласа, с датумом не каснијим од датума одржавања избора.

(2) Гласачки листићи за гласање поштом, који нису достављени у складу са ставом (1) овог члана, неће се бројати.

(3) Да би се бројао гласачки листић који је благовремено достављен поштом, бирач за ког је утврђено да је исправно регистрован за гласање поштом, мора га вратити у запечаћеној коверти како би се обезбиједила тајност гласања тог лица, и уз њега приложити копију једне од личних исправа према члану 5.12 овог Закона.

Члан 5.29

(1) Централна изборна комисија БиХ утврђује резултате свих непосредних и посредних избора обухваћених овим законом истеком рока за подношење приговора, жалбе и/или по окончању поновног контролног бројања, односно након правоснажности одлука.

(2) Прописима Централне изборне комисије БиХ одређују се редослијед утврђивања изборних резултата за органе на свим нивоима власти, начин на који се детаљан табеларни приказ резултата гласања ставља на располагање јавности, те начин објављивања изборних резултата. Детаљан табеларни приказ резултата гласања укључује резултате на нивоу бирачког мјеста по политичким субјектима и кандидатима, с тим да се не наруши тајност гласања, утврђена чланом 5. 10 овог Закона.

(3) Прелиминарни резултати избора се, у правилу, евидентирају на основу електронског бројања гласачких листића.

(4) Уколико се установи да постоји неслагање између резултата ручног и електронског пребројавања, Централна изборна комисија Босне и Херцеговине извршиће поновљено ручно

бројање и поновљено електронско бројање у главном центру за бројање и утврђује резултат гласања на бирачком мјесту.

Члан 5.29а

Централна изборна комисија БиХ објављује прелиминарне, незваничне и некомплетне резултате избора за све нивое власти за које се избори одржавају, по сљедећем распореду:

- а) прве резултате у 24.00 часа на дан избора,
- б) два пута у току наредна 24 часа,
- ц) у наредних пет дана свака 24 часа,
- д) наредних дана сваких 48 часова, све до објављивања коначних, службених и комплетних резултата избора.

Члан 5.30

(1) Након што Централна изборна комисија БиХ утврди и објави изборне резултате, општинска изборна комисија, овјерена политичка партија, коалиција, листа независних кандидата или независни кандидат, могу захтијевати да Централна изборна комисија БиХ поновно броји гласачке листиће у одређеним изборним јединицама у којима су се политичка партија, коалиција, листа независних кандидата или независни кандидат кандидовали за изборе. Акредитирани посматрач може захтијевати да Централна изборна комисија БиХ поново броји гласачке листиће на бирачком мјесту на којем је био посматрач. Овјерена политичка партија, коалиција, листа независних кандидата, независни кандидат или акредитирани посматрач могу захтијевати од Централне изборне комисије БиХ да поново броји гласачке листиће за гласање у одсуству, гласачке листиће којима се гласало изван Босне и Херцеговине или непотврђене-ковертиране гласачке листиће.

(2) Група од 50 или више бирача, који су гласали на истом бирачком мјесту, може захтијевати да Централна изборна комисија БиХ поновно броји гласачке листиће на бирачком мјесту на којем су гласали.

(3) Општинска изборна комисија може захтијевати да Централна изборна комисија БиХ поновно броји гласачке листиће на бирачком мјесту у њеној општини.

(4) Централна изборна комисија БиХ може разматрати захтјев за поновно бројање гласачких листића, ако су испуњени сљедећи услови:

- 1) да је захтјев поднесен у писаној форми и да га је потписао акредитирани посматрач, група од 50 или више бирача који су гласали на истом бирачком мјесту, независни кандидат, предсједник политичке партије, носилац листе независних кандидата или било који од предсједника политичких партија које су формирале коалицију, или општинска изборна комисија;
- 2) да су у захтјеву тачно наведене чињенице које оправдавају поновно бројање, укључујући чланове овог закона који нису поштовани или су прекршени;
- 3) да је у захтјеву наведен приближан број гласачких листића за које се вјерује да нису исправни;
- 4) да је у захтјеву наведено како би ова повреда закона утицала на изборне резултате и
- 5) да је захтјев поднесен Централној изборној комисији БиХ у року од 72 часа од дана када је Централна изборна комисија БиХ објавила утврђене изборне резултате..

(5) Централна изборна комисија БиХ налаже поновно бројање ако се утврди да број гласачких листића премашује број гласача који су гласали на бирачком мјесту за више од 2%.

(6) Централна изборна комисија БиХ наређује поновно бројање гласачких листића ако утврди да је учињена повреда овог Закона и да та повреда утјече на додјелу мандата.

(7) Централна изборна комисија БиХ ро службеној дужности може наложити поновно бројање чак и ако није поднесен захтјев за поновно пребројавање из става (1) овог члана независно од услова из ставова (2), (3), (4), (5) и (6) овог члана.

Члан 5.31

Ако Централна изборна комисија БиХ нареди поновно бројање гласачких листића, тачно ће навести који ће се гласачки листићи поновно бројати, као и датуме, мјеста и поступке за поновно бројање. Кандидати политичких партија, коалиција, листи независних кандидата и независни кандидати и кандидат с листе припадника националних мањина који се појављују на гласачком листићу за који се врши поновно бројање, као и други акредитирани посматрачи, могу бити присутни у току поновног бројања.

Члан 5.32

(1) Након завршетка поновног бројања гласачких листића и истеком рока за подношење жалбе, односно након правоснажности одлука, Централна изборна комисија БиХ потврђује изборне резултате за органе на сваком поједином нивоу власти, у правилу у року од 30 дана од дана одржавања избора. Изузетно, из разлога прописаних прописима из става (3) овог члана, потврђивање резултата може се одгодити и до 15 дана.

(2) Одлука Централне изборне комисије БиХ о потврђивању изборних резултата је коначна, обавезујућа и против ње није могуће изјавити жалбу.

(2) Централна изборна комисија БиХ доноси прописе о потврђивању изборних резултата.

ПОГЛАВЉЕ 6 ЗАШТИТА ИЗБОРНОГ ПРАВА

Члан 6.1

Заштиту изборног права обезбјеђују изборне комисије и Апелационо одјељење Суда Босне и Херцеговине.

Члан 6.2

(1) Бирач и политички субјект чије је право установљено овим законом повријеђено, може изборној комисији уложити приговор најкасније у року од 72 часа од учињене повреде, осим ако овим Законом није другачије одређено.

(2) Изборне комисије ће, по сазнању за учињењу повреду из своје надлежности, покренути поступак по службеној дужности против политичког субјекта и запосленог или на други начин ангажованог у изборној администрацији због кршења одредби овог Закона.

(3) Иницијативу за покретање поступка у смислу става (2) овог члана може поднијети правно или физичко лице надлежној изборној комисији у писаној форми, у којој је обавезно навести мјесто, вријеме, садржај учињење повреде и починиоца.

Члан 6.3

(1) Приговор се подноси на обрасцу који пропише Централна изборна комисија БиХ или путем електронске апликације. Приговор садржи кратак опис учињене повреде и прилог-доказе који потврђују наводе приговора. Приговор мора потписати подносилац приговора. Ако је подносилац приговора политичка партија или коалиција или листа независних кандидата, приговор потписује предсједник или овлаштени представник политичке партије или коалиције или листе независних кандидата или лице које они овласте уз приложено овлашћење. Подаци о овлашћеном представнику депонирају се код општинске изборне комисије.

(2) Приговор се доставља без одгађања свим странама наведеним у приговору. Стране наведене у приговору могу се у року од 24 часа од пријема приговора, у писаној форми, изјаснити о наводима приговора. Надлежни органи могу одредити саслушање страна.

(3) Централна изборна комисија БиХ утврђује процедуралне упуте за рјешавање по приговорима поднесеним изборним комисијама.

(4) Приговор који је према члану 6.2 овог Закона поднијело неовлаштено лице, или је приговор поднесен неблаговремено или је непотпун, одбацује се.

(5) Приговор ће се одбацити и ако се не може утврдити ко је подносилац приговора. Поднесени приговор односно жалба у поступку заштите изборног права не одгађају обављање изборних радњи које су прописане овим Законом.

Члан 6.4

(1) Општинска изборна комисија у својој општини има првостепену надлежност за одлучивање по приговорима уложеним због повреда правила понашања из Поглавља 7, осим у случају повреде из члана 7.2а, члана 7.3 став (1) тачка 3) и 7), члана 7.3 став (2) и члана 7.4 став (1) тачка 3) овог Закона, о чему одлучује Централна изборна комисија БиХ.

(2) Општинска изборна комисија дужна је да размотри приговор и да донесе одлуку у року од 48 часова након истека рока утврђеног чланом 6.3. став (2) овог Закона. Општинска изборна комисија дужна је да о својој одлуци одмах обавијести подносиоца приговора, као и друге стране. Приликом рјешавања приговора, општинска изборна комисија може поступати на основу утврђених чињеница или одржавати расправу.

(3) Приговор који је према члану 6.2 овог Закона поднијело неовлаштено лице, или ако приговор није правовремено поднесен, одбацује се.

Члан 6.5

Централна изборна комисија БиХ и општинска изборна комисија могу наредити може наредити предузимање мјера којима се отклањају неправилности на које се односи приговор из члана 6.4 и члана 6.6 овог Закона, што укључује али се не ограничава на додавање или брисање имена бирача са Централног бирачког списка, покренути иницијативу за смјењивање лица које ради у центру за бирачки списак или смијенити члана у бирачком одбору, или наређивање одређеном лицу или странци да обустави активности којима се крши овај закон и изрећи новчану казну.

Члан 6.6

(1) Централна изборна комисија БиХ има првостепену надлежност за одлучивање по приговорима уложеним због повреда правила изборног процеса, изборних права, повреде Поглавља 16. учињене од политичког субјекта и повреде из члана 7.2а, члана 7.3 став (1) тачка 3) и 7), члана 7.3 став (2) и члана 7.4 став (1) тачка 3) овог Закона.

(2) На одлуке изборних комисија може се уложити жалба Централној изборној комисији БиХ у року од 72 часова од пријема првостепене одлуке.

(3) Централна изборна комисија БиХ дужна је да размотри приговор и жалбу и да донесе одлуку у року од 48 часова након истека рока утврђеног чланом 6.3. став (2) овог Закона. Централна изборна комисија БиХ дужна је да о својој одлуци одмах обавијести подносиоца приговора, као и друге стране.

(4) Изузетно, у посебно сложеним случајевима када је за утврђивање чињеница и околности од значаја за рјешавање ствари потребно саслушати странке и свједоке, те стећи увид и прочитати већи број материјалних доказа, Централна изборна комисија БиХ ће провести поступак у року од три, а не дуже од пет дана након истека рока из члана 6.3 став (2) овог закона.

(5) Приговор или жалба, које је према члану 6.2 овог Закона поднијело неовлаштено лице, или ако приговор или жалба нису благовремено поднесени, одбацују се.

(6) Приликом рјешавања приговора и жалби, Централна изборна комисија БиХ може поступати на основу утврђених чињеница или одржавати расправе. Централна изборна комисија БиХ може дозволити странама да поднесу нове доказе или своје одлуке заснивати на документацији из списка комисија нижег степена.

(7) Централна изборна комисија БиХ благовремено јавно објављује информације у вези с поднесеним приговорима и жалбама, као и информације о донесеним одлукама, те води посебан регистар поднесених приговора, жалби и донесених одлука.

(8) Начин вођења регистра биће прописан подзаконским актом Централне изборне комисије БиХ

Члан 6.7

(1) Када одлучује по службеној дужности или када одлучује о приговорима и жалбама, Централна изборна комисија БиХ има овлаштења да нареди изборној комисији, Центру за бирачки списак, центрима за бројање или бирачком одбору да предузму мјере којима се отклањају утврђене неправилности.

(2) Централна изборна комисија БиХ има овлаштења да изрекне сљедеће санкције:

1. новчану казну која не прелази износ од 30.000 конвертибилних марака;

2. уклањање имена кандидата са кандидатске листе ако се утврди да је кандидат лично одговоран за повреду;

3. поништење овјере политичке странке, коалиције, листе независних кандидата или независног кандидата; и

4. забрану ангажовања одређеног лица за рад на бирачком мјесту, у Центру за бирачки списак, у општинској изборној комисији, у центрима за бројање или другој изборној комисији успостављеној у складу са чланом 2.21 овог закона.

Члан 6.8

(1) Ако изборна комисија сматра да је учињено кривично дјело које се односи на изборни процес, дужна је да то дјело пријави надлежном тужилаштву.

(2) Приликом подношења пријаве, изборна комисија наводи и доказе који су јој познати, те предузима потребне мјере да би се сачували трагови наводно учињеног кривичног дјела, предмети којима је или помоћу којих је учињено то дјело и други докази.

Члан 6.9

(1) Апелационо одјељење Суда Босне и Херцеговине надлежано је да рјешава по жалбама на одлуке Централне изборне комисије БиХ. Жалба се подноси Апелационом одјељењу Суда Босне и Херцеговине у року од два дана од дана пријема одлуке Централне изборне комисије БиХ.

(2) Жалба се подноси преко Централне изборне комисије БиХ.

(3) Апелационо одјељење Суда Босне и Херцеговине, када одлучује о примјени овог закона дужно је донијети одлуку по жалби у року од три дана од дана пријема жалбе.

(4) Суд БиХ благовремено и јавно објављује информације у вези с одлукама и образложењима одлука из става (3) овог члана

ПОГЛАВЉЕ 7

ПРАВИЛА ПОНАШАЊА У ИЗБОРНОМ ПЕРИОДУ

Члан 7.1

У периоду преурађене изборне кампање забрањено је вођење изборне кампање у електронским, онлајн и штампаним медијима и путем друштвених мрежа или било који облик јавног оглашавања кампање. Ова забрана не односи се на организовање законитих званичних скупова органа и догађаја политичких субјеката у сврхе које нису кампања.

Члан 7.а

Кандидати политичких партија, коалиција, листе независних кандидата, као и независни кандидати и други учесници у изборном процесу, имају потпуну слободу да током изборне кампање врше изборне активности на територији цијеле Босне и Херцеговине. Надлежни органи осигураће слободу кретања кандидата, присталица и бирача током цијелог изборног процеса.

Члан 7.1б

(1) Политичке партије, коалиције, листе независних кандидата и независни кандидати имају право:

- а. водити изборну кампању у мирном окружењу;
- б. организовати и одржавати јавне скупове на којима могу слободно износити своје ставове како би стекли подршку бирача; и
- ц. штампати и дијелити плакате, постере и друге материјале у вези са изборном кампањом.

(2) За јавни скуп из тачке б) претходног става није потребно одобрење надлежног органа, с тим што је организатор дужан двадесет и четири (24) часа прије одржавања таквог скупа о томе обавијестити орган надлежан за одржавање јавног реда и мира.

(3) Ако су два или више организатора најавили надлежном органу одржавање јавног скупа на истом мјесту и у исто вријеме, право на одржавање јавног скупа на том мјесту и у затражено вријеме имаће организатор који је први писмено обавијестио надлежни орган о одржавању јавног скупа о чему ће подносиоце обавијестити надлежни орган, у року не дужем од 12 часова од поднесеног обавјештења о одржавању јавног скупа.

Члан 7.1ц

Политички субјекти у периоду изборне кампање обавезни су обезбиједити равномјерну промоцију кандидата оба пола у медијским наступима, у јавним скуповима и другим облицима изборне кампање с циљем да се обезбиједи једнакост кандидата оба пола.

Члан 7.2

(1) Надлежни општински органи дужни су обезбиједити равноправан третман политичким партијама, коалицијама, листама независних кандидата и независним кандидатима који су овјерени за учествовање на изборима у њиховим захтјевима да јавна мјеста и јавне објекте користе у сврху кампање, укључујући одржавање скупова, излагање огласа, плаката, постера и другог сличног материјала.

(2) Забрањено је уклањати, прекривати, оштећивати или мијењати штампане огласе, плакате, постере или друге материјале који се, у складу са законом, користе у сврху изборне кампање политичких партија, коалиција, листи независних кандидата или независних кандидата. Централна изборна комисија БиХ забраниће истицање, штампање и растурање огласа, плаката, постера и других материјала, који се користе у сврху изборне кампање политичких партија, коалиција, листи независних кандидата или независних кандидата, на којима се жене или мушкарци представљају на стереотипан и увредљив или понижавајући начин и наложити политичкој партији, коалицији, листи независних кандидата или независном кандидату да постављене материјале уклони. Одлука Централне изборне комисије БиХ је коначна у управном поступку, али се против ње може покренути управни спор.

(3) Надлежни органи неће дозволити политичким партијама, коалицијама, листама независних кандидата и независним кандидатима да постављају огласе, плакате, постере, односно да пишу своја имена или слогане који су у вези са изборном кампањом, унутар или на зградама у којима су смјештени органи власти на свим нивоима, јавна предузећа, јавне установе и мјесне заједнице, на вјерским објектима, на јавним путевима и јавним површинама, осим на мјестима предвиђеним за плакатирање и оглашавање.

(4) Политички субјект дужан је у року од 15 дана од дана избора осигурати уклањање свих огласа, плаката, постера и другог сличног материјала с простора одређеног за кампању, а који су кориштени у сврху изборне кампање тог политичког субјекта

Члан 7.2а

(1) Носиоцима извршне функције утврђеним у члану 1.8, став (б) овог закона и носиоцима мандата забрањена је злоупотреба јавних средстава.

(2) Злоупотребу јавних средстава у смислу става (1) овог члана између осталог подразумијева:

а) кориштење позиције руководиоца органа или установе за јавну промоцију кандидата и/или политичког субјекта којем припада, кроз јавну промоцију органа или установе;

- б) укључивање државних службеника који су подређени кандидату у обављању послова у радном времену с циљем промоције кандидата или политичких субјеката;
  - ц) кориштење просторија јавних установа, органа или јавних предузећа за обављање предизборних активности ако кориштење истих просторија није загарантовано другим кандидатима и политичким субјектима под истим условима;
  - д) кориштење средстава комуникације, информационих услуга, канцеларијске опреме јавних установа, органа и јавних предузећа за изборну кампању
  - е) кориштење средстава превоза у власништву државних, ентитетских, градских, кантоналних или општинских органа и организација без накнаде или ро сниженим накнадама за активности кампање. Ова одредба не односи се на превоз особа под посебном заштитом у складу са законом, који се обавља као дио сигурносних мјера које се примјењују на високе званичнике који подлијежу службеној заштити коју пружају надлежни органи приликом обављања службене дужности или поступања ро службеној дужности;
  - ф) промоција политичких субјеката или кандидата на јавним догађајима или манифестацијама које финансирају јавне институције или јавна предузећа;
  - г) прикупљање потписа или вођење изборне кампање коју проводе лица која обављају изборну дужност или су државни службеници, током службених активности или догађаја које организује јавна институција, јавни орган или јавно предузеће; и
  - х) кориштење јавних средстава и ресурса у сврху директне или индиректне куповине подршке бирача током изборне кампање, што укључује између осталог и пружање једнократне новчане или неновчане помоћи грађанима или категоријама грађана, осим ако је пружање те помоћи планирано у оквиру редовних буџетских субвенција.
- (3) Поштивање ограничења из става (2) овог члана не спречава јавне и изабране званичнике или државне службенике у вршењу службене дужности.

Члан 7.3

(1) Кандидатима и присталицама политичких партија, листи независних кандидата, листи припадника националних мањина и коалиција, као и независним кандидатима и њиховим присталицама, те запосленима или на други начин ангажованим у изборној администрацији није дозвољено:

- 1) носити и показивати оружје на политичким скуповима, бирачким мјестима и њиховој околини, као и за вријеме окупљања у вези с активностима политичких партија, коалиција, листи независних кандидата и независних кандидата у изборном процесу;
- 2) ометати скупове других политичких партија, коалиција и независних кандидата, као и подстицати друге на такве активности;
- 3) спрјечавати новинаре да обављају свој посао у складу са правилима професије и изборним правилима;
- 4) обећавати новчане награде или друге материјалне користи с циљем добијања подршке бирача или пријетње присталицама других политичких партија, коалиција, листи независних кандидата и независних кандидата;
- 5) подстицати на гласање лице које нема право гласа;
- 6) подстицати лица да гласају више пута на истим изборима, или да гласају у име другог лица; или
- 7) користити се говором мржње, и/или објавити или употребити слике, симболе, аудио и видео записе, СМС поруке, интернет комуникације, друштвене мреже и мобилне апликације или друге материјале који могу тако дјеловати.
- 8) злоупотрејибити дијете у политичке сврхе.

(2) Забрањено је лажно представљање у име било које политичке странке, коалиције, листе независних кандидата или независног кандидата као и злоупотреба законског права на учешће у раду бирачког одбора испред једног политичког субјекта противно одредби члана 2.19 овог закона и то фиктивним представљањем у име политичког субјекта којем је мјесто у бирачком одбору припало са циљем погодовања другом политичком субјекту којем то мјесто у бирачком одбору није припало. Ова забрана примјењује се и на чланове бирачког одбора.

(3) Одредбе ставова (1) и (2) примјењиваће се сходно на период преурађене изборне кампање.

Члан 7.4

(1) У периоду који почиње 24 сата прије отварања бирачких мјеста и траје до њиховог затварања, политичким странкама, коалицијама, листама независних кандидата и независним кандидатима и кандидатима на листама припадника националних мањина забрањено је учешће у јавним политичким активностима што укључује, али се не ограничава само на сљедеће:

1. одржавање скупова у циљу изборне кампање;
2. излагање на бирачком мјесту и у његовој околини било каквих материјала у циљу утицања на бираче;
3. кориштење домаћих и међународних средстава комуникације с циљем утицаја на бираче;
4. кориштење мегафона или других разгласних уређаја у циљу утицања на бираче; и
5. свака активност којом се омета или опструира изборни процес.

(2) Под средствима комуникације из тачке 3) става (1) овог члана подразумијевају се средства којима се може испоручити звучни, видео или текстуални садржај. Таква средства обухватају али нису ограничена на радио и телевизијски програм, штампане медије, интернет, СМС поруке или видео-поруке испоручене путем мобилних телефона итд.

(3) Забрањују се све активности које ометају или опструирају изборни процес током периода утврђеног у ставу (1) овог члана.

ПОГЛАВЉЕ 8

ПРЕДСЈЕДНИШТВО БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 8.1

(1) Чланове Предсједништва Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Предсједништво БиХ), који се непосредно бирају са територије Федерације Босне и Херцеговине - једног Бошњака и једног Хрвата, бирају бирачи уписани у Централни бирачки списак да гласају у Федерацији Босне и Херцеговине. Бирач уписан у Централни бирачки списак да гласа у Федерацији Босне и Херцеговине може гласати или за Бошњака или за Хрвата, али не за оба. Изабран је бошњачки и хрватски кандидат који добије највећи број гласова међу кандидатима из истог конститутивног народа.

(2) Члана Предсједништва БиХ, који се непосредно бира са територије Републике Српске - једног Србина, бирају бирачи уписани у Централни бирачки списак да гласају у Републици Српској. Изабран је кандидат који добије највећи број гласова.

(3) Мандат чланова Предсједништва БиХ траје четири године.

Члан 8.2

Кандидатска листа, у смислу овог Поглавља, састоји се од имена кандидата за члана Предсједништва БиХ.

Члан 8.3

Предсједавајући Предсједништва БиХ мијења се сваких осам мјесеци по начелу ротације између чланова Предсједништва БиХ.

Члан 8.4

Ако члан Предсједништва БиХ из било којих разлога престане вршити своју функцију, или ако је трајно или привремено неспособан за вршење функције, замјењујући члан Предсједништва БиХ преузима дужност члана Предсједништва БиХ у складу са Законом о попуњавају упражњеног мјеста члана Предсједништва БиХ у току трајања мандата (“Службени гласник БиХ“, број 21/00).

Члан 8.6

Мандат новог члана Предсједништва БиХ завршава кад би се завршио и мандат члана којег је замијенио. Нови члан Предсједништва БиХ преузима права, дужности и одговорности члана Предсједништва БиХ којег је замијенио, укључујући и предсједавање сједницама Предсједништва БиХ.

Члан 8.7

О постојању трајне неспособности за вршење функције члана Предсједништва БиХ одлучује Уставни суд Босне и Херцеговине.

Члан 8.8

(1) Уставни суд Босне и Херцеговине може одлучити да је члан Предсједништва БиХ привремено неспособан за вршење своје функције.

(2) Ако је члан Предсједништва БиХ привремено неспособан да обавља своју функцију у смислу става (1) овога члана, тада замјењујући тог члана преузима права, дужности и одговорности онеспособљеног члана Предсједништва БиХ, док Уставни суд Босне и Херцеговине не донесе одлуку да тај члан није више привремено неспособан за обављање функције.

ПОГЛАВЉЕ 9

ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Потпоглавље А

ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 9.1

(1) Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине састоји се од 42 члана, од којих 28 непосредно бирају бирачи регистровани у Централни бирачки списак за гласање за територију Федерације Босне и Херцеговине, а 14 непосредно бирају бирачи регистровани у Централни бирачки списак за гласање за територију Републике Српске. Мандат чланова Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине траје четири године.

(2) Од 28 чланова, које непосредно бирају бирачи регистровани у Централни бирачки списак за гласање за територију Федерације Босне и Херцеговине, 21 бира се из вишечланих изборних јединица према формули пропорционалне заступљености, у складу са чланом 9.5 овог Закона, а седам су компензацијски мандати изабрани са територије Федерације, у складу са чланом 9.6 овог Закона.

(3) Од 14 чланова, које непосредно бирају бирачи регистровани у Централни бирачки списак за гласање на територији Републике Српске, девет се бира из вишечланих изборних јединица према формули пропорционалне заступљености, у складу са чланом 9.5 овог Закона, а пет су компензацијски мандати изабраних са територије Републике Српске као цјелине, у складу са чланом 9.6 овог Закона.

(4) Бирач има један гласачки листић за мандате пропорционалне заступљености у вишечланој изборној јединици за коју је регистрован у Централни бирачки списак.

Члан 9.2

21 мандат из пет вишечланих изборних јединица за Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, са територије Федерације Босне и Херцеговине, расподјељује се на следећи начин:

- а) Изборна јединица 1 састоји се од Кантона 1 и Кантона 10 и бира три члана,
- б) Изборна јединица 2 састоји се од Кантона 7 и Кантона 8 и бира три члана,
- ц) Изборна јединица 3 састоји се од Кантона 5 и Кантона 9 и бира четири члана,
- д) Изборна јединица 4 састоји се од Кантона 4 и Кантона 6 и бира шест чланова и
- е) Изборна јединица 5 састоји се од Кантона 2 и Кантона 3 и Брчко Дистрикта БиХ и бира пет чланова.

Члан 9.2а

Девет мандата из три вишечлане изборне јединице за Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, са територије Републике Српске, расподјељује се на следећи начин:

- а) Изборна јединица 1 састоји се од градова: Бања Лука и Приједор и општина: Крупа на Уни, Нови Град, Козарска Дубица, Градишка, Лакташи, Србац, Прњавор, Петровац, Оштра Лука, Челинац, Источни Дрвар, Рибник, Мркоњић Град, Језеро, Кнежево, Котор Варош, Шипово, Купрес и Костајница и бира три члана,
- б) Изборна јединица 2 састоји се од градова: Добој и Бијељина, општина Дервента, Брод, Вукосавље, Шамац, Доњи Жабар, Модрича, Пелагићево, Петрово, Лопаре, Угљевик, Теслић и Станари и Брчко дистрикта БиХ и бира три члана и
- ц) Изборна јединица 3 састоји се од градова Требиње и Зворник и општина: Осмаци, Шековићи, Власеница, Братунац, Сребреница, Соколац, Хан Пијесак, Источна Илиџа, Источни Стари Град, Источно Ново Сарајево, Трново, Пале, Рогатица, Вишеград,

Источни Мостар, Невесиње, Калиновик, Гацко, Фоча, Ново Горажде, Чајниче, Рудо, Берковићи, Љубиње, Билећа и Милићи и бира три члана.

Члан 9.4

Политичке партије, коалиције и независни кандидати, овјерени у складу с одредбама овог Закона, могу се кандидовати за избор у изборној јединици.

Члан 9.5

(1) У свакој изборној јединици мандати се расподјељују на сљедећи начин: за сваку политичку партију и коалицију, укупан број важећих гласова које је политичка партија или коалиција освојила дијели се са 1, 3, 5, 7, 9, 11, и тако редом, све док је то потребно за ту расподјелу мандата. Бројеви који се добију овом серијом дијељења су “количници“. Број гласова за независног кандидата је количник тог кандидата.

(2) Количници се редају од највећег до најмањег. Мандати се дијеле по реду, почев од највећег количника, док се не расподијеле сви мандати изборне јединице за одређени орган.

(3) Политичка партија, коалиција, листа независних кандидата и независни кандидат не може учествовати у расподјели мандата ако не освоји више од 3% од укупног броја важећих гласачких листића у изборној јединици.

Члан 9.6

Компензацијски мандати додјељују се на сљедећи начин:

- а) У расподјели компензацијских мандата могу учествовати само политичке партије и коалиције које су освојиле више од 3% од укупног броја важећих гласачких листића за подручје ентитета за који је сачињена компензацијска листа. Прво се, према формули утврђеној у члану 9.5 овог Закона, расподјељује укупан број мандата за законодавни орган који се додјељују за територију одређеног ентитета, умањен за број мандата које су освојили независни кандидати.
- б) Од броја мандата које је добила листа политичке партије или коалиције, примјеном овог поступка, одузима се број мандата које је та политичка партија или коалиција освојила, према поступку утврђеном у члану 9.5 овог Закона. Преостали број је број компензацијских мандата који листа добија.
- ц) Ако политичка партија или коалиција добије негативан број мандата примјеном поступка из тачке б) овог члана, та политичка партија или коалиција задржаће мандате добијене у изборним јединицама, али неће добити ниједан компензацијски мандат. У случају да једна или више листи добију негативан број мандата, у складу с тим се смањује број мандата који се расподјељују према поступку из овог члана, како би се сачувао тачан број мандата у Представничком дому Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине изабраних са територије одређеног ентитета.

Члан 9.7

Компензацијски мандати које освоји политичка партија или коалиција у складу са чланом 9.6 овог Закона додјељују се један по један кандидатима који нису изабрани са листе компензацијских мандата те политичке партије или коалиције, од врха листе па све док мандати не буду расподијељени или док се листа не исцрпи.

Члан 9.7а

(1) Изузетно од одредби члана 9.6 и 4.24 овог Закона, политичка партија и коалиција која на кандидатској листи за компензационе мандате нема више кандидата, а има још освојених мандата за расподјелу, може по обавјештењу Централне изборне комисије БиХ у року од 48 часова на прописаном обрасцу доставити допунску кандидатску листу за компензационе мандате у складу с чланом 4.24 став (2) овог Закона.

(2) Поступак подношења допунске кандидатске листе за компензационе мандате и форму обрасца из става (1) овог члана Централна изборна комисија БиХ прописује посебним упутством.

Члан 9.8

(1) Ако приликом расподјеле у складу са члановима 9.5, 9.6 и 9.7 овог Закона буду добијени идентични количници, мандат се додјељује жријебањем.

(2) Мандати које листа добије расподјељују се најприје међу кандидатима са листе, од којих је сваки добио најмање двадесет процената (20%) од укупног броја важећих гласова које је добила та листа и то додјелом мандата редослиједом од највећег до најмањег броја гласова. Ако има још мандата које треба додијелити листи, а преостали кандидати су добили мање од двадесет процената (20%) од укупног броја важећих гласова које је та листа добила, расподјела мандата међу преосталим кандидатима те листе врши се према њиховом редослиједу на листи.

(3) Ако политичка партија или коалиција нема на листи довољан број кандидата да попуни мјеста која су јој додијељена, мандат се преноси на кандидатску листу те политичке партије или коалиције у другој изборној јединици у складу са поступком утврђеним у члану 9.7 овог Закона.

Члан 9.9

Ако мандат независног кандидата престане, у складу са одредбама члана 1.10 овог Закона, мандат остаје упражњен до наредних редовно расписаних избора.

Члан 9.10

(1) Ако мандат кандидата политичке партије или коалиције престане у складу с одредбама члана 1.10 овог Закона, мандат се додјељује сљедећем кандидату са листе исте изборне јединице у складу с чланом 9.8. став (2) овог Закона. Упражњено мјесто компензацијског мандата попуњава се са листе компензацијских мандата те политичке партије.

(2) Ако нема кандидата на листи исте изборне јединице, мандат се додјељује листи исте политичке партије или коалиције у другој изборној јединици у складу са чланом 9.8 став (3) овог Закона. Ако нема преосталих кандидата на било којој листи за политичку партију или коалицију, мандат остаје упражњен до сљедећих редовно расписаних избора.

Члан 9.11

Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине сваке четири године преиспитује изборне јединице и број мандата додијељених свакој изборној јединици утврђеној овим Поглављем, како би се обезбиједило да су утврђене, узимајући у обзир географска ограничења, у складу са

демократским принципима, а нарочито са пропорционалношћу између броја мандата и броја бирача регистрованих у Централни бирачки списак.

Потпоглавље Б

ДОМ НАРОДА ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 9.12

Дом народа Парламентарне скупштине БиХ састоји се од 15 делегата, од којих су двије трећине из Федерације Босне и Херцеговине (укључујући пет Хрвата и пет Бошњака) и једна трећина из Републике Српске (пет Срба).

Члан 9.12а

(1) Бошњачке односно хрватске делегате у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ, из Федерације Босне и Херцеговине бира бошњачки односно хрватски клуб делегата у Дому народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине.

(2) Делегати из реда бошњачког и хрватског народа у Дому народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине бирају делегате из свог конститутивног народа.

(3) Делегати из реда српског народа и из реда осталих у Дому народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине не учествују у поступку избора бошњачких односно хрватских делегата за Дом народа Парламентарне скупштине БиХ из Федерације Босне и Херцеговине.

(4) Делегате у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ (пет Срба) из Републике Српске бира Народна скупштина Републике Српске.

(5) Посланици из реда бошњачког и хрватског народа и из реда осталих у Народној скупштини Републике Српске учествују у поступку избора делегата у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ из Републике Српске.

Члан 9.12б

(1) Избор делегата из реда бошњачког и хрватског народа у Дом народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине спроводи се одмах по сазивању Дома народа Парламента Федерације БиХ, а најкасније 30 дана од дана овјере избора у складу са овим Законом.

(2) Избор делегата из Републике Српске у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ спроводи се одмах по сазивању Народне скупштине Републике Српске, а најкасније 30 дана од дана овјере избора у складу са овим Законом.

Члан 9.12ц

(1) Избор бошњачких односно хрватских делегата у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ спроводи се на начин да сваки политички субјект која је заступљена у бошњачком односно хрватском клубу или сваки делегат из бошњачког односно хрватског клуба у Дому народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине има право да номинује једног или више кандидата на листи за избор бошњачких односно хрватских делегата у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ.

(2) Свака листа може садржавати више кандидата од броја делегата који се бирају у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ.

Члан 9.12д

(1) Сваки делегат бошњачког односно хрватског клуба у Дому народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине даје један глас за листу кандидата за избор бошњачких односно хрватских делегата у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ.

(2) Гласање се спроводи тајним гласањем у складу са овим Законом.

Члан 9.12е

(1) Избор делегата из Републике Српске у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ спроводи се на начин да свака политичка партија или сваки посланик у Народној скупштини Републике Српске има право да номинује једног или више кандидата на листу за избор српског делегата у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ.

(2) Свака листа може садржавати више кандидата од броја делегата који се бирају у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ.

Члан 9.12ф

(1) Сваки посланик у Народној скупштини Републике Српске даје један глас за листу кандидата за избор делегата у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ из Републике Српске.

(2) Гласање се спроводи тајним гласањем у складу са овим Законом.

Члан 9.12г

(1) Изборни материјал и резултати гласања из чланова 9.12д и 9.12ф овог Закона достављају се Централној изборној комисији БиХ на потврђивање у складу са чланом 2.9 овог Закона и коначну расподјелу мандата у складу са чланом 9.5 овог Закона.

(2) Мандати се расподјељују један по један по листама, у складу са чланом 9.5 овог Закона. Освојени мандати додјељују се према њиховом редослиједу на листи.

(3) Ако приликом расподјеле у складу са чланом 9.5 овог Закона буду добијени идентични количници, мандат се додјељује жријебањем.

Члан 9.12х

(1) Ако неко мјесто делегата у Дому народа Парламентарне скупштине БиХ остане упражњено у складу са чланом 1.10 овог Закона, то мјесто попуњава сљедећи квалификовани кандидат на истој листи на којој је био делегат којем је престао мандат.

(2) Ако на тој листи нема преосталих кандидата, мандат се додјељује кандидату са највишим количником са друге листе, из одговарајућег конститутивног народа.

(3) Ако нема таквог кандидата, организују се нови избори за избор делегата из реда одговарајућег конститутивног народа у складу са члановима од 9.12ц до 9.12г овог Закона.

Члан 9.12и

Изборе у смислу овог Поглавља (поступак кандидовања и гласања) проводе надлежни радни органи у Парламенту Федерације Босне и Херцеговине и Народној скупштини Републике Српске.

ПОГЛАВЉЕ 9А

ПРЕДСЈЕДНИК И ПОТПРЕДСЈЕДНИЦИ ФЕДЕРАЦИЈЕ БИХ

Члан 9.13

(1) Било која група од једанаест делегата из сваког од клубова конститутивних народа у Дому народа може предложити кандидата из реда одговарајућег конститутивног народа. Сви кандидати могу бити изабрани у складу с члановима 9.15 до 9.19 овог Закона или на мјесто председника или на мјесто потпредседника Федерације.

(2) Уколико у року од 30 дана од дана потврђивања резултата за избор делегата у Дом народа, потребан број делегата у једном или више клубова конститутивних народа не предложи кандидата за мјеста председника и два потпредседника Федерације у складу са ставом (1) овог члана, онда ће то учинити било која група од седам делегата из клуба или клубова конститутивних народа у Дому народа који кандидате нису предложили.

(3) Уколико у року од 50 дана од дана потврђивања резултата за избор делегата у Дом народа, потребан број делегата у једном или више клубова конститутивних народа не предложи кандидата за мјеста председника и два потпредседника Федерације у складу са ставовима (1) и (2) овог члана, онда ће то учинити било која група од четири делегата из клуба или клубова конститутивних народа у Дому народа који кандидате нису предложили.

Члан 9.14

Избор за председника и два потпредседника Федерације Босне и Херцеговине захтијева прихватање листе коју сачињавају три кандидата и која укључује по једног кандидата из сваког конститутивног народа предложеног у одговарајућем клубу конститутивног народа, у Представничком дому, а затим у Дому народа. Избор за председника и два потпредседника Федерације врши се јавним гласањем, осим ако дом друкчије не одлучи.

Члан 9.15

(1) Имена кандидата предложених у складу с чланом 9.13 овог Закона достављају се Представничком дому, који ће гласати о једној или више листа у року од 30 дана од дана достављања имена посљедњег или посљедњих кандидата, у складу с чланом 9.13 овог Закона. Листу одобрава Представнички дом уколико је подржи већина посланика који су присутни и гласају и та листа се доставља Дому народа на одобравање.

(2) Уколико број кандидата предложених у складу с чланом 9.13 овог Закона омогући формирање двије листе, организоваће се једно гласање у Представничком дому и сваки посланик ће моћи гласати за једну од ове двије листе. Листа која добије највећи број гласова у Представничком дому доставља се Дому народа на одобравање. Уколико двије листе добију исти број гласова, Дому народа се просљеђује листа коју сачињавају кандидати који су приликом предлагања кумулативно добили највећу подршку у клубовима Дома народа у складу с чланом 9.13. овог закона. Уколико су двије листе приликом предлагања добиле исту подршку у клубовима Дома народа у складу с чланом 9.13, листа која се доставља Дому народа утврђује се жријебањем.

(3) У случају да број кандидата предложених у складу с чланом 9.13 овог Закона омогући формирање више од двије листе, организоваће се једно гласање у Представничком дому и сваки посланик ће моћи гласати за једну од ових листа. Уколико у првом кругу гласања ниједна листа не добије већину гласова посланика који су присутни и гласају, у року од једне седмице организује се други круг гласања у којем ће посланици Представничког дома гласати за једну од двије листе с највећим бројем гласова из првог круга гласања. Уколико такве двије листе добију исти број гласова, Дому народа се просљеђује листа коју сачињавају кандидати који су приликом предлагања кумулативно добили највећу подршку у клубовима Дома народа у складу с чланом 9.13. овог закона. Уколико су двије листе приликом предлагања добиле исту подршку у клубовима Дома народа у складу с чланом 9.13, листа која се доставља Дому народа утврђује се жријебањем.

Члан 9.16

(1) Дом народа одлучује већином гласова делегата који су присутни и који гласају у року од 30 дана од пријема листе коју је одобрио Представнички дом.

(2) Ради избјегавања сваке сумње, делегати у Дому народа Парламента Федерације БиХ из реда Осталих учествују у поступку који је прописан у ставу (1) овог члана.

Члан 9.17

(1) Изузетно од одредбе члана 9.14 овог Закона, уколико Представнички дом не одобри листу кандидата у року из члана 9.15, став (1) овог Закона, листа коју сачињавају кандидати који су приликом предлагања добили највећу подршку у одговарајућим клубовима у Дому народа у складу с чланом 9.13 овог Закона просљеђује се Дому народа. Уколико је приликом предлагања више од једног таквог кандидата добило идентичну подршку у једном или у више клубова Дома народа у складу с чланом 9.13. овог Закона,

кандидат који се налази на листи која се доставља Дому народа утврђује се жријебањем. Кандидати с листе достављене Дому народа сматрају се изабраним уколико та листа буде одобрена у Дому народа у складу с чланом 9.16. овог закона.

(2) Изузетно од одредбе члана 9.14 овог Закона, уколико у року из члана 9.16, став (1) овог Закона Дом народа не обави гласање за листу кандидата коју је доставио Представнички дом, изабраним ће се сматрати кандидати са листе која буде одобрена само у Представничком дому.

Члан 9.18

(1) Уколико се листа кандидата не одобри у складу с члановима 9.15 до 9.17 овог Закона, поступак се понавља. У поновљеном поступку, Представнички дом ће гласати за нову листу у року од 15 дана од дана гласања којим је листа кандидата одбијена. Уколико је Представнички дом исцрпио све могуће листе кандидата предложених у складу с чланом 9.13 овог Закона, поступак предвиђен у члановима 9.13 до 9.15 овог Закона се понавља, под условом да ће се рокови у којима одговарајући клуб предлаже кандидате предвиђени у члану 9.13 овог Закона преполовити и да ће почети да теку од дана одбијања последње листе у Дому.

(2) У поновљеном поступку изабраним ће се сматрати кандидати са листе која је добила већину гласова посланика који су присутни и гласају у Представничком дому у складу с чланом 9.15 овог Закона.

Члан 9.19

(1) Три кандидата изабрана у складу с члановима 9.13 до 9.18 овог Закона одлучују између себе који од њих ће обављати функцију предсједника. Уколико се договор не постигне, о томе ће одлучивати Представнички дом.

(2) Предсједник и два потпредсједника Федерације бирају се на мандат од четири године. Иста особа не може бити изабрана на било које од мјеста предсједника или потпредсједника више од два пута узастопно.

ПОГЛАВЉЕ 10 ПАРЛАМЕНТ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Потпоглавље А

ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ ПАРЛАМЕНТА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 10.1

(1) Представнички дом Парламента Федерације БиХ састоји се од 98 посланика које непосредно бирају бирачи који су регистровани у Централни бирачки списак за гласање на територији Федерације Босне и Херцеговине. Мандат посланика Представничког дома Федерације БиХ траје четири године.

(2) Одређени број посланика бира се из вишечланих изборних јединица према формули пропорционалне заступљености, из члана 9.5 овог Закона. Компензацијски мандати додјељују се са територије Федерације Босне и Херцеговине као цјелине, у складу са чланом 9.6 овог Закона. Представнички дом Парламента Федерације БиХ, на основу смјерница из члана 10.2 овог Закона, утврђује број мандата, границе вишечланих изборних јединица, те број компензацијских мандата.

(3) Најмање четири члана сваког конститутивног народа ће бити заступљено у Представничком дому Парламента Федерације БиХ.

(4) Бирач има један гласачки листић за мандате пропорционалне заступљености у вишечланим изборним јединицама за које је бирач регистрован у Централни бирачки списак. Овај гласачки листић узима се у обзир и за расподјелу компензацијских мандата у складу са чланом 10.5 овог Закона.

Члан 10.2

(1) Представнички дом Парламента Федерације БиХ, на основу смјерница из овог члана, утврђује број мандата, као и границе вишечланих изборних јединица, те број компензацијских мандата.

(2) Од 98 мандата за Представнички дом Парламента Федерације БиХ, између двадесет три процента (23%) и двадесет седам процената (27%) су компензацијски мандати. Преостали мандати расподјељују се у вишечланим изборним јединицама.

(3) Минималан број вишечланих изборних јединица је десет. Минималан број чланова вишечланих изборних јединица је три, а максималан 15. Брчко Дистрикт БиХ биће укључен у једну од ових вишечланих изборних јединица.

(4) Број мандата за изборну јединицу утврђује се на сљедећи начин: број бирача регистрованих у Централни бирачки списак за Представнички дом Парламента Федерације БиХ, који је утврдила Централна изборна комисија БиХ, дијели се с укупним бројем мандата који се расподјељују у изборним јединицама. Како би се утврдио број мандата који припадају једној изборној јединици, дијели се број бирача регистрованих у Централни бирачки списак за ту изборну јединицу са количником који је добијен у претходној подјели. Мандати који се не могу расподијелити на

основу цијелих бројева, расподјељују се изборним јединицама на основу највећег децималног остатка.

Члан 10.3²

(1) Политичке партије, коалиције и независни кандидати који су овјерени у складу са Поглављем 4 овог закона, могу се кандидовати за изборе у изборној јединици.

(2) Сваки независни кандидат за мандат у изборној јединици кандидује се са замјеником на једној кандидатској листи. Замјеник нема никаквих овлашћења или надлежности, осим у случају када наслиједи мандат изабраног кандидата, у складу са чланом 9.10 овог закона.

Члан 10.4

У свакој вишечланој изборној јединици мандати се расподјељују према формули из члана 9.5 овог Закона

Члан 10.5

Компензацијски мандати додјељују се према формули из члана 9.6 овог Закона.

Члан 10.6

(1) Компензацијски мандат, који је освојила политичка партија или коалиција, у складу са чланом 10.5 овог Закона, расподјељује се један по један неизабраним кандидатима на кандидатској листи политичке партије или коалиције за компензацијске мандате, почевши од врха листе, све док се сви мандати не расподијеле или док се листа не исцрпи.

(2) Уколико сваки од конститутивних народа не освоји минималан број од четири мандата, накнадни компензацијски мандат се додјељује кандидату релевантног народа са компензацијске листе политичке партије или коалиције која је освојила највећи број гласова и која на листи има још квалифицираних кандидата из реда релевантног конститутивног народа.

(3) Уколико политичка партија или коалиција на својој компензацијској листи нема довољно квалификованих кандидата из реда релевантног конститутивног народа да попуни мјеста која су јој додијељена, мандат се преноси на листу партије или коалиције која је освојила навећи број гласова и која има још таквих кандидата на својој компензацијској листи. Уколико на било којој компензацијској листи нема кандидата из реда релевантног конститутивног народа, мјесто се преноси на листу партије или коалиције која је освојила највећи број гласова и која има још таквих кандидата на другој листи, у складу са чланом 9.8 став (2) овог Закона.

Члан 10.7

(1) Ако се приликом расподјеле у складу са члановима 10.4, 10.5 и 10.6 овог Закона добију идентични количници, мандат се додјељује жријебањем.

(2) Мандати које листа добије расподјељују се међу кандидатима са листе на начин утврђен у члану 9.8 став (2) овог Закона.

---

² Питање мандата независног кандидата када престан регулисано је чланом 9.9 Изборног закона БиХ.

(3) Ако политичка партија или коалиција нема на листи довољно кандидата да попуни мјеста која су јој додијељена, мандати се преносе на кандидатске листе те политичке партије или коалиције у другој изборној јединици, у складу са поступком из члана 9.7 овог Закона.

Члан 10.8

(1) Ако мандат изабраног независног кандидата престане у складу с одредбама члана 1.10 овог Закона, упражњено мјесто попуњава се на начин утврђен у члану 9.9 овог Закона.

(2) Ако мандат кандидата политичке партије или коалиције престане у складу с одредбама члана 1.10 овог Закона, мандат се додјељује на начин утврђен у члану 9.10 овог Закона.

Члан 10.8А

(1) При расподјели мандата како би се попунили мандати који су престали у складу с чланом 1.10 овог Закона, осигурава се минимална заступљеност од четири члана из реда сваког конститутивног народа.

(2) Сљедећа правила примјењиваће се и иста дерогирају рјешења предвиђена у члановима 9.9 и 9.10 овог Закона сваки пут када би примјена ових чланова свела заступљеност једног конститутивног народа испод минимума одређеног у члану 10.1 овог Закона:

а) Ако мандат изабраног независног кандидата престане, у складу са чланом 10.8 овог Закона, упражњено мјесто попуниће се из реда политичке партије или коалиције која има највећи количник у истој изборној јединици и која, у складу са чланом 9.8 став (2) овог Закона на својој листи има још квалификованих кандидата из реда истог конститутивног народа из којег је био и независни кандидат којем је престао мандат.

1) Уколико политичка партија или коалиција нема довољно квалификованих кандидата на листи у истој изборној јединици да попуни мјеста која су јој додијељена, мандат се преноси на листу партије или коалиције која је освојила највећи број гласова и која на својој листи има још таквих кандидата у било којој другој изборној јединици у складу с чланом 9.8 став (2) овог Закона.

б) Ако мандат изабраног кандидата политичке партије или коалиције престане, мандат се додјељује сљедећем кандидату са листе исте изборне јединице који припада истом конститутивном народу као и првобитни кандидат, у складу с чланом 9.8 став (2) овог Закона.

1) У случају да нема преосталих кандидата на листи исте изборне јединице који припадају истом конститутивном народу, мандат се додјељује листи исте политичке партије или коалиције у другој изборној јединици која је освојила највећи број гласова, у складу с чланом 9.8 став (2) овог Закона.

2) Уколико нема преосталих кандидата на листама било које политичке партије или коалиције, мандат се додјељује политичкој партији или коалицији из исте изборне јединице која је освојила највећи број гласова и која има квалификованог кандидата који припада истом конститутивном народу као и првобитни кандидат са њене листе, у складу с чланом 9.8 став (2) овог Закона.

3) Уколико нема преосталих кандидата из исте изборне јединице који припадају истом конститутивном народу као и првобитни кандидат, мандат се додјељује политичкој партији или коалицији у било којој изборној јединици, која је освојила највећи број гласова и има квалификоване кандидате који припадају том конститутивном народу у складу с чланом 9.8 став (2) овог Закона.

ц) Ако компензацијски мандат изабраног кандидата политичке партије или коалиције престане, мандат се додјељује кандидату са исте листе компензацијских мандата који припада истом конститутивном народу, у складу с чланом 9.7 овог Закона.

1) У случају да нема преосталих квалификованих кандидата који припадају истом конститутивном народу на истој листи компензацијских мандата, мандат се додјељује партији или коалицији која је освојила највећи број гласова и која има квалификованог кандидата из реда истог конститутивног народа на својој листи компензацијских мандата. Мандат се тада додјељује у складу с чланом 9.7 овог Закона.

Члан 10.9

Парламент Федерације БиХ сваке четири године преиспитује изборне јединице и број мандата који се додјељују свакој изборној јединици и који су утврђени овим поглављем, како би се обезбиједило да су утврђени, узимајући у обзир географска ограничења, у складу са демократским принципима, а нарочито пропорционалношћу између броја мандата и броја бирача у регистрованих у Централни бирачки списак.

Потпоглавље Б

ДОМ НАРОДА ПАРЛАМЕНТА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 10.10

Кантонална законодавна тијела бирају 80 делегата у Дом народа Парламента Федерације БиХ, и то двадесет три (23) из реда бошњачког, двадесет три (23) из реда хрватског, двадесет три (23) из реда српског народа и једанаест (11) из реда Осталих.

Члан 10.11

(1) Представници из реда бошњачког, хрватског, српског народа и реда осталих у свакој скупштини кантона бирају делегате из свог конститутивног народа у том кантону.

(2) Свака партија која је заступљена у одговарајућим клубовима конститутивних народа и осталих или сваки члан једног од тих клубова има право номинирати једног или више кандидата на листи за избор делегата тог одређеног клуба из тог кантона.

(3) Свака листа може садржавати више кандидата од броја делегата који се бирају, под условом да законодавни орган кантона има већи број делегата из реда бошњачког, хрватског, српског народа и осталих, од броја делегата из реда бошњачког, хрватског, српског народа и из реда осталих који се бирају у Дом народа Парламента Федерације БиХ.

*** Члан 10.12**

(1) Број делегата из сваког конститутивног народа и из реда осталих, који се бирају у Дом народа Парламента Федерације БиХ из законодавног органа сваког кантона је пропорционалан броју становника кантона према посљедњем попису. Централна изборна комисија БиХ одређује, након сваког пописа, број делегата који се бирају из сваког конститутивног народа и из реда осталих, а који се бирају из законодавног органа сваког кантона.

(2) За сваки кантон, број становника из сваког конститутивног народа и из реда Осталих се дијели бројевима 1, 3, 5, 7, итд. све док је то потребно за расподјелу. Бројеви који се добију као резултат ових дијелења представљају количнике сваког конститутивног народа и Осталих у

сваком кантону. Сви количници конститутивних народа и количници Осталих се редају засебно по величини тако што се највећи количник сваког конститутивног народа и Осталих ставља на прво мјесто. Сваком конститутивном народу и групи Осталих се даје једно мјесто у сваком кантону који има најмање једног таквог заступника у свом законодавном тијелу, с тим да ће се у случају да кантон нема једног таквог заступника у свом законодавном тијелу примјенити члан 10.16 овог Закона. Највећи количник за сваки конститутивни народ и за Остале у сваком кантону се брише са листе количника тог конститутивног народа односно са листе количника Осталих. Преостала мјеста се дају конститутивним народима и Осталим, једно по једно, од највећег према најмањем према преосталим количницима на листи.

Члан 10.13

(1) Избор делегата у Дом народа Парламента Федерације БиХ се врши одмах по сазивању кантоналне скупштине након избора за кантоналне скупштине, а најкасније мјесец дана након овјере избора у складу с чланом 5.32 овог Закона.

(2) Уколико у року предвиђеном у ставу (1) овог члана кантонална скупштина не изабере делегате из реда једног или више конститутивних народа или из реда Осталих у Дом народа Парламента Федерације БиХ, мјеста додијељена релевантним конститутивним народима и/или групи Осталих из тог кантона прерасподјелују се у складу с чланом 10.16. овог закона.

Члан 10.14

(1) Сваки делегат у кантоналној скупштини даје један глас за листу на којој је његов одговарајући клуб.

(2) Избор се врши тајним гласањем.

Члан 10.15

Резултат гласања се доставља Централној изборној комисији БиХ за коначну расподјелу мјеста. Мандати се расподјелују један по један по листама или кандидату са највишим количницима који су резултирали из формуле за пропорционалну расподјелу утврђену у члану 9.5 овог Закона. Када листа добије мандат, мандат се распоређује с врха листе.

Члан 10.16

(1) Када се не изабере потребан број делегата који се бирају у Дом народа Парламента Федерације БиХ из реда сваког конститутивног народа или из реда «осталих» у датом законодавном органу кантона, преостали број делегата из реда бошњачког, хрватског и српског народа или осталих бира се из другог кантона, док се не изабере потребан број делегата из реда сваког конститутивног народа.

(2) Централна изборна комисија БиХ врши поновну расподјелу мјеста која се не могу попунити из једног кантона одмах по завршетку првог круга избора делегата у Дом народа Парламента Федерације БиХ у свим кантонима. Централна изборна комисија врши прерасподјелу тог мјеста неизабраном кандидату који има највиши количник на свим листама које се кандидују за одговарајући конститутивни народ или за групу осталих у свим кантонима.

(3) Изузетно, Централна изборна комисија Босне и Херцеговине ће донијети посебан акт којим ће прописати начин попуне мјеста додијељених једном од конститутивних народа или групи Осталих која остану упражњена након провођења поступка предвиђеног у ставовима (1) и (2) овог члана и попуниће недостајући број делегата из реда конститутивног народа или из реда Осталих.

Члан 10.17

- (1) Уколико неко мјесто остане упражњено услед смрти, оставке или трајне онеспособљености делегата у Дому народа Парламента Федерације БиХ, то мјесто попуњава сљедећи квалификовани кандидат на истој листи на којој је био делегат који је умро, дао оставку или је трајно онеспособљен.
- (2) Уколико на листи нема преосталих кандидата, мандат се додјељује неизабраном кандидату са највишим количником с друге листе који се кандидује за одговарајући конститутивни народ или за групу осталих у истом кантону.
- (3) Уколико нема таквог кандидата, Централна изборна комисија БиХ врши прерасподјелу тог мјеста у складу с чланом 10.16 овог закона.

Члан 10.18

- (1) Мандат делегата Дома народа Парламента Федерације БиХ траје четири године.
- (2) У случају распуштања кантоналне скупштине, мандати делегата које је именовала та кантонална скупштина истичу по именовању нових делегата које бира нова кантонална скупштина након нових избора. Мандат тих нових делегата траје до наредних редовно заказаних избора.

ПОГЛАВЉЕ 11 НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Члан 11.1

- (1) Народна скупштина Републике Српске састоји се од 83 народна посланика, које непосредно бирају бирачи регистровани у Централни бирачки списак да гласају за Републику Српску. Одређени број посланика бира се из вишечланих изборних једница према формули пропорционалне заступљености из члана 9.5 овог Закона. Компензацијски мандати додјељују се са територије Републике Српске као цјелине у складу са чланом 9.6 овог Закона. Народна скупштина Републике Српске утврђује, на основу смјерница из члана 11.2 овог Закона, број мандата и границе вишечланих изборних јединица, те број компензацијских мандата.
- (2) Најмање четири члана сваког конститутивног народа биће заступљено у Народној скупштини Републике Српске.
- (3) Бирач има један гласачки листић за мандате пропорционалне заступљености у вишечланој изборној јединици за коју је бирач регистрован у Централни бирачки списак.
- (4) Мандат посланика Народне скупштине Републике Српске траје четири године.

Члан 11.2

- (1) Народна скупштина Републике Српске утврђује, на основу смјерница из овог члана, број мандата и границе вишечланих изборних јединица и број компензацијских мандата.

(2) Од 83 мандата за Народну скупштину, између двадесет и три процента (23%) и двадесет и седам процената (27%) су компензацијски мандати. Преостали мандати расподјељују се у вишечланим изборним јединицама.

(3) Установиће се најмање шест вишечланих изборних јединица. Вишечлана изборна јединица има најмање четири, а највише 15 посланика. Брчко Дистрикт БиХ биће укључен у једну од вишечланих изборних јединица.

(4) Број мандата за изборну јединицу утврђује се на сљедећи начин: број бирача регистрованих у Централни бирачки списак за Републику Српску, који је утврдила Централна изборна комисија БиХ, дијели се с укупним бројем мандата који се додјељују у изборним јединицама. Како би се утврдио број мандата који припада једној изборној јединици, дијели се број бирача регистрованих у Централни бирачко списак за ту изборну јединицу са количником који је добијен у претходној подјели. Мандати који се не могу расподијелити на основу цијелих бројева расподјељују се изборним јединицама на основу највећег децималног остатка.

Члан 11.3³

(1) Политичке партије, коалиције и независни кандидати, овјерени у складу са Поглављем 4 одредбама овог Закона, могу се кандидовати за изборе у изборној јединици.

(2) Сваки независни кандидат за мандат у изборној јединици кандидује се са замјеником на једној листи. Замјеник нема никаквих надлежности или овлашћења, осим у случају када наслиједи мандат за обављење функције изабраног кандидата у складу са чланом 9.10 овог Закона.

Члан 11.4

У свакој изборној јединици мандати се расподјељују према формули из члана 9.5 овог Закона.

Члан 11.5

Компензацијски мандати расподјељују се према формули из члана 9.6 овог Закона.

Члан 11.6

(1) Компензацијски мандат, који је политичка партија или коалиција добила у складу са чланом 11.5 овог Закона, додјељује се један по један неизабраним кандидатима на листи кандидата политичке партије или коалиције за компензацијске мандате, почевши од врха листе све док се сви мандати не расподијеле, или док се не исцрпи листа.

(2) Уколико сваки од конститутивних народа не освоји минималан број од четири мандата, накнадни компензацијски мандат додјељује се кандидату релевантног конститутивног народа са компензацијске листе политичке партије или коалиције која је освојила највећи број гласова и која на листи има још квалификованих кандидата из реда релевантног конститутивног народа.

(3) Уколико политичка партија или коалиција на својој компензацијској листи нема довољно квалифицираних кандидата из реда релевантног конститутивног народа да попуни мјеста која су јој додијељена, тада се мандат преноси на листу партије или коалиције која је освојила највећи број гласова и која има још таквих кандидата на својој компензацијској листи. Уколико на било којој компензацијској листи нема кандидата из реда релевантног конститутивног народа, мјесто

---

³ Питање мандата независног кандидата када престане, регулисано је чланом 9.9 Изборног закона БиХ.

се преноси на листу партије или коалиције која је освојила највећи број гласова и која има још таквих кандидата на другој листи, у складу с чланом 9.8 став (2) овог Закона

Члан 11.7

(1) Ако приликом расподјеле, у складу с члановима 11.4, 11.5 и 11.6 овог Закона, буду добијени идентични количници, мандат се додјељује жријебањем.

(2) Мандати које листа добије расподјељују се међу кандидатима са листе на начин утврђен у члану 9.8 став (2) овог Закона.

(3) Ако политичка партија или коалиција нема на листи довољан број кандидата да би попунила мјеста која су јој додијељена, мандат се преноси на кандидатску листу те партије или коалиције у другој изборној јединици, према поступку утврђеном у члану 9.8 овог Закона.

Члан 11.8

(1) Ако мандат изабраног независног кандидата престане у складу с одредбама члана 1.10 овог Закона, упражњено мјесто попуњава се на начин утврђен у члану 9.9 овог Закона.

(2) Ако мандат кандидата политичке партије или коалиције престане у складу с одредбама члана 1.10 овог Закона, мандат се додјељује на начин утврђен у члану 9.10 овог Закона.

Члан 11.8А

(1) При расподјели мандата како би се попунили мандати који су престали у складу с чланом 1.10 овог Закона, обезбјеђује се минимална заступљеност од четири члана из реда сваког конститутивног народа.

(2) Сљедећа правила примјењиваће се и иста дерогирају рјешења предвиђена у члановима 9.9 и 9.10 овог Закона сваки пут када би примјена ових чланова свела заступљеност једног конститутивног народа испод минимума одређеног у члану 10.1 овог Закона:

а) Ако мандат изабраног независног кандидата престане, у складу са чланом 11.8 овог Закона, упражњено мјесто попуниће се из реда политичке партије или коалиције која има највећи количник у истој изборној јединици и која, у складу са чланом 9.8 став (2) овог Закона, на својој листи има још квалификованих кандидата из реда истог конститутивног народа из којег је био и независни кандидат којем је престао мандат.

1) Уколико политичка партија или коалиција нема довољно квалификованих кандидата на листи у истој изборној јединици да попуни мјеста која су јој додијељена, мандат се преноси на листу партије или коалиције која је освојила највећи број гласова и која на својој листи има још таквих кандидата у било којој другој изборној јединици, у складу с чланом 9.8 став (2) овог Закона.

б) Ако мандат изабраног кандидата политичке партије или коалиције престане, мандат се додјељује сљедећем кандидату са листе исте изборне јединице који припада истом конститутивном народу као и првобитни кандидат, у складу с чланом 9.8 став (2) овог Закона.

1) У случају да нема преосталих кандидата на листи исте изборне јединице који припадају истом конститутивном народу, мандат се додјељује листи исте политичке

партије или коалиције у другој изборној јединици која је освојила највећи број гласова, у складу с чланом 9.8 став (2) овог Закона.

- 2) Уколико нема преосталих кандидата на листама било које политичке партије или коалиције, мандат се додјељује политичкој партији или коалицији из исте изборне јединице која је освојила највећи број гласова и која има квалификованог(не) кандидата(е) који припада(ју) истом конститутивном народу као и првобитни кандидат са њене листе, у складу с чланом 9.8 став (2) овог Закона.
  - 3) Уколико нема преосталих кандидата из исте изборне јединице који припадају истом конститутивном народу као и првобитни кандидат, мандат се додјељује политичкој партији или коалицији у било којој изборној јединици, која је освојила највећи број гласова и има квалификоване кандидате који припадају том конститутивном народу, у складу с чланом 9.8 став (2) овог Закона.
- ц) Ако компензацијски мандат изабраног кандидата политичке партије или коалиције престане, мандат се додјељује кандидату са исте листе компензацијских мандата који припада истом конститутивном народу, у складу с чланом 9.7 овог Закона.
- 1) У случају да нема преосталих квалификованих кандидата који припадају истом конститутивном народу на истој листи компензацијских мандата, мандат се додјељује партији или коалицији која је освојила највећи број гласова и која има квалификованог кандидата из реда истог конститутивног народа на својој листи компензацијских мандата. Мандат се тада додјељује у складу с чланом 9.7 овог Закона.

Члан 11.9

Народна скупштина Републике Српске сваке четири године преиспитује изборне јединице и број мандата додијељених свакој изборној јединици који су утврђени овим поглављем, како би се осигурало да су утврђени узимајући у обзир географска ограничења, у складу са демократским принципима, а нарочито пропорционалношћу између броја мандата и броја бирача регистрованих у Централни бирачки списак.

ПОГЛАВЉЕ 11А

ИЗБОР ДЕЛЕГАТА У ВИЈЕЋЕ НАРОДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Потпоглавље А

ВИЈЕЋЕ НАРОДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Члан 11.10

(1) Састав Вијећа народа Републике Српске заснива се на паритету тако да сваки конститутивни народ има исти број представника.

(2) Вијеће народа Републике Српске састоји се од 28 делегата, осам из реда бошњачког, осам из реда српског, осам из реда хрватског народа и четири из реда осталих.

Члан 11.11

(1) Чланове Вијећа народа Републике Српске бира одговарајући клуб посланика у Народној скупштини Републике Српске.

(2) У случају да је број чланова који се бирају у један клуб делегата Вијећа народа Републике Српске већи од броја представника у одговарајућем клубу посланика Народне скупштине

Републике Српске, бира се додатни број посланика од стране клуба посланика који се у ту сврху успоставља из реда свих одборника припадника одговарајућег конститутивног народа у скупштинама општина у Републици Српској.

Члан 11.12

(1) Свака политичка партија заступљена у клубовима посланика одговарајућих конститутивних народа и осталих или сваки члан једног од ових клубова посланика, укључујући и ад хок чланове изабране у складу с чланом 11.11 став (2) овог Закона има право да предложи једног или више кандидата на листи за избор делегата тог релевантног клуба делегата.

(2) Свака листа може садржати више кандидата од броја делегата који се бира.

(3) Кандидати не могу бити посланици у Народној скупштини Републике Српске или одборници у скупштини општине.

(4) Сваки посланик у Народној скупштини Републике Српске једном гласа за листу унутар свог клуба делегата.

(5) Гласање се проводи тајним гласањем.

Члан 11.13

(1) Резултати гласања саопштавају се Централној изборној комисији БиХ у сврху коначне додјеле мјеста.

(2) Мандати се, један по један, расподјељују на листе или кандидатима са највећим количницима који произилазе из формуле пропорционалне расподјеле предвиђене у члану 9.5 овог Закона. Када једна листа освоји мандат, тај мандат се додјељује с врха листе.

Члан 11.14

(1) Уколико постоји упражњено мјесто због смрти, оставке, или трајне спријечености делегата у Вијећу народа Републике Српске, то упражњено мјесто попуњава се сљедећим квалификованим кандидатом са исте листе са које долази делегат који је умро, дао оставку, или је трајно спријечен.

(2) Уколико нема преосталих кандидата на тој листи, тада се мандат додјељује неизабраном кандидату са највећим количником са друге листе који се кандидује за одговарајући конститутивни народ или за остале.

(3) Уколико нема таквог кандидата, организују се нови избори за одговарајући конститутивни народ у складу с члановима 11.12 и 11.13 овог Закона.

Члан 11.15

Избор делегата у Вијеће народа Републике Српске одржава се чим се сазове Народна скупштина Републике Српске, а најкасније мјесец дана након потврде резултата у складу с чланом 5.32 овог Закона.

Члан 11.16

(1) Мандат делегата у Вијећу народа Републике Српске траје четири године, под условом да тај мандат не истиче раније.

(2) Као резултат скраћивања мандата Народне скупштине Републике Српске и распуштања Народне скупштине Републике Српске, престаје мандат Вијећа народа Републике Српске.

ПОГЛАВЉЕ 12

ПРЕДСЈЕДНИК И ПОТПРЕДСЈЕДНИЦИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Члан 12.1

Предсједника и два потпредсједника Републике Српске, који се непосредно бирају са територије Републике Српске, бирају бирачи регистровани у Централни бирачки списак да гласају у Републици Српској.

Члан 12.2

Бирач регистрован у Централни бирачки списак да гласа за предсједника Републике Српске може гласати само за једног кандидата.

Члан 12.3

Бира се кандидат из реда сваког конститутивног народа који добије највећи број гласова. Између та три кандидата, по један из сваког конститутивног народа, за предсједника се бира кандидат који добије највећи број гласова, а два кандидата који се по броју освојених гласова налазе на другом и трећем мјесту бирају се за потпредсједнике.

Члан 12.4

Мандат предсједника и потпредсједника Републике Српске траје четири године.

ПОГЛАВЉЕ 13

КАНТОНАЛНЕ СКУПШТИНЕ, ОПШТИНСКА ВИЈЕЋА, ОДНОСНО СКУПШТИНЕ ОПШТИНА И ГРАДСКА ВИЈЕЋА, ОДНОСНО СКУПШТИНЕ ГРАДА

Члан 13.1

Мандати за кантоналне скупштине, општинска вијећа, односно скупштине општина и градска вијећа, односно скупштине града, додјељују се по систему пропорционалне заступљености, у складу с одредбом члана 13.5 овог Закона.

Члан 13.2

Број чланова општинског вијећа, односно скупштине општине је следећи:

- 1) између 11 и 17 чланова, за општине са бројем бирача регистрованих у Централни бирачки списак мањим од 8.000;
- 2) између 17 и 25 чланова, за општине са бројем бирача регистрованих у Централни бирачки списак између 8.000 и 20.000 и
- 3) између 25 и 31 члана, за општине са бројем бирача регистрованих у Централни бирачки списак већим од 20.000.

Члан 13.3

Број чланова кантоналне скупштине је следећи:

- 1) између 20 и 25 чланова, за кантоне са бројем бирача регистрованих у Централни бирачки списак мањим од 75.000;
- 2) између 25 и 30 чланова, за кантоне са бројем бирача регистрованих у Централни бирачки списак између 75.000 и 200.000 и
- 3) између 30 и 35 чланова, за кантоне са бројем бирача регистрованих у Централни бирачки списак већим од 200.000.

Члан 13.4

Политичка партија, коалиција, независни кандидат или листа независних кандидата, које је овјерила Централна изборна комисија БиХ, могу се кандидовати за мандате који се додјељују у складу с овим Поглављем.

Члан 13.5

(1) Расподјела мандата за кантоналну скупштину и општинско вијеће, односно скупштину општине врше се у складу са чланом 9.5 овог Закона.

(2) Ако је политичкој партији, коалицији или листи независних кандидата додијељен број мандата који је једнак броју кандидата на њиховој листи, а при томе је остало још мандата које треба додијелити, преостали количници те политичке партије, коалиције или листе независних кандидата занемарују се при расподјели преосталих мандата. Ако независни кандидат освоји мандат, преостали количници тог независног кандидата занемарују се при расподјели преосталих мандата.

(3) Ако је резултат исти због идентичних количника, мандат се додјељује жријебањем.

(4) Мандати за кантоналну скупштину које је освојила листа расподјељују се најприје међу кандидатима са те листе, од којих је сваки добио најмање двадесет процената (20%) од укупног броја важећих гласова које је та листа добила, и то додјелом мандата према редослиједу од највећег до најмањег броја гласова. Ако је при томе остало још мандата које треба додијелити листи, а преостали кандидати су добили мање од двадесет процената (20%) од укупног броја важећих гласова које је та листа добила, расподјела мандата међу преосталим кандидатима са листе врши се према њиховом редослиједу на листи.

(5) Мандати за општинско вијеће односно скупштину општине које је освојила листу расподјељују се најприје међу кандидатима с те листе, од којих је сваки добио најмање десет процената (10%) од укупног броја важећих гласова које је та листа освојила, и то додјелом мандата према редослиједу од највећег до најмањег броја гласова. Ако је при томе остало још мандата које треба додијелити листи, а преостали кандидати су добили мање од десет процената (10%) од укупног броја важећих гласова које је та листа добила, расподјела мандата међу преосталим кандидатима с листе врши се према њиховом редослиједу на листи.

Члан 13.6

(1) Ако мандат кандидата са листе политичке партије, коалиције или неовисних кандидата престане у складу с чланом 1.10 овог Закона, мандат се додјељује сљедећем кандидату, у складу с чланом 13.5 став (4) овог Закона.

(2) Централна изборна комисија БиХ врши поновну расподјелу мандата према процедури утврђеној у члану 9.5 овог Закона.

Члан 13.7

(1) Општински начелник, односно градоначелник бира се у складу с овим Законом, уставима, ентитетским законима и статутом општине, односно града.

(2) Ако се општински начелник, односно градоначелник бира непосредно, општинског начелника, односно градоначелника бирају бирачи уписани у Централни бирачки списак у тој изборној јединици у складу с овим законом, ентитетским законом, статутом општине, односно града.

(3) У случају да изабраном начелнику, односно градоначелнику из става (2) овог члана престане мандат у складу с чланом 1.10 овог Закона или буде опозван, општински начелник, односно градоначелник бира се у складу с овим Законом, ентитетским законом, статутом општине, односно града.

Члан 13.10

(1) Чланове градског вијећа, односно скупштине града бирају општинска вијећа, односно скупштине општина које сачињавају тај град.

(2) Мандати за градско вијеће, односно скупштину града додјељују се кандидатским листама по систему пропорционалне заступљености политичких партија, коалиција, листи независних кандидата или група чланова, као што је утврђено у члану 13.5 овог Закона. Расподјела мандата међу кандидатима са исте листе врши се према редослиједу на листи кандидата за ове изборе.

(3) Свако градско вијеће, односно скупштина града, бира градоначелника и предсједника градског вијећа, односно скупштине града, на начин утврђен законом и статутом.

Члан 13.11

Мандат општинског вијећа, скупштине општине, градског вијећа, скупштине града, односно кантоналне скупштине траје четири године.

Члан 13.12

У року од 15 дана од дана конституисања општинског вијећа, односно скупштине општине врши се избор чланова градског вијећа, односно скупштине града.

Члан 13.13

Приликом именовања службеника који руководе органима управе у општинским, кантоналним и градским извршним органима од општинског начелника или предсједника владе кантона, односно приликом избора општинског или извршног органа скупштине града од скупштине општине или скупштине града, водиће се рачуна о саставу становништва општине, кантона, односно града.

ПОГЛАВЉЕ 13А

УЧЕСТВОВАЊЕ ПРИПАДНИКА НАЦИОНАЛНИХ МАНЈИНА У ИЗБОРИМА ЗА ОПШТИНСКИ НИВО

Члан 13.14

(1) Припадници националних мањина имају право на заступљеност у општинском вијећу, односно у скупштини општине и градском вијећу, односно скупштини града сразмјерно проценту њиховог учествовања у становништву према посљедњем попису у Босни и Херцеговини.

(2) Број припадника националних мањина који се непосредно бирају у општинско вијеће, односно скупштину општине и градско вијеће, односно скупштину града утврђује се статутом општине, односно града при чему се припадницима свих националних мањина, који у укупном броју становништва те изборне јединице, према задњем попису становништва, учествују с више од 3%, гарантује најмање једно мјесто.

(3) Да би се овјерили за учествовање на изборима за попуну гарантованиг мандата за припаднике националних мањина у општинском вијећу, односно скупштини општине и градском вијећу, односно скупштини града, политичке партије и независни кандидати подносе пријаву за учествовање на изборима за општинско вијеће, односно скупштину општине и градско вијеће, односно скупштину града, у складу с одредбама овог Закона.

(4) Право пријаве за учествовање на изборима за попуну гарантованог мандата за припаднике националних мањина има и:

- а) регистровано удружење или други регистровани организовани облик дјеловања националних мањина и
- б) група од најмање 40 грађана који имају бирачко право који уз пријаву за учествовање на изборима достављају и имена кандидата.

(5) Кандидати које предложи удружење, односно други регистровани организовани облик дјеловања националних мањина и група од најмање 40 грађана који имају бирачко право имају статус независног кандидата.

(6) Политичке партије, коалиције политичких партија, удружења националних мањина и други регистровани организовани облици националних мањина, те група од најмање 40 грађана који имају бирачко право могу предложити највише онолико кандидата колико се припадника националних мањина бира у тој изборној јединици.

(7) Након што се овјери кандидатура сваког појединачног кандидата, Централна изборна комисија БиХ утврђује коначну посебну листу кандидата припадника националних мањина за општинско вијеће, односно у скупштину општине и градско вијеће, односно скупштину града.

(8) Као представник националне мањине може бити изабран само онај кандидат чије име се налази на посебној листи кандидата припадника националних мањина предложених у складу с одредбама овог члана.

(9) Посебна листа кандидата припадника националних мањина из става (7) овог члана налази се на гласачком листићу иза листи осталих политичких субјеката чије се кандидатске листе такмиче за редовне мандате за општинско вијеће, односно скупштину општине и градско вијеће, односно скупштину града.

(10) Редослијед кандидата на посебној листи из става (9) овог члана утврдиће се жријебањем на начин и по поступку који утврди Централна изборна комисија БиХ.

(11) Бирач има само један глас. Ако се бирач определијели да гласа за посебну листу кандидата припадника националних мањина, гласаће тако што ће означити име само једног кандидата на посебној листи кандидата припадника националних мањина.

(12) За представника припадника националне мањине биће изабран кандидат који добије највећи број гласова на посебној листи кандидата припадника националних мањина. У општинском вијећу, односно у скупштини општине и градском вијећу, односно скупштини града у којима се додјељује више од једног мандата, мандати ће се додијелити кандидатима са сљедећим највећим бројем освојених гласова према броју освојених важећих гласова.

(13) Одредбе члана 9.5 став (3) овог Закона неће се примијенити приликом расподјеле мандата за листе припадника националних мањина за општинско вијеће, односно скупштину општине и градско вијеће, односно скупштину града.

(14) При расподјеле мандата, прво се додјељују гарантирани мандати припадницима националних мањина, а затим редовни мандати у складу с чланом 9.5 овог Закона.

(15) У случају да два кандидата на посебној листи кандидата припадника националних мањина добију исти број важећих гласова, мандат ће се додијелити жријебањем које организира Централна изборна комисија БиХ.

(16) Ако се не додијели припаднику националне мањине, мандат остаје упражњен.

(17) У случају престанка мандата изабраног носиоца мандата из става (12) овог члана у смислу одредби члана 1.10 овог Закона, замјенски мандат додијелиће се кандидату са сљедећим највећим бројем добивених важећих гласова на посебној листи кандидата припадника националних мањина. Ако је листа исцрпљена, мандат остаје упражњен.

(18) За све што није регулисано овим Поглављем, примјењиваће се опште одредбе овог Закона.

ПОГЛАВЉЕ 14

ПОНОВЉЕНИ, ОДГОЂЕНИ И ПРИЈЕВРЕМЕНИ ИЗБОРИ

Члан 14.1

(1) Поновљени избори спроводе се на основу истих кандидатских листи и истих извода из Централног бирачког списка који су кориштени на поништеним изборима и спроводе се на дан који одреди Централна изборна комисија БиХ.

(2) Централна изборна комисија БиХ расписује поновљене изборе, у правилу, у року од 15 дана од дана правоснажности одлуке Централне изборне комисије о поништењу избора.

Члан 14.2

(1) Одлуку о одгађању избора на одређеном бирачком мјесту или у изборној јединици доноси Централна изборна комисија БиХ на основу чињеница које указују да изборе није могуће спровести у складу с одредбама овог Закона.

(2) Одгођени избори спроводе се ако у некој изборној јединици или бирачком мјесту гласање није обављено оног дана који је одређен за гласање.

(3) Одгођене изборе расписује Централна изборна комисија БиХ.

(4) Одгођени избори у правилу се спроводе у року од седам дана, а најкасније 30 дана од дана који је одређен за гласање на редовним изборима, осим ако овим законом није другачије прописано.

Члан 14.3

(1) Ако је неки изабрани орган распуштен односно ако му престане мандат у складу са уставом и законом, Централна изборна комисија БиХ доноси одлуку о расписивању пријевремених избора којом се утврђује тачан датум одржавања избора.

(2) Пријевремени избори биће одржани у року од 90 дана од дана распуштања изабраног органа, односно престанка мандата у складу са уставом и законом.

(3) Од дана расписивања пријевремених избора до дана одржавања избора не може протећи мање од 30 нити више од 90 дана.

(4) Мандат чланова органа изабраних на пријевременим изборима траје до истека текућег мандата органа изабраних на редовним изборима.

(5) Централна изборна комисија БиХ спроводи пријевремене изборе на начин и према поступку утврђеном овим Законом за спровођење редовних избора.

(6) Централна изборна комисија БиХ утврђује рокове који су потребни за одржавање избора у складу са овим Поглављем.

Члан 14.3а

Изузетно, од одредбе члана 20.8 став (1) и (2) овог Закона, у спровођењу пријевремених избора за општинско вијеће, скупштину општине, општинског начелника, односно градоначелника, бирач који је регистрован у извод из Централног бирачког списка за гласање у одсуству своје право да гласа остварује лично у општини у којој је имао пребивалиште према посљедњем попису становништва који је извршила држава Босна и Херцеговина.

ПОГЛАВЉЕ 15 ФИНАНСИРАЊЕ КАМПАЊЕ

Члан 15.1

Средства за финансирање трошкова изборне кампање политичка партија и независни кандидати који учествују на изборима за органе власти Босне и Херцеговине на свим нивоима осигуравају из извора прописаних Законом о финансирању политичких странка и на начин прописан овим законом.

Члан 15.1а

(1) Политичка партија и независни кандидат који учествују на изборима за органе власти Босне и Херцеговине на свим нивоима ће имати један рачун за финансирање изборне кампање и дужни су, у вријеме подношења пријаве за овјеру за учествовање на изборима, Централној изборној комисији БиХ поднијети финансијски извјештај за период који почиње три мјесеца прије дана подношења пријаве за овјеру. Осим тога, у року од тридесет дана од дана објављивања изборних резултата у Службеном гласнику БиХ, подноси се и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата избора. Ови извјештаји садрже:

1. све готовинске трансакције и расположиву готовину;
2. све приходе и расходе, засноване на чланарини, прилозима физичких и правних лица, транспарентним прилозима из иностранства, прилозима физичких и правних лица, прилозима у облику робе и услуга (у даљем тексту: прилози у натури), приходима на властиту имовину и предузетничке активности, у складу с одредбама Закона о финансирању политичких партија, кредитима, позајмицама, донацијама, олакшицама, поврату новца, осталим материјалним трошковима и осталим изворима прихода за период извјештавања које одреди Централна изборна комисија БиХ;
3. идентитет лица или извора уплате и доприноса у натури, као и идентитет лица које је примило такву уплату заједно са датумом и износом такве уплате;
4. укупан износ свих доспјелих дуговања и укупан износ исплата по сљедећим основама: трошкови штампања плаката и плакатирања, трошкови штампања предизборних огласа, прогласа, саопштења и сл. у јавним и онлајн гласилима, трошкови организације и одржавања предизборних скупова и трошкови штампања, репродукције и слања предизборног материјала који се шаље бирачима; и
5. износ и врсту неизмирених дугова и обавеза које дугује подносилац извјештаја или које трећа лица дугују подносиоцу извјештаја, а у случају да су такви дугови и обавезе измирени за мањи износ од њиховог пријављеног износа или вриједности, и изјаву која се односи на околности и услове под којима су такви дугови или обавезе описани.

(2) Пријава за учествовање на изборима политичке партије и независног кандидата неће бити овјерена уколико политичка партија и независни кандидат не поднесе финансијски извјештај за период који почиње три мјесеца прије почетка периода за подношење пријаве за овјеру.

Члан 15.16

(1) Политичка партија и независни кандидат који учествују на изборима за органе власти Босне и Херцеговине на свим нивоима дужни су отворити посебан рачун за финансирање трошкова изборне кампање, у складу с чланом 4.4, став (1) овог закона.

(2) Рачун за финансирање изборне кампање отвара лице или орган којег овласти политичка партија односно независни кандидат.

(3) Посебан рачун за финансирање трошкова изборне кампање политичка партија и независни кандидат дужни су отворити најкасније с даном подношења пријаве за овјеру за учешће на изборима, а најраније га могу отворити три мјесеца прије дана подношења пријаве за овјеру.

(4) Средства која политичка партија и независни кандидат који учествују на изборима за органе власти Босне и Херцеговине на свим нивоима намјеравају утрошити за изборну кампању морају бити унапријед уплаћена на посебан рачун за финансирање изборне кампање.

(5) На посебан рачун за финансирање изборне кампање не смију се примати друге уплате, осим оних намијењених за финансирање изборне кампање, нити се средства с тог рачуна смију користити за било коју другу сврху, осим подмирења трошкова изборне кампање.

(6) Ако након уплате свих трансакција, у складу с овим законом, на посебном рачуну за финансирање изборне кампање политичке партије преостану неутрошена средства, она се уплаћују на трансакцијски рачун централе политичке партије.

(7) Ако средства на посебном рачуну за финансирање изборне кампање нису довољна за измирење трошкова, политичка партија је обавезна да неизмирене обавезе по основу трошкова изборне кампање плати с рачуна централе политичке партије.

(8) Ако након завршетка свих трансакција, у складу с овим законом, на посебном рачуну за финансирање изборне кампање независног кандидата преостану неутрошена средства, она се враћају свим изворима или донаторима. Поврат преосталих средстава је сразмјеран износима уплата или датих донација.

Члан 15.1ц

(1) Када двије или више политичких партија наступају у оквиру коалиције, за трошкове кампање могу користити посебан рачун за финансирање трошкова изборне кампање једне од политичких партија, чланица коалиције, што се уређује међусобним споразумом политичких партија који се доставља и депонује у Централној изборној комисији БиХ. Средства која је поједина политичка партија обавезна уплатити на посебан рачун за финансирање трошкова изборне кампање у складу са закљученим међусобним споразумом не сматрају се донацијом ни приходом политичке партије која је отворила посебан рачун за финансирање изборне кампање.

(2) Политичка партија може другој политичкој партији дати позајмицу за финансирање изборне кампање на основу међусобног споразума, уплатом на посебан рачун за финансирање изборне кампање. Позајмица коју је политичка партија на основу међусобног споразума дала другој политичкој партији те поврат позајмице на централни рачун политичке партије која је дала позајмицу не сматра се донацијом.

(3) Споразум о позајмици с јасно дефинисаним роком поврата позајмице обавезно се доставља Централној изборној комисији БиХ.

Члан 15.1д

(1) Политичка партија и независни кандидат који учествују на изборима за органе власти Босне и Херцеговине на свим нивоима дужни су, у вријеме подношења пријаве за овјеру за учешће на изборима, Централној изборној комисији БиХ поднијети извјештај о трансакцијама са посебног рачуна за финансирање трошкова изборне кампање за период од његовог отварања до дана подношења пријаве за овјеру за изборе.

(2) Пријава за учешће на изборима политичке партије и независног кандидата неће бити овјерена ако политичка партија и независни кандидат не поднесе извјештај о трансакцијама са посебног рачуна за финансирање трошкова изборне кампање за период од његовог отварања до дана подношења пријаве за овјеру за изборе.

(3) Три дана прије дана одржавања избора, уносом у електронску апликацију подноси се извјештај о трансакцијама са посебног рачуна за финансирање изборне кампање. Извјештај ће садржавати све изворе новчаних и неновчаних донација, датум и износ такве уплате; извјештај о свим трошковима (расходима) изборне кампање, као и рачунима добављача и извршилаца услуга, с ажурираним подацима до дана подношења извјештаја.

(4) У року од 30 дана од дана објављивања изборних резултата у „Службеном гласнику БиХ“, уносом у електронску апликацију подноси се финансијски извјештај о трансакцијама са посебног рачуна за финансирање изборне кампање. Извјештај ће садржавати све изворе финансирања изборне кампање, трошкове (расходе) изборне кампање за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана подношења извјештаја, као и износ и врсту неизмиренних дугова за трошкове изборне кампање и вријеме потребно за њихово плаћање.

(5) Политичка партија и независни кандидат који учествују на изборима за органе власти Босне и Херцеговине на свим нивоима обавјештавају Централну изборну комисију о затварању посебног рачуна.

Члан 15.2

(1) Централна изборна комисија БиХ доноси правила и прописе за спровођење одредби овог Поглавља којима се ближе утврђују садржај, форма, начин и други детаљи извјештавања.

(2) Сви подносиоци извјештаја морају поднијети и додатне извјештаје у складу са захтјевом Централне изборне комисије БиХ или Законом о финансирању политичких партија.

Члан 15.3

(1) Политичка партија именује овлашћено лице или бити лично одговоран за подношење извјештаја и вођење књига.

(2) Независни кандидат може именовати овлашћено лице или бити лично одговоран за подношење извјештаја и вођење књига као и за комуникацију с Централном изборном комисијом БиХ.

(3) Лице именовано у складу са ставовима (1) и (2) овог члана, овлашћено за вођење пословних књига, подношење извјештаја у складу са овим законом и Законом о финансирању политичких партија, те за комуникацију с Централном изборном комисијом БиХ, обавезно је континуирано се едуковати у складу с планом и програмом едукације и обуке који доноси Централна изборна комисија БиХ.

(4) Политичка партија и независни кандидат обавезни су доставити податке о лицу именованом у складу с одредбама става (1) овог члана заједно с контакт подацима, најкасније у року од 15 дана од дана његовог именовања или 15 дана од дана промјене овлашћеног лица у складу с одредбом овог члана.

(5) Овлашћено лице потписује све извјештаје и одговорно је за вођење евиденције у вези са извјештајима. На захтјев Централне изборне комисије БиХ, овлашћено лице дужно је да достави извјештаје на увид.

Члан 15.4

Лице именовано у складу с чланом 15.3 овог закона непосредно је одговорно за подношење извјештаја и за садржај извјештаја Централној изборној комисији БиХ.

Члан 15.5

Централна изборна комисија БиХ обезбјеђује јавности приступ свим извјештајима и предузима одговарајуће мјере како би обезбиједила да сви грађани имају несметан приступ информацијама које су садржане у извјештајима.

Члан 15.6

(1) Централна изборна комисија БиХ овлашћена је да испита случајеве у којима није поступљено у складу с одредбама овог Поглавља, и може одређеним лицима наредити да одговоре на питања у писаној форми, како би се обезбиједили документиран и други докази, те прибавиле изјаве свједока у вези са истрагом коју је предузела Централна изборна комисија БиХ. Централна изборна комисија БиХ може почети истрагу или предузети одговарајуће мјере извршења, самостално или по приговору.

(2) Све државне, ентитетске, кантоналне и институције јединица локалне самоуправе, као и институције Брчко дистрикта Босне и Херцеговине обавезне су сарађивати с Централном изборном комисијом БиХ и обавезне су, на писани захтјев Централне изборне комисије БиХ, обезбиједити све потребне податке, информације и документе релевантне за ефикасну провјеру тачности података садржаних у извјештајима о донацијама за изборну кампању, материјалним прилозима и расходима, укључујући и податке о приходима појединачних донатора у складу с одредбама овог поглавља. Иста обавеза важи за све јавне и пословне банке које су отвориле банковне рачуне у име политичког субјекта, било за финансирање политичког субјекта или посебан рачун за потребе финансирања изборне кампање, као и за сва правна и физичка лица која су дала донације политичком субјекту

(3) Централна изборна комисија БиХ надлежна је за спровођење одредби овог Поглавља и овлашћена је да одлучи да ли је политичка партија, коалиција, листа независних кандидата или независни кандидат или друго лице прекршило одредбе овог Поглавља, као и да изрекне санкције било којој политичкој партији, коалицији, листи независних кандидата или независном кандидату због непоштовања наведених одредби, или да предузме одговарајуће административне мјере у оквиру своје опште надлежности у складу с овим Законом.

(4) Прије изрицања казне или предузимања административне мјере, Централна изборна комисија БиХ настојаће постићи да политичка партија, коалиција, листа независних кандидата или независни кандидат, за које је установљено да су прекршили одредбе овог Поглавља, добровољно поступи по тим одредбама.

Члан 15.7

(1) Кандидати изабрани на свим нивоима власти дужни су у року од тридесет (30) дана од дана објаве овјере мандата у „Службеном гласнику БиХ“, на начин који утврди Централна изборна комисија БиХ, поднијети Централној изборној комисији БиХ потписану изјаву о свом укупном имовинском стању која садржи:

- 1) садашње приходе и изворе прихода, укључујући све приходе, плате, добит од имовине, прилоге из члана 15.1а овог Закона, уплате и друге зараде остварене у Босни и Херцеговини и иностранству у протеклој календарској години;
- 2) имовину, укључујући новац, рачуне у банци, пословну документацију, дионице, вриједносне папире, обвезнице, некретнине, личну имовину, станарско право и другу имовину и добра у вриједности већој од 5.000 КМ, у Босни и Херцеговини и иностранству; и
- 3) расходе и друге обавезе, укључујући сва дуговања, обавезе, мјенице, кредите и гаранције за такве обавезе у Босни и Херцеговини и иностранству.

(2) Изјава треба да укључује податке о имовинском стању кандидата и чланова њихове уже породице; брачног друга, дјецe и чланова домаћинства према којима кандидат има законску обавезу издржавања.

Члан 15.8

(1) Кандидати изабрани у органе на свим нивоима власти дужни су Централној изборној комисији БиХ предати изјаву о имовинском стању, у року од 30 дана од дана престанка мандата на који су изабрани, као и у случају престанка мандата у ситуацијама описаним у члану 1.10, ставу (1), осим тачке 3 овог закона, у року од 30 дана од дана престанка мандата.

(2) Централна изборна комисија БиХ доноси упутства којима се ближе одређује изглед и начин испуњавања образаца из става (1) овог члана и члана 15.7 овог Закона.

Члан 15.9

Централна изборна комисија БиХ омогућава да образци који садрже изјаве о укупном имовинском стању буду доступни јавности. Централна изборна комисија БиХ није одговорна за тачност података који се односе на податке садржане у обрасцу.

Члан 15.10

(1) У року од седам дана од закључивања Централног бирачког списка, Централна изборна комисија БиХ објављује број бирача за сваку изборну јединицу. Тај број је основ за одређивање максималног износа средстава који политички субјект може потрошити за финансирање изборне кампање.

(2) Максимално дозвољени износ за финансирање трошкова изборне кампање за изборе израчунава се тако да се број бирача у свим изборним јединицама у којима политички субјект из става (1) овог члана има кандидатску листу или кандидата помножи са:

- 1) 30 фенинга.....за изборе за начелника општине/градоначелника и за чланове општинског вијећа/ скупштине општине
- 2) 20 фенинга .....за изборе за чланове кантоналних скупштина
- 3) 30 фенинга.....за изборе за чланове Народне скупштине Републике Српске и Представничког дома Парламента Федерације БиХ
- 4) 30 фенинга .....за изборе за чланове Парламентарне скупштине БиХ
- 5) 30 фенинга .....за изборе за чланове Предсједништва БиХ
- 6) 30 фенинга .....за изборе за предсједника и потпредсједнике Републике Српске

(3) За изборе из става (2) тачка 1) овог члана у општинама у којима је број бирача уписаних у Централни бирачки списак мањи од 3.000, сматра се да је уписано у Централни бирачки списак 3.000 бирача.

(4) У случају понављања избора у изборној јединици, односно бирачком мјесту трошкови изборне кампање по бирачу могу износити до 30% трошкова поништених избора у изборној јединици односно бирачком мјесту.

ПОГЛАВЉЕ 16

МЕДИЈИ У ИЗБОРНОМ ПЕРИОДУ

Члан 16.1

(1) Медији у БиХ ће правично, професионално и стручно пратити изборне активности уз досљедно поштовање новинарског кодекса, те опште прихваћених демократских принципа и правила, посебно основног принципа слободе изражавања.

(2) Онлајн медији који се определијеле за извјештавање о изборној кампањи дужни су осигурати јавне и транспарентне информације о свом власништву и придржавати се принципа како су прописани у члану 16.2 став (1) овог закона

Члан 16.2

(1) Електронски медији који прате изборну кампању дужни су придржавати се принципа уравниожености, једнаког приступа, поштења и непристрасности.

(2) Ако електронски медији не поступе у складу са ставом (1) овог члана, може се поднијети пријава Регулаторној агенцији за комуникације на даље поступање.

Члан 16.3

(1) У емисијама електронских медија ниједан политички субјект не може имати повлаштен положај у односу према другом политичком субјекту.

(2) Функционери на свим нивоима власти који су кандидати на изборима не смију имати повлаштен положај према другим учесницима у изборном процесу.

(3) Информисање о редовним активностима функционера на свим нивоима власти допуштено је у оквиру информативних програма електронских медија, без директног или индиректног навођења њихове кандидатуре на изборима и страначке припадности, кад год се ради о активностима које произилазе из законом утврђеног дјелокруга органа којима припадају.

(4) У случају кршења одредби овог члана, политички субјект или свако друго заинтересовано лице може поднијети пријаву Регулаторној агенцији за комуникације Босне и Херцеговине на надлежно поступање.

Члан 16.4

Електронски медији ће посебно водити рачуна о томе да се принципи уравниствености, једнаког приступа, поштења и непристрасности поштују у информативним емисијама, поготово у емисијама актуелних вијести, затим у интервјуима, те у расправама о актуелним политичким темама, попут округлих столова, других дебатних емисија и слично, које тематски нису у директној вези са изборним активностима политичких субјеката, али би могле имати утицај на расположење бирача.

Члан 16.5

(1) Медији ће при објављивању резултата истраживања јавног мнијења јасно и недвосмислено о томе извијестити јавност наводећи:

- а) назив институције или име лица које је наручило и платило истраживање;
- б) назив и сједиште институције која је спровела истраживање;
- ц) испитни узорак и могућност одступања у исходу истраживања;
- д) период у којем је проведено истраживање.

(2) Резултати телефонског анкетирања или уличних анкета спроведених међу бирачима током изборног периода неће бити презентирани као сигуран и аутентичан став одређене друштвене групе, што је медиј, који спроводи анкетирање и објављује резултате, дужан посебно нагласити.

Члан 16.6

Новинари и водитељи у електронским медијима не смију у редовним и посебним емисијама износити своју евентуалну страначку припадност или наклоност.

Члан 16.7

Редослијед наступа за директно обраћање политичких субјеката у посебним емисијама утврдиће се жријебањем уочи почетка изборне кампање, а у присуству представника политичких субјеката.

Члан 16.8

(1) Електронски медији обавијестиће све политичке субјекте о терминима учествовања у посебним емисијама.

(2) Једном утврђени термини у емисијама електронских медија не могу се мијењати, а не долазак представника политичког субјекта на договорени термин емисије сматраће се својеволјним одустајањем од изборне промоције преко електронских медија.

Члан 16.9

(1) Јавни електронски медији дужни су бесплатно и у потпуности објављивати радио и ТВ спот, саопштења и информације Централне изборне комисије БиХ како би бирачи били информисани о свим аспектима изборног процеса.

(2) Уколико јавни електронски медиј одбије поступити у складу са ставом (1) овог члана, Централна изборна комисија БиХ поднијеће пријаву Регулаторној агенцији за комуникације на надлежни поступак.

Члан 16.10

У периоду од 48 часова прије отварања бирачких мјеста па до затварања бирачких мјеста неће се објављивати резултати истраживања јавног мијења у вези са гласањем и изборима.

Члан 16.11

(1) У току 24 часа прије отварања бирачких мјеста када почиње период предизборне шутње на територији Босне и Херцеговине неће бити никаквог медијског извјештавања о било каквој активности која се односи на политичку и изборну кампању.

(2) Период изборне шутње траје до затварања бирачких мјеста.

Члан 16.12

(1) Електронски медији омогућиће под једнаким условима сваком политичком субјекту плаћено политичко оглашавање (огласи, јавни позиви, спотови и било који други вид промоције политичког субјекта) у периоду од 30 дана прије дана одржавања избора.

(2) Електронски медији обезбиједиће да плаћена политичка оглашавања буду јасно одвојена од преосталог програма и да не улазе у лимит о дозвољеном рекламном времену које је утврдила Регулаторна агенција за комуникације БиХ.

(3) Електронски медији ће нарудбе за плаћено политичко оглашавање запримити од политичких субјеката директно, односно преко правних или физичких лица, које политички субјекти за то овласте.

(4) Нарудбе са садржајем оглашавања морају се електронском медију доставити најкасније 48 часова прије емитовања.

(5) Новчану накнаду за услуге објављивања наручилац је дужан уплатити унапријед према цјеновнику који не може бити већи од постојећег цјеновника маркетиншке услуге електронског медија.

(6) Плаћено политичко оглашавање мора као такво бити недвосмислено дефинисано и не смије се емитовати у периоду од најмање 15 минута прије, за вријеме или након емитовања вијести.

(7) Цијена и услови емитовања нарученог политичког оглашавања биће јединствени за све политичке субјекте који учествују на изборима

Члан 16.13

(1) Електронски медиј може одбити да емитује политичко оглашавање ако:

- а) оглашавање није наручено путем наруџбе у писаном облику;
- б) оглас не задовољава техничке и професионалне стандарде који су јасно утврђени и са којим су благовремено упознати политички субјекти, и

ц) оглашавање укључује било какав вид дискриминације или предрасуда на основу пола, расе, етничке припадности, националности, вјере или увјерења, инвалидности, посебних потреба, доби, сексуалне оријентације, друштвеног поријекла, као и сваки други садржај који има за сврху или посљедицу да било којем лицу онемогући или угрожава признавање, уживање или остваривање његових права и слобода на равноправном основу;.

д) се оглашавањем понижава, застрашује или подстиче на мржњу, насиље или дискриминацију против лица или групе на основу пола, расе, етничке припадности, националности, вјере или увјерења, инвалидности, посебних потреба, доби, сексуалне оријентације, друштвеног поријекла или на основу било које друге околности која има за сврху или посљедицу да било којем лицу онемогући или угрожава признавање, уживање или остваривање његових права и слобода на равноправном основу;

е) оглашавање укључује учешће дјецe; и

ф) је оглашавање у супротности с било којим прописом Регулаторне агенције за комуникације БиХ

(2) Ако електронски медији сматрају да садржај плаћеног политичког оглашавања потпада под став (1) тачке ц), д), е) и ф) овог члана, може поднијети пријаву Регулаторној агенцији за комуникације БиХ, која је дужна донијети обавезујуће мишљење у вези с поднесеном пријавом по хитном поступку.

(3) Ако електронски медији одбију да емитују плаћено политичко оглашавање, наводећи разлоге из става (1) тачке ц), д), е) и ф) овог члана, супротно обавезујућем мишљењу Регулаторне агенције за комуникације БиХ, политички субјект чији оглас је одбијен има право поднијети пријаву Регулаторној агенцији за комуникације БиХ, која је дужна донијети одлуку у вези с поднесеном пријавом.

(4) У случају да електронски медији емитују плаћено политичко оглашавање супротно одредбама става (1) овог члана, свако заинтересовано лице има право поднијети пријаву Регулаторној агенцији за комуникације Босне и Херцеговине.

(5) Одлуку из ставова (3) и (4) овог члана Регулаторна агенција за комуникације БиХ доноси по хитном поступку и доставља је на знање Централној изборној комисији БиХ

Члан 16.14

(1) Јавни електронски медији ће у периоду изборне кампање равноправно и фер представљати политичке субјекте и информисати јавност о свим питањима у вези са изборном кампањом и изборним процесом.

(2) Јавни електронски медиј ће у периоду изборне кампање омогућити политичким субјектима бесплатан термин за непосредно обраћање.

(3) Забрањено је вођење плаћене изборне кампање путем електронских и принтаних медија, или било којег облика плаћеног јавног оглашавања, осим одржавања интерних скупова органа и статутарних органа политичких субјеката, у периоду од дана расписивања избора до дана службеног почетка изборне кампање.

(4) Централна изборна комисија БиХ својим прописима утврдиће колико времена се додјељује политичким субјектима, термин и трајање емитовања и географска подручја покривена тим емитовањем.

(5) Јавни електронски медиј омогућиће под једнаким условима у периоду изборне кампање одржавања избора плаћено политичко оглашавање политичким субјектима у трајању од највише 30 минута седмично.

Члан 16.14а

Одредбе члана 16.14, став (3), сходно се примјењују на приватне електронске медије, онлајн медије, друштвене мреже или било који други облик јавног оглашавања.

Члан 16.14б

Политички субјекти могу у току изборне кампање водити кампању и путем интернета, у складу с одредбама овог закона.

Члан 16.15

(1) Приватни електронски медији омогућиће под једнаким условима у периоду од 30 дана прије дана одржавања избора плаћено политичко оглашавање политичким субјектима у трајању од највише 60 минута седмично.

(2) Приватни електронски медији могу у периоду од 30 дана прије дана одржавања избора омогућити политичким субјектима бесплатан термин за непосредно обраћање, али под једнаким условима за све.

(3) На писмени захтјев, орган надлежан за регулисање рада електронских медија може изузети приватни електронски медиј од примјене одредби овог члана.

(4) Одредбе става (3) овог члана не односе се на приватне електронске медије који емитују властити информативно-политички програм или га преузимају од другог електронског медија.

Члан 16.16

(1) У случају кршења одредби из овог поглавља од стране електронских медија надлежна је Регулаторна агенција за комуникације БиХ.

(2) У случају кршења одредби из овог поглавља од стране политичких субјеката надлежна је Централна изборна комисија БиХ

Члан 16.17

Политички субјекти своје примједбе на садржај у штампаним и онлајн медијима у вези с праћењем изборне кампање упућују Вијећу за штампу и онлајн медије у Босни и Херцеговини.

Члан 16.17а

(1) Политичким субјектима је забрањено да путем медија износе лажне информације које би могле угрозити интегритет изборног процеса и дезинформисати бираче.

(2) У случају повреде одредби из става (1) овог члана, Централна изборна комисија БиХ је овлашћена да проведе поступак.

Члан 16.17б

У току изборне кампање политички субјекти ће уложити максималне напоре да својим кандидаткињама и кандидатима на изборима осигурају једнаку заступљеност за презентацију њиховог политичког програма и програма њихових политичких субјеката како путем јавних тако и путем приватних електронских медија.

Члан 16.18

Централна изборна комисија БиХ доноси прописе којима се ближе уређује примјена одредби овог Поглавља.

ПОГЛАВЉЕ 17

ИЗБОРНИ ПОСМАТРАЧИ

Члан 17. 1

(1) Представници међународних посматрача, удружења грађана, политичких партија, коалиција, листи независних кандидата и независних кандидата (у даљем тексту: посматрачи) могу посматрати све изборне активности у Босни и Херцеговини, под условом да се акредитирају у складу с овим Законом.

(2) Посматрачи имају приступ свим релевантним документима и јавним састанцима изборних комисија, могу у току цијелог периода изборног процеса у било које вријеме контактирати било које лице и имају приступ свим центрима за бирачки списак, бирачким мјестима и центрима за бројање и другим релевантним мјестима, како је утврдила Централна изборна комисија БиХ.

(3) Посматрачу се мора омогућити право на ефективно вршење посматрања, што подразумијева јасан увид у све изборне активности из става (2) овог члана, а посебно у фазу бројања гласачких листића.

(4) Уколико посматрач за вријеме посматрања утврди неправилности у вези с процесом који је посматрао, може тражити појашњење од овлашћене особе, а уколико је незадовољан образложењем, о томе ће унијети примједбу у записник

Члан 17. 2

(1) Посматрачи ни на који начин неће ометати изборне активности и поштоваће тајност гласања, а идентитет гласача ће моћи открити искључиво уколико је то потребно у сврху вршења њихових дужности из става (4) члана 17.1. Само један представник акредитованих субјеката може бити присутан на јавном састанку изборне комисије, у центру за бирачки списак, бирачком мјесту или другим релевантним мјестима, како је утврдила Централна изборна комисија БиХ.

(2) Ограничење броја посматрача из става (1) овог члана не односи се на међународне посматраче.

(3) Посматрање бројања гласова у центру за бројање организоваће се на начин да за сваким столом на коме се врши бројање сви акредитовани субјекти могу имати ро једног посматрача

све вријеме бројања као и посматрања свих осталих изборних активности у центру за бројање.

(4) За вријеме посматрања изборних активности посматрачи ће носити службене акредитације и неће носити било каква обиљежја или ознаке које их повезују с одређеном политичком партијом, коалицијом, листом независних кандидата или независним кандидатом.

Члан 17.3

Централна изборна комисија БиХ акредитира и издаје акредитације међународним посматрачима. Централна изборна комисија БиХ доноси прописе којима се утврђују критерији и процес подношења захтјева за акредитирање међународних посматрача.

Члан 17.4

(1) Централна изборна комисија БиХ акредитира и издаје акредитације удружењима грађана. Централна изборна комисија БиХ доноси прописе којима се утврђују критерији за акредитирање удружења грађана и дистрибуцију акредитација. Захтјев за издавање акредитација треба да садржи:

- 1) изјаву, коју је потписао овлашћени представник удружења грађана, да удружење није основала и да га не спонзорира овјерена политичка партија, коалиција, листа независних кандидата или независни кандидат, те да удружење није укључено у било какве активности у име овјерене политичке партије, коалиције, листе независних кандидата или независног кандидата; и
- 2) име, број важеће личне карте и јединствени матични број предложеног посматрача.

(2) У случају када Централна изборна комисија БиХ утврди да је удружење грађана основано и да га спонзорише овјерена политичка партија, односно да је укључено у било какве активности у име овјерене политичке партије, Централна изборна комисија БиХ одбит ће издавање акредитације таквом удружењу.

Члан 17.5

(1) Надлежна изборна комисија акредитира овјерену политичку партију, коалицију, листу независних кандидата или независног кандидата као посматраче у изборној јединици у којој се та политичка партија, коалиција, листа независних кандидата или независни кандидат кандидују.

(2) Централна изборна комисија БиХ акредитира посматраче који ће посматрати рад Централне изборне комисије БиХ и главног центра (главних центара) за бројање.

(3) Ентитетске и кантоналне изборне комисије акредитирају посматраче који ће надгледати рад ових комисија.

(4) Општинска изборна комисија издаје акредитације посматрачима који ће посматрати рад општинске изборне комисије, центара за бирчки списак и бирачких мјеста и других релевантних мјеста из њене надлежности.

(5) Политичка партија, коалиција, листа независних кандидата или независни кандидат предају листу имена, број важеће личне карте и јединствене матичне бројеве предложених посматрача надлежној изборној комисији.

Члан 17.6

Централна изборна комисија БиХ доноси прописе о изгледу акредитације и начину на који је посматрач користи.

Члан 17.7

Централна изборна комисија БиХ утврђује рок за подношење захтјева за акредитацију посматрача и рок за рјешавање по захтјевима за акредитацију посматрача.

Члан 17.8

Посматрач, коме је општинска, кантонална или ентитетска изборна комисија одбила издати акредитацију, може у року од три дана од дана пријема одлуке поднијети жалбу Централној изборној комисији БиХ која ће жалбу ријешити најкасније у року од седам дана од дана пријема.

Члан 17.9

(1) Посматрач може стављати образложене примједбе на рад органа надлежних за спровођење избора утврђених овим законом у писаној форми или електронски које се прилажу у записник о раду органа надлежног за спровођење избора, на основу чега политички субјект може уложити приговор надлежном органу.

(2) Посматрач има право захтијевати препис записника о раду органа надлежног за спровођење избора чији рад је посматрао.

Члан 17.10

(1) Због кршења одредбе члана 17.2 овог Закона, акредитираном посматрачу орган који је издао акредитацију може одузети својство посматрача и поништити акредитацију.

(2) Централна изборна комисија БиХ доноси ближе прописе о условима и процедури примјене овог Поглавља.

ПОГЛАВЉЕ 18

БРЧКО ДИСТРИКТ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 18.1

(1) Овим Законом утврђују се принципи који важе за изборе у Брчко дистрикту БиХ.

(2) Територија Брчко дистрикта БиХ једна је изборна јединица.

Члан 18.2

Држављанин БиХ који је регистрован у Централни бирачки списак за гласање за Брчко дистрикт БиХ има право гласати:

- 1) за чланове Предсједништва Босне и Херцеговине и Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ одговарајућим гласачким листићем у ентитету чији је тај бирач држављанин;
- 2) на изборима за ентитет чији је тај бирач држављанин; и
- 3) на изборима за Скупштину Брчко дистрикта БиХ или било коју другу изборну функцију у Брчко дистрикту БиХ.

Члан 18.3

Средства за спровођење избора у Брчко дистрикту БиХ обезбиједиће се у Буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине, Федерације Босне и Херцеговине, Републике Српске и Брчко дистрикту БиХ, зависно од тога за који се ниво спроводе избори.

ПОГЛАВЉЕ 19 ГРАД МОСТАР

Члан 19.1

Овим Законом се уређује избор вијећника у Вијеће Града Мостара (у даљем тексту: Градско вијеће). Изузетно од одредаба Поглавља 13. овог Закона, принципи утврђени овим Поглављем примјењују се на изборе у Граду Мостару.

Члан 19.2

(1) У састав Градског вијећа улази 35 чланова. Вијећници у Градском вијећу бирају се у градској изборној јединици и изборним јединицама градског подручја.

(2) Градска изборна јединица, у смислу става (1) овог члана, обухвата цијело подручје Града дефинисано у члану 5. Статута Града Мостара.

Члан 19.3

Град Мостар има једну изборну комисију успостављену у складу са одредбама овог Закона у дијелу у којем се овај Закон односи на општинске изборне комисије.

Члан 19.4

(1) Из градске изборне јединице бира се 13 вијећника. У Градском вијећу биће заступљена најмање четири вијећника из сваког конститутивног народа и један вијећник из реда осталих.

- a) Изборна јединица градског подручја 1 (Сјевер) бира два градска вијећника.
- b) Изборна јединица градског подручја 2 (Стари град) бира пет градских вијећника.
- c) Изборна јединица градског подручја 3 (Југоисток) бира два градска вијећника.
- d) Изборна јединица градског подручја 4 (Југ) бира два градска вијећника.
- e) Изборна јединица градског подручја 5 (Југозапад) бира седам градских вијећника.
- f) Изборна јединица градског подручја 6 (Запад) бира четири градска вијећника.

(2) Ниједан од конститутивних народа, нити из групе осталих, не могу имати више од 15 својих представника у Градском вијећу.

(3) Мандати се додјељују у складу са одредбама члана 9.5 овог закона.

Члан 19.5

(1) Ако укупна додјела мандата не омогућава минималну заступљеност било којег од конститутивних народа и/или из реда осталих на начин утврђен у складу с чланом 19.4. став (1) овог закона, примјењује се сљедећа метода:

а) Један или више посљедњих мандата који се додјељују из градске изборне јединице потребан за испуњење квота било којег конститутивног народа, односно из реда осталих, биће додијељен једном или више кандидата из одговарајућег конститутивног народа и/или из реда осталих који је, тј. који су добили највећи број гласова са листе политичке партије, са листе независних кандидата или са листе коалиције, којој је мандат додијељен према члану 9.5. став (1) овог закона. Ако мандат утврђен према формули из члана 9.5. став (1) овог закона буде додијељен независном кандидату, примјењује се тачка б) овог члана.

б) Ако политичка партија, листа независних кандидата или коалиција којима је мандат додијељен на начин утврђен чланом 9.5. став (1) овог закона нема довољан број одговарајућих кандидата на листи за своју градску изборну јединицу или ако би мандат, према члану 9.5. овог закона, био дат једном или више независних кандидата, мандат се преноси:

1) на исту политичку партију или партије, листу или листе независних кандидата или коалицију или коалиције које имају такве преостале кандидате на својим листама градских подручја или

2) на независног кандидата или кандидате из одговарајућег конститутивног народа или из реда осталих који има други по реду највећи количник, како је то утврђено чланом 9.5. овог закона.

ц) Ако се ниједан кандидат из једног или више конститутивних народа или из реда осталих не нађе у складу са тачком а) и тачком б) овог члана, мандат се преноси на:

1) политичку партију, листу независних кандидата или листу коалиције која располаже тим преосталим кандидатима на листи било које друге изборне јединице градског подручја након што су мјеста која су попуњена из ових изборних јединица додијељена у складу с чланом 19.6. овог Закона или

2) на независног кандидата или кандидате из одговарајућег конститутивног народа или из реда осталих који су се кандидовали за било коју изборну јединицу градског подручја, а који има највећи количник, како је то утврђено чланом 9.5. овог закона.

(2) Члан 9.5. став (2) овог закона не примјењује се када се додјељују мандати из овог члана.

Члан 19.6

(1) Ако би укупна додјела мандата водила ка заступљености једног конститутивног народа и/или вијећника из реда осталих изнад квоте утврђене према члану 19.4. став (2) овог закона, примјењује се сљедећа метода:

а) Прекобројни мандат са најмањим количником прерасподјелује се кандидату који не припада датом конститутивном народу и/или реду осталих, сљедећем кандидату на листи исте политичке партије, листе независних кандидата или коалиције којој је мандат додијељен у складу с чланом 9.5 став (1) овог закона. У случају додјеливања мандата према формули из члана 9.5. став (1) овог закона независном кандидату, примјењује се тачка б) овог члана.

б) Ако нема таквог кандидата или у случају додјеливања мандата према формули из члана 9.5. став (1) овог закона независном кандидату, мандат се преноси у исту изборну јединицу градског подручја или:

1) политичкој партији, листи независних кандидата или коалиције која има кандидата који не припада датом конститутивном народу и/или реду осталих, а преостао је на листи или

2) независном кандидату или кандидатима који не припадају датом конститутивном народу и/или реду осталих и имају највећи сљедећи количник, како је то утврђено у члану 9.5. овог закона.

ц) Ако нема таквог кандидата, у складу са тачком а) и тачком б) овог члана, мандат се преноси на:

1) политичку партију, листу независних кандидата или коалиције која има таквог кандидата који је преостао на листи из било које друге изборне јединице градског подручја након што су мјеста попуњена из те изборне јединице градског подручја била додијељена у складу са чланом 19.6. овог закона; или

2) независног кандидата из одговарајућег конститутивног народа или из реда осталих који се кандидовао за било коју изборну јединицу градског подручја, а који је добио највећи количник, како је то утврђено у члану 9.5. овог закона.

Члан 19.7

Изузетно од одредаба члана 13.7 овог Закона, градоначелник Града Мостара се бира индиректно у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

ПОГЛАВЉЕ 19А КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 19.8

(1) Новчаном казном у износу од 600 КМ до 3.000 КМ казниће се за прекршај физичко лице запослено или ангажовано у изборној администрацији ако:

1. у супротности с чланом 2.1 учествује у доношењу одлуке која може довести у сумњу његову способност да дјелује непристрасно или на други начин прекрши заклетву из члана 2.1, става (3);

2. у супротности с чланом 2.13 ставом (1) тачком 2) не одреди бирачка мјеста на подручју општине за гласање на свим нивоима власти у Босни и Херцеговини;
3. у супротности с чланом 2.13 ставом (1) тачком 5) не осигура изборни материјал за гласање на свим нивоима избора у Босни и Херцеговини;
4. не обавијести бираче о свим информацијама неопходним за провођење избора у складу с упутствима Централне изборне комисије БиХ, како је прописано чланом 2.13 ставом (1) тачком б);
5. неправилно изброји гласачке листиће на бирачким мјестима и у центрима за бројање или неправилно обједини утврђене изборне резултате с бирачких мјеста или не унесе или неправилно унесе изборне резултате у релевантну софтверску апликацију, у супротности с чланом 2.13 став (1) тачка 9);
6. именује предсједника и чланове бирачких одбора и њихове замјенике, у супротности с чланом 2.19;
7. прекрши забрану злоупотребе права на учешће у раду бирачког одбора лажним представљањем из члана 2.19 став (14);
8. не ажурира податке у складу с промјеном броја бирача и прописима Централне изборне комисије БиХ, како је прописано чланом 3.8 ставом (3) тачком б);
9. не осигура увид у извод из Централног бирачког списка на територији своје општине, како је прописано чланом 3.8 ставом (3) тачком ц);
10. не осигура податке за Централни бирачки списак који су утврђени прописима Централне изборне комисије БиХ, како је прописано чланом 3.8 ставом (3) тачком д);
11. не води евиденцију захтјева и приговора и не чува попратну документацију, како је прописано чланом 3.8 ставом (4);
12. одреди бирачка мјеста супротно члану 5.1 ставу (2), укључујући и функционисање техничке опреме;
13. не осигура видео надзор у складу с чланом 5.2.а, ставом (1);
14. не закључа и не обезбиједи изборни материјал за гласање, укључујући потребне изборне технологије, како је прописано чланом 5.3 ставом (3);
15. не достави на бирачко мјесто релевантне изборне технологије, како је прописано чланом 5.3а ставом (1) или не закључа изборне технологије, како је прописано чланом 5.3а ставом (2);
16. неоправдано није присутан током цијелог процеса гласања и бројања гласова у складу с чланом 5.5 или је неоправдано одсутан током заједничког ручног пребројавања бирача, гласачких листића, коверти с непотврђеним гласачким листићима и гласова, у супротности с чланом 5.23. ставом (5);
17. не одреди дужности члановима бирачког одбора или их не евидентира на начин прописан чланом 5.6 ставом (2);
18. не удаљи лице које ремети јавни ред на бирачком мјесту, како је прописано чланом 5.6 ставом (3);
19. дозволи доношење на бирачко мјесто политичких обиљежја и симбола, у супротности с чланом 5.6 ставом (5);
20. не води записник о раду бирачког одбора континуирано, детаљно и читко, у прописаном обрасцу и са подацима прописаним чланом 5.7 ставом (1);
21. не истакне на видном мјесту списак чланова бирачког одбора с називима политичких субјеката који су их предложили у складу с чланом 5.8 ставом (1) тачком 5);
22. не објасни бирачу начин гласања и не осигура тајност гласања прописану чланом 5.11, ставом (1);
23. не утврди идентитет бирача у складу с чланом 5.13, ставом (1) или не установи да ли потпис бирача на изводу из Централног бирачког списка одговара потпису на идентификационом документу на основу којег је утврђен идентитет бирача у складу с чланом 5.13, ставом (2) и (3);

24. изда гласачки листић супротно прописима који регулишу издавање гласачких листића из члана 5.13;
25. помогне лицу при гласању на начин који није у складу с чланом 5.19;
26. не евидентира податак или не попуни образац у складу с чланом 5.25; или
27. не осигура да подаци обједињених збирних резултата гласања за општину буду у складу с чланом 5.27 овог закона.

(2) За прекршаје из става (1) тачке 1., 7., 14. до 27. овог члана казниће се чланови бирачког одбора новчаном казном у износу од 600,00 КМ до 10.000,00 КМ.

(3) За прекршаје из става (1) тачке 1., 7., 14 до 27. овог члана, политички субјект испред којег је именован члан бирачког одбора казниће се новчаном казном у износу од 3.000,00 КМ до 10.000,00 КМ.

Члан 19.9

(1) Новчаном казном у износу од 3.000,00 КМ до 30.000,00 КМ казниће се политички субјект за прекршај ако он или његов кандидат:

1. не поднесе оставку на положај или не поступи у складу са законом којим се уређује његов статус, у супротности с чланом 1.8 ставом (4);
2. у року од десет дана не достави измјене података у складу с чланом 4.22;
3. у супротности с чланом 7.1, у периоду преурађене изборне кампање, изврши радњу која се сматра вођењем изборне кампање;
4. уклони, прекрије, оштети или измијени штампани оглас, плакат, постер или други материјал који се, у складу са законом, користи у сврху изборне кампање политичких партија, коалиција, листи независних кандидата или независних кандидата, а у супротности с чланом 7.2 ставом (2);
5. постави оглас, плакат, постер, односно напише своје име или слоган који је у вези са изборном кампањом, у или на згради у којој је смјештен орган власти на било којем нивоу, јавно предузеће, јавна установа или мјесна заједница, те на вјерском објекту, на јавном путу или јавној површини, осим на мјесту предвиђеном за плакатирање и оглашавање [члан 7.2 став (3)];
6. у року од 15 дана од дана избора не уклони сваки оглас, плакат, постер и други сличан материјал кориштен у сврху изборне кампање, а како је прописано чланом 7.2 ставом (4);
7. злоупотреби јавни ресурс за властиту или промоцију политичког субјекта чији је члан, у супротности с чланом 7.2а ставом (2);
8. понесе и покаже оружје на политичком скупу, бирачком мјесту или њиховој околини, као и за вријеме окупљања у вези с активношћу политичке партије, коалиције, листе независних кандидата и независних кандидата у изборном процесу, у супротности с чланом 7.3 став (1) тачка 1);
9. омете скуп друге политичке партије, коалиције или независног кандидата, или подстакне другог на такву активност, у супротности с чланом 7.3 ставом (1) тачком 2);
10. спријечи новинара да обави свој посао у складу с правилима професије и изборним правилима, у супротности с чланом 7.3 ставом (1) тачком 3);
11. обећа новчану награду или другу материјалну корист с циљем добивања подршке бирача или запријети присталици друге политичке партије, коалиције, листе независних кандидата и независних кандидата, у супротности с чланом 7.3 ставом (1) тачком 4);
12. подстакне на гласање лице које нема право гласа, у супротности с чланом 7.3 ставом (1) тачком 5);
13. подстакне лице да гласа више пута на истим изборима или да гласа у име другог лица у супротности с чланом 7.3 ставом (1) тачком 6), уколико то не представља кривично дјело;

14. користи се говором који би некога могао навести или подстаћи на насиље или ширење мржње, или објави или употреби слику, симбол, аудио или видео запис, СМС-поруку, интернетску поруку или други материјал који може тако дјеловати [члан 7.3 став (1) тачка 7)] уколико то не представља кривично дјело;
15. злоупотреби дијете за политичке сврхе у супротности с чланом 7.3, ставом (1), тачком 8) уколико то не представља кривично дјело;
16. лажно се представи у име политичке партије, коалиције, листе независних кандидата или независног кандидата или фиктивно представи политички субјект којем је додијељено мјесто у бирачком одбору како би погодовао другом политичком субјекту којем мјесто у бирачком одбору није додијељено, у супротности с чланом 7.3 ставом (2);
17. одржи скуп с циљем изборне кампање, у супротности с чланом 7.4 ставом (1) тачком 1);
18. изложи на бирачком мјесту или у његовој околини било какав материјал с циљем утицаја на бираче, у супротности с чланом 7.4 ставом (л) тачком 2);
19. користи домаћа и међународна средства комуникације с циљем утицаја на бираче, у супротности с чланом 7.4 ставом (1) тачком 3);
20. користи мегафон или други разгласни уређај с циљем утицаја на бираче, у супротности с чланом 7.4 ставом (1) тачком 4);
21. проведе другу активност којом се омета или опструише изборни процес [члан 7.4 став (3)];
22. прекорачи највећи дозвољени износ средстава за финансирање изборне кампање из члана 15.10;
23. води изборну кампању у периоду од дана расписивања избора до дана службеног почетка изборне кампање [члан 16.14 став (3)];
24. путем медија шири нетачне информације које могу угрожавати интегритет изборног процеса и погрешно информисати бираче, у супротности с чланом 16.17а овог закона.

(2) За прекршај из става (1) овог члана које почини присталица политичког субјекта казниће се тај политички субјект.

(3) За прекршај из става (1) тачке 2. овог члана казниће се и одговорно лице политичке партије, коалиције и листе независних кандидата новчаном казном у износу од 600,00 КМ до 15.000,00 КМ.

(4) За прекршај из става (1) овог члана казниће се и кандидат политичког субјекта новчаном казном у износу од 3.000,00 КМ до 15.000,00 КМ.

(5) За прекршај из става (1) тачке 8., 12. и 13. овог члана казниће се и лица запослена или ангажована у изборној администрацији новчаном казном у износу од 600,00 КМ до 3.000,00 КМ.

(6) За прекршај из овог члана, осим новчаних казни, Централна изборна комисија БиХ може изрећи и друге санкције предвиђене у члану 6.7 овог закона

Члан 19.10

Новчаном казном у износу од 300,00 КМ до 3.000,00 КМ казниће се за повреде кандидат изабран на свим нивоима власти, ако:

- а) у року од 30 дана од дана објаве овјере мандата у" Службеном гласнику БиХ", на посебном обрасцу, не преда потписану изјаву о имовинском стању из члана 15.7 овог Закона (члан 15.8 став (1)) и
- б) у року од 30 дана након истека мандата на који је изабран, као и у случају престанка мандата у смислу члана 1. 10 став (1) тачке 1., 3., 5., 6. и 7. овог Закона у року од 30

дана од дана престанка мандата, не поднесе извјештај о имовинском стању (члан 15.8 став (2)).

ПОГЛАВЉЕ 20 ПРИЈЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 20.8

(1) Све док Високи представник или Парламентарна скупштина БиХ не одлуче другачије, а у складу са ставом (7) овог члана, држављанин БиХ који има статус расељеног лица и који има бирачко право, може остварити своје право да се упише у Централни бирачки списак и да гласа лично, или у одсуству за општину у којој је имао пребивалиште према посљедњем попису становништва који је извршила држава Босна и Херцеговина, осим у случају када то лице може предочити доказ о промјени пребивалишта у складу са законом, у периоду од посљедњег пописа становништва који је извршила држава Босна и Херцеговина до тренутка када је то лице стекло статус расељеног лица, или лично за општину гдје има боравиште, под условом да је имало боравиште у тој општини најмање шест мјесеци прије дана избора.

(2) Држављанин БиХ, који је расељено лице и има бирачко право у складу с овим чланом, биће регистрован у Централни бирачки списак зависно од бирачке опције коју изабере, за општину у којој је имало пребивалиште према посљедњем попису становништва који је извршила држава Босна и Херцеговина, осим у случају када може предочити доказ о промјени пребивалишта у складу са законом, у периоду од посљедњег пописа становништва који је извршила држава Босна и Херцеговина до тренутка када је стекао статус расељеног лица, или за општину у којој има боравиште и предочи доказ да је пријавило боравиште у тој општини најмање шест мјесеци прије дана избора.

(3) Држављанин БиХ који користи кућу или стан на којим нема право власништва или станарско право, а издата је извршна исправа од надлежног судског или управног органа о поврату те куће или стана, или одлука Комисије за имовинске захтјеве расељених лица и избјеглица, нема право гласања у мјесту боравишта док не напусти туђу имовину, и може се за изборе налазити у изводу из Централног бирачког списка само у општини у којој је имало посљедње пребивалиште према посљедњем попису становништва у Босни и Херцеговини.

(4) Боравиште је, у смислу овог члана, општина у којој расељено лице, држављанин БиХ, привремено борави, док се не стекну услови за његов повратак у општину у којој је имало пребивалиште према посљедњем попису становништва који је извршила држава Босна и Херцеговина.

(5) Све док Високи представник или Парламентарна скупштина БиХ не одлуче другачије, а у складу са ставом (7) овог члана, држављанин БиХ који има статус избјеглог лица и који има бирачко право, има право да се упише у Централни бирачки списак и да гласа лично или

поштом за општину у којој је имао пребивалиште према посљедњем попису становништва који је извршила држава Босна и Херцеговина, осим у случају када то лице може предочити доказ о промјени пребивалишта у складу са законом у периоду од посљедњег пописа становништва који је извршила држава Босна и Херцеговина до тренутка када је стекло статус избјеглог лица.

(6) Држављанин БиХ, који има статус избјеглог лица и има бирачко право у складу с овим чланом, биће регистрован у извод Централни бирачки списак за општину у којој је имао пребивалиште према посљедњем попису становништва који је извршила држава Босна и Херцеговина, осим у случају када може предочити доказ о промјени пребивалишта у складу

са законом у периоду од посљедњег пописа становништва који је извршила држава Босна и Херцеговина до тренутка када је стекло статус избјеглог лица.

(7) Посебна права предвиђена овим чланом за расељена и избјегла лица, по којима расељена и избјегла лица могу бити регистрована у извод из Централног бирачког списка и гласати, престат ће на дан који утврди Високи представник. Ако Високи представник не донесе одлуку прије истека свог мандата, расељени и избјегли бирачи задржаће посебна права док Парламентарна скупштина БиХ не одлучи другачије.

(8) Прије доношења одлуке о престанку посебних права за расељена и избјегла лица по којима могу гласати, треба узети у обзир сљедеће околности:

- 1) стање provedбе Имовинског закона;
- 2) број лица регистрованих у извод из Централног бирачког списка као расељена лица;
и
- 3) факторе којима се утврђује одрживост повратка, у које спадају безбједност повратника, приступ образовању и услугама, одсуство дискриминације приликом запошљавања и у радном односу, те у функционисању правосудног система.

Члан 20.9

(1) Изузетно, за општинске изборе 2008. године, сва лица која имају бирачко право а која су имала мјесто свог пребивалишта у општини Сребреница, према посљедњем попису становништва извршеном у Босни и Херцеговини, имаће право да се упишу у бирачки списак како би гласала лично или у одсуству за општину Сребреница, без обзира имају ли статус избјеглице или расељеног лица и без обзира јесу ли засновала пребивалиште изван општине Сребреница.

(2) Лица из става (1) овог члана имају право одлучити да гласају за општину у којој тренутно пребивају или за општину Сребреница.

(3) Централна изборна комисија БиХ даље ће уредити процедуру уписивања лица из става (1) овог члана.

Члан 20.9А

(1) До 31. децембра 2007. године примјењиваће се слиједећа искључења:

- а) Ниједно лице које је одлуком високог представника смијењено са јавне дужности због чињења или нечињења у супротности са обавезама из Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини или у вези с условима за његово спровођење не може се кандидовати на непосредним или посредним изборима обухваћеним овим Законом или обављати било који мандат које је добило на непосредним или посредним изборима обухваћеним овим Законом, осим ако другачије не одреди Високи представник.
- б) Ниједно лице које је на основу одредби Поглавља 14. *Упутства странама* која су донесена на основу Анекса 1А Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини смијењено са командне односно руководне или друге војне дужности због ангажовања у активностима које представљају пријетњу или опасност за мировни процес, не може се кандидовати на непосредним или посредним изборима обухваћеним овим законом или обављати било који мандат који је добило на непосредним или посредним изборима обухваћеним овим Законом;
- ц) Ниједно лице којем је Комесар ИПТФ-а одлуком одузео привремене овласти или одбио сертификацију због ометања provedбе Општег оквирног споразума за мир у

Босни и Херцеговини, не може се кандидовати на непосредним или посредним изборима обухваћеним овим законом или обављати мандат који је добило на непосредним или посредним изборима обухваћеним овим Законом.

(2) Централна изборна комисија БиХ ће, након што се утврди да ли је донесена одлука из става (1) овог члана и да ли су испуњени услови из овог члана, бити задужена за спровођење забрана из овог члана.

Члан 20.9Б

(1) До 31. децембра 2007. године Централна изборна комисија БиХ обезбиједиће да се у захтјеву за овјеру било које политичке партије и свој осталој документацији која је поднесена у складу с чланом 4.3 овог Закона, те у складу с интерним прописима Централне изборне комисије БиХ, не наводи лице из члана 20.9А.

(2) Уколико се у документима из става (1) овог члана покаже да лице из тачке а) става (1) члана 20.9А заузима било који положај у странци, Централна изборна комисија БиХ ће благовремено добити потврду од међународне агенције која је донијела одлуку о томе да ли је, одлуком или на други начин, изричито утврђено да лице на које се та одлука односи има право заузимати положај у политичкој партији.

(3) Уколико се у документима из става (1) овог члана покаже да лице из члана 20.9А заузима централни положај у партији и утврђено је да то лице нема право заузимати положај из става (2) овог члана, та политичка партија неће испунити услове за овјеру.

Члан 20.11

Ентитети усклађују своје законе и прописе с овим Законом у року од 45 дана од дана ступања на снагу овог Закона.

Члан 20.12а

Гласање у дипломатско-конзуларном представништву БиХ из члана 1.5 став (2) овог Закона одржаће се само у оном дипломатско-конзуларном представништву БиХ за које Централна изборна комисија БиХ, у сарадњи с Министарством вањских послова БиХ, утврди да испуњава услове прописане посебним прописом из члана 1.5 став (3) овог Закона.

Члан 20.12б

(1) Изузетно, од одредби члана 9.10 и члана 4.24 овог Закона, политичком субјекту, који је на непосредним изборима одржаним 01. октобра 2006. године, добио компензацијски мандат, који је остао упражњен, додјељује се мандат кандидату са највећим бројем добијених гласова са редовне кандидатске листе истог изборног нивоа тог политичког субјекта.

(2) Централна изборна комисија БиХ ће посебним прописом утврдити начин примјене овог члана.

Члан 20.13

(1) Док ентитети не оснују вишечлане изборне јединице, важе сљедеће вишечлане изборне јединице:

- а) Од 98 чланова Представничког дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине, које непосредно бирају бирачи регистровани у Централни бирачки списак за гласање за територију Федерације Босне и Херцеговине, 73 се бира из 12 вишечланих изборних јединица, а 25 су компензацијски мандати изабрани с територије Федерације Босне и Херцеговине у цјелини. Ови мандати се расподјељују у складу с члановима 9.5 до 9.8 овог Закона.
- б) 73 мандата из вишечланих изборних јединица за Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине расподјељује се на сљедећи начин:
- 1) Изборна јединица 1 састоји се од Кантона 1 и бира девет чланова.
  - 2) Изборна јединица 2 састоји се од Кантона 2, дијела Кантона 3 (Градачац, Грачаница, Добој-Исток), те бирача из Брчко дистрикта БиХ регистрованих у Централни бирачки списак за гласање у Федерацији Босне и Херцеговине, бира пет чланова.
  - 3) Изборна јединица 3 састоји се од дијела Кантона 3 (Лукавац, Сребреник, Тузла, Челић) и бира седам чланова.
  - 4) Изборна јединица 4 састоји се од дијела Кантона 3 (Теочак, Бановићи, Живинице, Калесија, Сапна и Кладањ) и бира четири члана.
  - 5) Изборна јединица 5 састоји се од дијела Кантона 4 (Добој-Југ, Тешањ, Маглај, Жепче, Завидовићи, Зеница и Усора) и бира осам чланова.
  - 6) Изборна јединица 6 састоји се од дијела Кантона 4 (Какањ, Вареш, Олово, Високо и Бреза) и бира четири члана.
  - 7) Изборна јединица 7 састоји се од Кантона 5 и дијела Кантона 9 (Нови Град-Сарајево, Илиџа, Хаџићи и Трново) и бира шест чланова.
  - 8) Изборна јединица 8 састоји се од Кантона 6 и бира девет чланова.
  - 9) Изборна јединица 9 састоји се од Кантона 7 и бира осам чланова.
  - 10) Изборна јединица 10 састоји се од Кантона 8 и бира три члана.
  - 11) Изборна јединица 11 састоји се од дијела Кантона 9 (Илијаш, Вогошћа, Центар-Сарајево, Стари Град-Сарајево, Ново Сарајево) и бира седам чланова.
  - 12) Изборна јединица 12 састоји се од Кантона 10 и бира три члана.

(2) Од 83 члана Народне скупштине Републике Српске, које непосредно бирају бирачи регистровани у Централни бирачки списак за гласање за територију Републике Српске, 62 бира се из 6 вишечланих изборних јединица, а 21 су компензацијски мандати изабрани са територије Републике Српске у цјелини. Ови мандати расподјељују се у складу с члановима 9.5 до 9.8 овог Закона.

Члан 20.14

Парламентарна скупштина БиХ извршиће преиспитивање новчаних казни и ограничења трошкова утврђених овим Законом најмање сваке четири године, те одредити да ли су у складу с економским и финансијским стањем у Босни и Херцеговини.

Члан 20.15

Новчане казне утврђене овим законом приход су Буџета БиХ.

Члан 20.166

Постојећи чланови Централне изборне комисије БиХ не подлијежу услову за одлазак у старосну пензију прописаном у ставовима (1) и (2) члана 2.5а овог закона, неће бити у обавези поднијети оставке или бити разријешени због неиспуњавања услова из члана 2.5, став (6), ако ти услови нису постојали у вријеме њиховог именовања. То се неће односити на услове прописане у члану 2.5., став (6), тачке 6) и 7) овог закона.

Члан 20.16ц

(1) Централна изборна комисија БиХ ће у периоду између 15 дана од дана ступања на снагу овог Закона о измјенама и допунама Изборног закона до 45 дана прије дана одржавања Локалних избора 2024. године уложити највеће напоре како би испунила своје обавезе везано за избор, именовање, евиденцију, едукацију, сертификацију и оцјењивање предсједникâ и замјеника предсједникâ бирачких одбора у складу са законом.

(2) Централна изборна комисија БиХ ће у року од 15 дана од ступања на снагу овог закона донијети прописе којима ће утврдити критерије и поступак именовања предсједникâ и замјеникâ предсједникâ бирачких одбора у складу са ставом (1) овог члана.

(3) По истеку рока из става (1) овог члана, уколико неко од мјеста предсједникâ и замјеникâ предсједникâ бирачких одбора остане непопуњено, именовања на та мјеста ће се у изузетном случају обавити у складу с поступком предвиђеним чланом 2.19. ставовима (5) до (16) овог закона.

(4) Централна изборна комисија БиХ ће донијети привремене прописе који се примјењују искључиво на Локалне изборе 2024. године, којима ће се утврдити критеријуми и поступак за именовање предсједникâ и замјеникâ предсједникâ бирачких одбора у складу са ставом (3) овог члана.

Члан 20.16д

(1) Даном ступања на снагу ових измјена и допуна Изборног закона Босне и Херцеговине, Централна изборна комисија БиХ ће у складу са релевантним одредбама овог закона дефинисати дјелокруг примјене пилот пројеката за увођење специфичних изборних технологија и утврдити локације на којима ће се ови пилот пројекти реализовати на територији Босне и Херцеговине.

(2) Централна изборна комисија БиХ надлежна је за реализацију пилот пројеката из става (1) овог члана, укључујући дистрибуцију, инсталацију, безбједност и кориштење специфичних изборних технологија и друге одговарајуће опреме потребне за реализацију пилот пројеката, као и за све друге додатне активности у циљу осигурања безбједности, интегритета и функционалности одабраних изборних технологија у провођењу пилот пројеката.

(3) У року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона, Централна изборна комисија ће донијети детаљније прописе у вези с провођењем одредби ставова (1) и (2) овог члана. То ће подразумијевати и утврђивање одговорности надлежних органа задужених за провођење избора и других надлежних органа у Босни и Херцеговини.

(4) Централна изборна комисија БиХ ће Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине подносити периодичне извјештаје о процедурама и предузетим мјерама на имплементацији пилот пројеката.

Члан 20.16е

(1) Изузев у погледу одредби које су потребне ради провођења пилот пројеката за увођење специфичних изборних технологија, примјена одредби овог закона које се односе на увођење специфичних изборних технологија ће почети ро испуњавању техничких услова за њихову примјену.

(2) Стицање техничких услова из става (1) овог члана обухвата израду студије изводљивости, набавку потребне опреме и провођење пилот-процеса, као и све друге додатне активности с циљем обезбјеђења интегритета и функционалности одабраних изборних технологија у изборном процесу.

(3) Уз консултације с ИДДЕЕА-ом и Агенцијом за заштиту личних података БиХ, Централна изборна комисија БиХ посебним правним актом утврђује стицање техничких услова.

(4) Централна изборна комисија БиХ ће Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине редовно достављати свеобухватне извјештаје о својим активностима на увођењу специфичних изборних технологија.

Члан 20.18

Овај Закон ће се објавити у “Службеном гласнику БиХ“, у службеним гласилима ентитета и “Службеном гласнику Брчко Дистрикта БиХ“.